

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της

ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑ

Γενικά Περί Εταιριών – Μετατροπή Ατομικής Επιχείρησης σε

Ο.Ε. – Κλείσιμο Βιβλίων Ατομικής Επιχείρησης – Εγγραφές

Σύστασης Α.Ε. – Συναλλαγές Για το 1^ο Έτος – Εξαγωγή

Αποτελέσματος – Κλείσιμο Βιβλίων

Επιβλέπων Καθηγητής

Βασίλειος Χατζηβασιλείου

Θεσσαλονίκη, 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικά περί εταιρειών

Ως εταιρεία θεωρείται η ένωση προσώπων ιδιωτικού δικαίου που συγκροτείται με δικαιοπραξία για την επιδίωξη κοινού σκοπού για όλα τα μέλη της ενώσεως και καθορίζεται από την δικαιοπραξία αυτή. Από τον ορισμό αυτό προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

A) Η εταιρεία αποτελεί ένωση προσώπων, συνεπώς δεν θεωρείται εταιρεία το ίδρυμα, αφού για να υπάρξει ίδρυμα πρέπει να υπάρχει ιδρυτική πράξη στην οποία ορίστηκε μια περιουσία για την εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού.

B) Η εταιρεία είναι σχέση ιδιωτικού δικαίου επομένως οι εταιρείες δεν αποτελούν ενώσεις προσώπου δημοσίου δικαίου, για παράδειγμα το κράτος, η εκκλησία, οι δήμοι κτλ.

Γ) Η εταιρεία για την δημιουργία της βασίζεται στην δικαιοπραξία, δηλαδή στην ελεύθερη βούληση των μελών της. Το γεγονός αυτό την κάνει να διαφέρει από την ονομαζόμενη κοινωνία δικαίωματος, η οποία είναι η σχέση που συνάπτεται όταν υπάρχουν περισσότερα από ένα πρόσωπα. Η κοινωνία δικαίωματος πηγάζει από τον νόμο, δίχως να υπάρχει η συγκατάθεση των κοινωνών, που μπορεί να προέρχεται από τυχαίο γεγονός.

Δ) Η εταιρεία από την φύση της κατευθύνεται προς ένα συγκεκριμένο στόχο. Για να υλοποιηθεί αυτός ο στόχος όλοι οι εταίροι οφείλουν να συνεισφέρουν από κοινού. Η εταιρεία παρουσιάζει ένα δυναμικό χαρακτήρα, σε αντίθεση με την κοινωνία δικαίωματος που παραμένει στάσιμη, καθώς τα μέλη της δεν έχουν καθήκον να δραστηριοποιηθούν ως προς την επιδίωξη ενός ίδιου στόχου. Εξάλλου

πρέπει να σημειωθεί ότι στην κοινωνία δικαίωματος, ο νόμος επιβάλλει έναν πιο χαλαρό δεσμό ανάμεσα στα μέλη για την αποφυγή προστριβών μεταξύ τους. Ενώ στην εταιρεία τα μέλη έχουν πιο στενές σχέσεις καθώς τους συνδέει ένας κοινός σκοπός.

1.2 ΕΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Προηγουμένως αναλύθηκε τι αποτελεί εταιρεία, δεν διευκρινίστηκε όμως ποιες ενώσεις προσώπων μπορούν να αποτελέσουν εταιρείες. Οι ενώσεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

A) Το σωματείο, το οποίο δεν έχει ως σκοπό το κέρδος.

B) Η επιτροπή εράνων που κάνει προσπάθεια για τη συγκέντρωση χρημάτων ή οποιονδήποτε άλλων αντικειμένων μέσα από τη διοργάνωση γιορτών, εράνων και

άλλων μέσων. Η προσπάθεια αυτή αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση δημόσιου ή κοινωφελούς σκοπού.

Γ) Η εταιρεία του αστικού δικαίου επέρχεται μετά από τη σύμβαση δύο ή περισσότερων ατόμων που έχουν αμοιβαίως υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές κοινό σκοπό και κυρίως οικονομικό σκοπό.

Δ) Οι εταιρείες του εμπορικού δικαίου, στις οποίες θα γίνει περαιτέρω αναφορά.

1.3 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Τ Ω Ν ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ομόρρυθμη εταιρεία: Κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι όλοι οι εταίροι ευθύνονται προσωπικά, απεριόριστα και εις ολόκληρο. Με την έννοια προσωπική ευθύνη θεωρείται ότι ο ομόρρυθμος εταίρος έχει ευθύνη πρωτοφειλέτη και όχι ευθύνη εγγυητή. Με την έννοια απεριόριστη ευθύνη εννοείται ότι ο ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της εταιρείας με όλη την περιουσία του και όχι με ένα συγκεκριμένο ποσό. Τέλος με την έννοια ολόκληρη ευθύνη εννοείται ότι ο ομόρρυθμος εταίρος έχει την υποχρέωση, όταν προκύψει ανάγκη, να εξοφλήσει εξολοκλήρου κάθε οφειλή που θα έχει η εταιρεία και όχι μόνο το ποσοστό που του αναλογεί σύμφωνα με την εταιρική του μερίδα. Σε περίπτωση που ο εταίρος εξοφλήσει τυχόν πίστωση της εταιρείας έχει δικαίωμα να ζητήσει από τους άλλους εταίρους να του δώσουν το αντίστοιχο ποσό που αναλογεί στη μερίδα του καθενός (δικαίωμα αναγωγής).

Επομένως όσον αφορά την ευθύνη του ομόρρυθμου εταίρου, είναι αδύνατο να αλλάξουν οι εξωτερικές σχέσεις της εταιρείας π.χ. σχέση με δανειστές. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι δεν μπορούν να αλλάξουν οι σχέσεις μεταξύ των εταίρων, δηλαδή να οριστεί ότι ένας ή περισσότεροι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη μέχρι ορισμένο ποσό.

Απλή ετερόρρυθμη εταιρεία: Στην εταιρεία αυτή υπάρχουν δύο κατηγορίες εταίρων, ένας τουλάχιστον ομόρρυθμος εταίρος και ένας τουλάχιστον εταίρος που η ευθύνη του είναι περιορισμένη(ετερόρρυθμος εταίρος). Πιο συγκεκριμένα ο ετερόρρυθμος εταίρος περιορίζεται στην ευθύνη μέχρι το ποσό της εισφοράς του, εάν το καταστατικό της εταιρείας στην οποία ανήκει αναφέρει ότι ευθύνεται και με μεγαλύτερο ποσοστό αλλά και σε καμία περίπτωση με όλη του την περιουσία.

Κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία: Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, δηλαδή στην απλή ετερόρρυθμη εταιρεία, έχει και αυτή δύο κατηγορίες εταίρων, έναν

ή περισσότερους ομόρρυθμους και έναν ή περισσότερους ετερόρρυθμους. Η διαφορά που έχει από την απλή ετερόρρυθμη είναι ότι στην κατά μετοχές ετερόρρυθμη, όταν αναφέρεται

για το τμήμα του κεφαλαίου που εισφέρεται από έναν ή περισσότερους ετερόρρυθμους εταίρους εκδίδονται ονομαστικές μετοχές. Οι ονομαστικές μετοχές μπορούν να μεταβιβαστούν ελεύθερα σε ένα άλλο τρίτο πρόσωπο χωρίς αυτό το συμβάν να έχει ως αποτέλεσμα τη λύση της εταιρείας από την αλλαγή αυτή στο πρόσωπο του εταίρου.

Συμμετοχική ή Αφανής εταιρεία: Σύμφωνα με την εταιρεία αυτή μπορεί να λεχθεί η εξής ιδιορρυθμία: η εταιρεία αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί στις εσωτερικές σχέσεις μεταξύ των εταίρων, ενώ προς τα έξω η εταιρεία φαίνεται να είναι ανύπαρκτη, ακριβώς και για αυτό το λόγο αποκαλείται και εσωτερική εταιρεία. Με άλλα λόγια στις εξωτερικές σχέσεις οι εταίροι μπορούν να διατηρήσουν την ατομικότητα τους και όταν διαπραγματεύονται με τρίτους συναλλάσσονται «ιδίω ονόματι» και όχι ως διαχειριστές της εταιρείας. Στην πραγματικότητα η συμμετοχική ή αφανής εταιρεία μπορεί να έχει όλα τα χαρακτηριστικά μιας εταιρείας π.χ. συμμετοχή στα κέρδη και στις ζημιές, διανομή αποτελεσμάτων χρήσης, όμως για τους τρίτους δεν υπάρχει η εταιρεία αυτή αλλά οι συγκεκριμένοι εταίροι με τους οποίους συναλλάσσονται. Με τον όρο αφανής εταιρεία δεν εννοείται υποχρεωτικά ότι οι τρίτοι αγνοούν την ύπαρξη της εταιρείας αυτής αλλά ότι η αφάνεια έχει νομική έννοια.

Ανώνυμη εταιρεία: Κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι όλοι οι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα, δηλαδή μέχρι το ύψος του ποσού που έχουν αναλάβει να εισφέρουν στην εταιρεία. Με άλλα λόγια όταν καταβάλλουν το ποσό που όφειλαν να εισφέρουν δεν έχουν καμία περαιτέρω προσωπική ευθύνη, ακόμη και στην περίπτωση που τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας δεν είναι αρκετά για να ικανοποιηθούν οι δανειστές της. Επιπλέον το κεφάλαιο της εταιρείας αυτής (μετοχικό κεφάλαιο) διαιρείται σε ίσα τμήματα, μετοχές. Κάθε ένα από αυτά τα τμήματα αντιστοιχεί και σε μία εταιρική ιδιότητα. Αυτή η εταιρική ιδιότητα έχει την δυνατότητα να ενσωματωθεί και σε ένα τίτλο που μπορεί να μεταβιβάζεται εύκολα και χωρίς καμία δυσκολία σε ένα άλλο πρόσωπο και από αυτό το συμβάν να μη συνεπάγεται η λύση της εταιρείας, ακόμη και στην περίπτωση που όλες οι μετοχές περάσουν στα χέρια ενός μόνου προσώπου.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης: Η εταιρεία αυτή παρουσιάζει πάρα

πολλές ομοιότητες με την ανώνυμη εταιρεία Στην εταιρεία αυτή οι εταίροι ευθύνονται πάλι μέχρι το ποσό της εισφοράς τους, δηλαδή έχουν περιορισμένη ευθύνη. Η διαφορά της εντούτοις είναι ότι στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης η εταιρική ιδιότητα απαγορεύεται ρητά από το νόμο να ενσωματωθεί σε μετοχή. Το γεγονός αυτό κάνει ακόμη πιο δύσκολη τη μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου. Σε περίπτωση που εκδοθεί από την εταιρεία έγγραφο για τη μερίδα συμμετοχής πρέπει κατά απαίτηση του νόμου να αναγράφονται με κεφαλαία στοιχεία οι λέξεις «η απόδειξη να μη φέρει χαρακτήρα αξιόγραφου». Η νομική μορφή της εταιρείας αυτής έχει πρόσφατα εισαχθεί στη χώρα μας σε σχέση με τις υπόλοιπες εταιρείες (1955).

Συνεταιρισμός ή Συνεργατική εταιρία: Ιδρύθηκε έχοντας ως πρότυπο τη συνεργατική έκφραση και γι' αυτό ακριβώς το λόγο αντιμετωπίζεται από τις νομοθεσίες των διάφορων χωρών με πιο ευνοϊκό τρόπο. Σπουδαίο χαρακτηριστικό του είναι ότι ο αριθμός των μελών του μπορεί να μην είναι σταθερός, δηλαδή να αυξάνεται ή να μειώνεται, και αντίστοιχα να αυξάνεται ή να ελαττώνεται και το κεφάλαιο του. Μπορούμε να έχουμε συνεταιρισμό είτε περιορισμένης είτε απεριόριστης ευθύνης, πράγμα που σημαίνει ότι η ευθύνη των μελών μπορεί να είναι περιορισμένη ή απεριόριστη αντίστοιχα. Στην ουσία οι περισσότεροι συνεταιρισμοί είναι περιορισμένης ευθύνης. Ένα ακόμη χαρακτηριστικό του αστικού συνεταιρισμού είναι ότι κύριος στόχος του είναι, από τη συνεργασία των μελών στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη του, η βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσα στην επιχείρηση. Ουσιαστικά ο συνεταιρισμός θεωρείται προσπάθεια των συνεταιριζόμενων μελών του να καταργήσουν τα υπερβολικά κέρδη των διάμεσων κερδοσκόπων. Αυτό δε σημαίνει ότι ο συνεταιρισμός δεν επιδιώκει πραγματοποίηση κέρδους, απλά δεν αποτελεί την κύρια και άμεση επιδίωξη του.

Συμπλοιοκτησία: Είναι η εταιρία που υφίσταται με σκοπό τη συνεκμετάλλευση κοινού πλοίου. Είναι μία ιδιόρρυθμη μορφή εταιρείας καθώς ιδρύεται προς εκμετάλλευση ενός μόνο κοινού πλοίου και συμμετέχουν σε αυτή όλοι οι συγκύριοι του πλοίου και μόνο αυτοί.

Κοινοπραξία: Η κοινοπραξία δεν αναφέρεται ρητά από το νόμο ως ένα είδος εταιρίας. Ωστόσο έχει πάρα πολλά κοινά σημεία με τις προσωπικές εταιρείες κυρίως από νομικής και φορολογικής απόψεως.

Στα πλαίσια των παραπάνω μορφών εταιρειών που αναφέρθηκαν έρχονται να προστεθούν και άλλες μορφές που εισάγουν αποκλίσεις από τις προηγούμενες εταιρείες. Μερικές χαρακτηριστικές τέτοιες περιπτώσεις είναι οι ακόλουθες:

Η ναυτιλιακή εταιρία, η οποία έχει ως αποκλειστικό σκοπό την κυριότητα ελληνικών εμπορικών πλοίων, την εκμετάλλευση ή διαχείριση ελληνικών ή ξένης σημαίας εμπορικών πλοίων καθώς και την απόκτηση μετόχων άλλων ναυτικών εταιρειών. Η ναυτιλιακή εταιρεία αποτελεί μια μορφή ανώνυμης εταιρείας.

Η ποδοσφαιρική ανώνυμη εταιρεία, η οποία περιλαμβάνει μόνο τα τμήματα αμειβόμενων ποδοσφαιριστών των αθλητικών σωματείων.

Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου, είναι μία ανώνυμη εταιρεία και έχει ως αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση χαρτοφυλακίου κινητών αξιών. Κινητές αξίες θεωρούνται οι μετοχές, οι ομολογίες, ομόλογα, τίτλοι μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, πιστοποιητικά καταθέσεων, έντοκα γραμμάτια του δημοσίου και άλλα χρηματιστηριακά πράγματα. Η εταιρεία αυτή έχει την υποχρέωση να διανέμει στους μετόχους της κάθε διαχειριστική περίοδο το σύνολο των καθαρών κερδών που πραγματοποίησε. Αυτό μπορεί να μη γίνει όταν υπάρχει απόφαση της γενικής συνελεύσεως, η οποία αποφασίζει τη σύσταση ειδικού αποθεματικού για την αντιμετώπιση ζημιών από την πώληση κινητών αξιών σε τιμή κατώτερη της τιμής κτήσεως.

Η εταιρεία παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου, είναι μία ανώνυμη εταιρεία με σκοπό την προώθηση και υλοποίηση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας.

Η αναπτυξιακή εταιρεία. Η εταιρεία αυτή, προβλέφτηκε ως εταιρεία ευρείας μετοχικής βάσεως. Το μερίδιο κάθε μετόχου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 2%. Η εταιρεία ασχολείται με την επιχειρηματική δραστηριότητα που έχει ως στόχο την εκμετάλλευση τοπικών πόρων και τη δημιουργία ευκαιρίας παραγωγικής απασχολήσεως των κατοίκων στον τόπο που είναι εγκατεστημένη. Συγκεκριμένα η εταιρεία με τη δραστηριότητα της αποσκοπεί στην ανάπτυξη του νομού, όπου εδρεύει η εταιρεία, αλλά μπορεί να επεκτείνεται και σε άλλους νομούς.

Η ιδιότυπη μεταφορική εταιρεία. Αποτελεί εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Αξιοσημείωτο είναι ότι εκτός από την κύρια εισφορά σε μετρητά ο εταίρος πρέπει να συνεισφέρει στην εταιρεία με τις ακόλουθες παροχές:

- Την άσκηση του δικαιώματος εκμεταλλεύσεως του φορτηγού αυτοκινήτου με το οποίο συμμετέχει, παράλληλα μπορεί να έχει όλα τα άλλα δικαιώματα πάνω σε αυτό και κυρίως την κυριότητα και νομή.

- Την διάθεση κατ' αποκλειστικότητα στην εταιρεία και για το έργο της, του φορτηγού αυτοκινήτου σε κατάσταση πλήρους και αδιάλειπτης ετοιμότητας καθ' όλη

τη διάρκεια της εταιρικής σχέσεως.

Η αστική επαγγελματική εταιρεία δικηγόρων. Για τη δημιουργία της απαιτείται η συμμετοχή δύο ή περισσότερων δικηγόρων. Η εταιρεία αυτή παρότι θεωρείται αστική αποκτά νομική προσωπικότητα αν τηρηθούν οι όροι δημοσιότητας που απαιτούνται.

1.4. ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Οι εταιρείες του εμπορικού δικαίου μπορούν να διακριθούν με βάση τη σημασία που έχει για κάθε εταιρικό τύπο, ή η προσωπικότητα των εταίρων ή αντίθετα το κεφάλαιο που συνεισφέρουν. Επομένως, σύμφωνα με την πρώτη διάκριση έχουμε τις προσωπικές εταιρείες και τις κεφαλαιουχικές εταιρείες.

Στις προσωπικές εταιρείες το σπουδαιότερο ρόλο για τη συνέχεια και τη ζωή της εταιρείας έχει το πρόσωπο των εταίρων. Συνεπώς όταν έρχεται η στιγμή για να ιδρυθεί μια προσωπική εταιρεία βαρύνουσα σημασία δίνεται στα συγκεκριμένα πρόσωπα τα οποία θα συνεργαστούν ως εταίροι. Καθώς οι εταίροι συμβάλλουν προσωπικά στην υλοποίηση του εταιρικού σκοπού.

Σαν συνέπεια των παραπάνω είναι ότι ο όρος εταιρική ιδιότητα είναι στενά συνδεδεμένη με την προσωπικότητα του κάθε εταίρου και γι' αυτό ακριβώς το λόγο η ιδιότητα αυτή δεν μπορεί να μεταβιβασθεί χωρίς τη συναίνεση των υπόλοιπων εταίρων. Εξάλλου η διοίκηση που αφορά τις εταιρικές υποθέσεις ανήκει σε όλους τους εταίρους και έτσι για τη λήψη έγκυρων αποφάσεων που αφορούν την οργάνωση της εταιρείας επιβάλλεται συμφωνία όλων των εταίρων ανεξάρτητα από την κεφαλαιακή μερίδα του καθενός. Για τα θέματα που απαιτείται πλειοψηφία, αυτή θα υπολογίζεται επί των προσώπων και όχι επί των κεφαλαίων. Τέλος οι μεταβολές στα προσωπικά δεδομένα των εταίρων (πτώχευση, θάνατος, ανικανότητα) φέρνουν κατά κανόνα και τη λύση της εταιρείας. Αυτά που ειπώθηκαν παραπάνω μπορούν ως ένα βαθμό να αλλοιωθούν π.χ. οι εταίροι μπορούν στο καταστατικό να συμφωνήσουν ότι σε περίπτωση θανάτου ενός ή περισσότερων εταίρων, η εταιρεία δεν θα λύεται, αλλά θα συνεχίσει μεταξύ των υπόλοιπων επιζώντων εταίρων ή μεταξύ των επιζώντων εταίρων και των κληρονόμων του θανόντος.

Οι προσωπικές εμπορικές εταιρείες, όπου δύο ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα ενώνουν τις δυνάμεις τους προσπαθώντας την επίτευξη του καλύτερου δυνατού οικονομικού αποτελέσματος. Οι προσωπικές εταιρείες είναι κατ' ανάγκη ολιγομελής, συνήθως υπάρχουν δύο μέλη και σπανιότερα συναντάται τρία έως πέντε μέλη. Αυτό γιατί βασίζονται στην αρχή της απόλυτης εμπιστοσύνης μεταξύ των

εταίρων. Οι εταίροι εργάζονται χωρίς εγωιστικούς υπολογισμούς και όταν πάψει να λειτουργεί το πνεύμα της συνεργασίας, οι ίδιοι θα οδηγηθούν στα δικαστήρια. Επιπλέον στις προσωπικές εταιρείες δεν υπάρχουν κρατικοί φορείς ικανοί να εξασφαλίσουν την προσωπικότητα του νομικού προσώπου της εταιρίας από τις ενέργειες των εταίρων. Δηλαδή ένας εταίρος μπορεί να έχει το δικαίωμα να ζητήσει τη λύση της εταιρείας για κάποιο λόγο που ο ίδιος θεωρεί σπουδαίο. Επομένως και γι' αυτούς τους λόγους τα μέλη των προσωπικών εταιρειών περιορίζονται σε μικρούς αριθμούς ατόμων και μεταξύ αυτών των ατόμων υπάρχουν πάντοτε δεσμοί φιλίας, εμπιστοσύνης, αλληλεγγύης και συνηθέστατα συγγενείας.

Στις κεφαλαιουχικές εταιρείες μεγαλύτερη σημασία για την πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού έχει η περιουσιακή συμβολή των εταίρων. Με άλλα λόγια σημασία έχει το κεφάλαιο που εισφέρουν και όχι τα πρόσωπα που σχηματίζουν τις εταιρείες αυτές.

Σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρείες οι εταίροι δεν μετέχουν ως εταίροι στη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων. Δεδομένου ότι η διοίκηση αυτή, αν ανατεθεί στους εταίρους, αυτό οφείλεται στο ότι εκλέχτηκαν από τη συνέλευση των εταίρων και αντίθετα η διοίκηση μπορεί να ανατεθεί και σε πρόσωπα τρίτα που δεν έχουν την εταιρική ιδιότητα. Οι εταίροι ευθύνονται μόνο μέχρι τις καταβολές τους και γι' αυτό άλλωστε οι τρίτοι που επρόκειτο να κάνουν συναλλαγές με την εταιρεία, πληροφορούνται για την περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας και όχι για την κατάσταση των εταίρων, αφού στην περιουσία των εταίρων δεν έχουν κανένα δικαίωμα οι τρίτοι.

Στην κεφαλαιουχική εταιρεία τα δικαιώματα που αντιστοιχούν στους εταίρους είναι ανάλογα προς την περιουσιακή τους συμβολή. Παραδείγματος χάρη αν η κεφαλαιακή μερίδα ενός εταίρου είναι 35%, αυτό το ποσοστό είναι και αυτό που θα καθορίσει τη συμμετοχή του εταίρου στα κέρδη. Είναι αδιανόητο ο εταίρος να καθοριστεί με διαφορετικό ποσοστό στα κέρδη απ' ότι έχει στο κεφάλαιο. Αυτό αντίθετα είναι αδιανόητο να συμβεί σε μια προσωπική εταιρεία.

Στις κεφαλαιουχικές εταιρείες η προσωπικότητα των εταίρων είναι τελείως αδιάφορη, πράγμα που επιτρέπει την ελεύθερη μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας, χωρίς αυτό να συνεπάγεται τη λύση της εταιρείας. Επίσης ο εταίρος όπως έχει διευκρινισθεί ευθύνεται μέχρι το προσδιορισμένο ποσό, επομένως δεν κινδυνεύει το σύνολο της περιουσίας του καθώς και μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να μεταβιβάσει τη μερίδα που του ανήκει χωρίς να χρειάζεται τη συγκατάθεση των υπόλοιπων εταίρων.

Βέβαια και σ' αυτή την ελευθερία μεταβιβάσεως που υπάρχει μπορεί σπάνια να σημειωθούν ορισμένοι περιορισμοί, αλλά και πάλι δεν μπορούν να προκαλέσουν κατάργηση του μεταβιβαστού της μετοχής.

Η διαφορά που σημειώνεται όσον αφορά την ευθύνη που έχει ο εταίρος στις προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρείες έχει σαν αποτέλεσμα οι συνέπειες που απορρέουν να είναι έκδηλες. Μολονότι υπάρχουν συγκεκριμένες διατάξεις, οι οποίες καθορίζουν το ελάχιστο ποσό κεφαλαίου που χρειάζεται για να ιδρυθεί μια κεφαλαιουχική εταιρεία, δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο στις προσωπικές εταιρείες. Είναι φανερό γιατί γίνεται αυτό! Γιατί στις κεφαλαιουχικές εταιρείες το κεφάλαιο της εταιρείας είναι η μοναδική εγγύηση για να ικανοποιηθούν σε περίπτωση ανάγκης οι δανειστές της εταιρείας και άρα γι' αυτό θα πρέπει να υπάρχει ένα ελάχιστο μέγεθος κεφαλαίου που να προβλέπεται από το νόμο. Επιπλέον το κεφάλαιο πρέπει να είναι πραγματικό, δηλαδή σε χρήμα, γιατί διαφορετικά αν ήταν π.χ. σε μηχανήματα, η αποτίμηση και η αξία που θα καθοριστεί γι' αυτά τα μηχανήματα δεν θα καθοριστεί από τους εταίρους αλλά από ειδική επιτροπή που ορίζει ο νόμος. Υπάρχουν όμως και ειδικές διατάξεις που καθορίζουν τον τρόπο εμφανίσεως της αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων της κεφαλαιουχικής εταιρείας. Ενώ τέτοιου είδους διατάξεις είναι ανύπαρκτες στις προσωπικές εταιρείες, στις οποίες η αποτίμηση γίνεται από τους ίδιους τους εταίρους αν δεν υπάρχουν άλλες δεσμεύσεις.

Οι κεφαλαιουχικές εταιρείες έχουν υποχρέωση σύμφωνα με το νόμο να παρακρατούν ένα ποσοστό από τα ετήσια κέρδη τους και να μην το διανέμουν στους εταίρους. Η πράξη αυτή αποσκοπεί στη δημιουργία αποθεματικού. Σε περίπτωση που δεν θα δημιουργηθεί το αποθεματικό αυτό, το κεφάλαιο που θα εμφανιστεί στον ισολογισμό θα έχει υποστεί μείωση αν υπάρχει ζημιά. Φυσικά το κεφάλαιο θα έχει μειωθεί και στην περίπτωση που το υπάρχον αποθεματικό δεν μπορεί να επαρκέσει για την κάλυψη της ζημιάς, με άλλα λόγια όταν η ζημιά είναι μεγαλύτερη από το υπάρχον αποθεματικό. Πάλι στις προσωπικές εταιρείες δεν υπάρχει δικαίωμα δημιουργίας τέτοιου αποθεματικού. Δεδομένου ότι στις προσωπικές εταιρείες αντικείμενο εισφοράς μπορεί να αποτελέσει οτιδήποτε όπως ακόμη και η προσωπική εργασία ενός εταίρου. Αντίθετα στις κεφαλαιουχικές εταιρείες το κεφάλαιο είναι η μοναδική ασφάλεια των δανειστών όπως έχει ήδη αναφερθεί και προηγουμένως. Αυτό δε σημαίνει ότι δεν είναι δεκτή ως αντικείμενο εισφοράς η προσωπική εργασία στις κεφαλαιουχικές εταιρείες. Αξιοσημείωτο είναι να σκεφτεί κανείς τι θα πρέπει να ειπωθεί όταν σε μια κεφαλαιουχική εταιρεία έχουμε εισφορά μιας εφευρέσεως. Όταν

η εφεύρεση έχει ήδη δοκιμαστεί όσον αφορά τη δυνατότητα επικερδούς εκμεταλλεύσεως της, με αποτέλεσμα να μην μπορεί εύκολα να προσδιορισθεί η αξία της, αυτό συνεπάγεται ότι η εισφορά της εφευρέσεως καθιστά τον εισφέροντα εταίρο και αποτελεί τμήμα του κεφαλαίου της εταιρείας. Διαφορετικά η εισφορά εφευρέσεως αμφίβολης αξίας ή μη δοκιμασμένης δεν καθιστά τον εισφέροντα, εταίρο καθώς και ούτε αποτελεί τμήμα του κεφαλαίου.

Συμπερασματικά απ' όσα έχουν ειπωθεί μέχρι τώρα, προσωπική εταιρεία είναι μόνο η ομόρρυθμη εταιρεία και κεφαλαιουχική εταιρεία είναι μόνο ή ανώνυμη εταιρεία. Οι δύο αυτές εταιρείες αποτελούν τους ακραίους εταιρικούς τύπους. Οι υπόλοιπες άλλες είναι ενδιάμεσοι εταιρικοί τύποι που άλλοτε παρουσιάζουν εντονότατα το προσωπικό στοιχείο και άλλοτε το κεφαλαιουχικό στοιχείο. Έτσι πιο απλά μπορούν να θεωρηθούν σαν προσωπικές εταιρείες η απλή ετερόρρυθμη, η αφανής εταιρεία και ο συνεταιρισμός, όμως και σ' αυτές τις τρεις εταιρείες υπάρχουν κεφαλαιουχικά στοιχεία. Ενώ κατά βάση κεφαλαιουχικές εταιρείες είναι η κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και η συμπλοιοκτησία. Αλλά και σ' αυτές τις εταιρείες βρίσκεται το προσωπικό στοιχείο.

1.5. ΠΗΓΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Οι πηγές του δικαίου των προσωπικών εταιρειών είναι ολιγάριθμες και πτωχές. Αυτές διέπονται από τα σχετικά, με τις ετερόρρυθμες και ομόρρυθμες εταιρείες, άρθρα του εμπορικού νόμου(άρθρα 18-28, 38, 39,41-44,46-50 κ.τ.λ.). Ωστόσο υπάρχουν και μερικές ακόμη διατάξεις από νεώτερους νόμους που αναφέρονται στις προσωπικές εμπορικές εταιρείες (άρθρα 329, 920, 1047 Κ.Π.Δ., άρθρο 22 Α.Ν. 1998/39 περί σημάτων, άρθρα 50 α και 53 του νόμου 3190/55, όπου αναφέρονται αντίστοιχα στις ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες και στη μετατροπή ομόρρυθμης εταιρείας και ετερόρρυθμης εταιρείας σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης κ.α.). Συμπληρωματικά εφαρμόζονται στις προσωπικές εμπορικές εταιρείες και οι διατάξεις του αστικού κώδικα περί εταιρειών (άρθρα 741-784), εφόσον συμβιβάζονται με τη φύση τους. Αυτή η άποψη για την επικουρική εφαρμογή των περί εταιρειών διατάξεων του αστικού κώδικα είχε επικρατήσει από μακρού, ενισχύεται, όμως, περισσότερο από το άρθρο 40 Του Σχεδίου Εμπορικού Κώδικα του 1984. Πάντως, όσον αφορά τις διατάξεις του αστικού κώδικα (άρθρα 741-784) είναι πολύ σπουδαία πηγή δικαίου για τις εμπορικές προσωπικές εταιρείες, καθώς πολλά από τα θέματα (όπως παραδείγματος χάρη η λύση και η εκκαθάριση

που πραγματοποιείται σε μια εταιρεία) ρυθμίζονται αποκλειστικά και μόνο από αυτές, καθώς σε κανένα άλλο νομοθέτημα δεν υπάρχουν όμοιες διατάξεις περί αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο όρος Νομικό Πρόσωπο, θεωρείται ότι είναι το μη φύσει αυθύπαρκτο, αλλά κατά πλάσμα δικαίου θεωρούμενο ως υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Στην ερώτηση που θα έκανε κανείς αν όλες οι εταιρείες είναι νομικά πρόσωπα η απάντηση θα ήταν, χωρίς καμία αμφισβήτηση, για τη νομική προσωπικότητα των ανωνύμων εταιρειών και των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης. Δεν μπορεί να ειπωθεί το ίδιο και για τις προσωπικές εταιρείες, καθώς υπάρχει αμφισβήτηση. Η ερμηνεία που δίνεται από το άρθρο 784 του Αστικού Κώδικα καταλήγει ότι και οι ομόρρυθμες εταιρείες και οι ετερόρρυθμες εταιρείες θεωρούνται νομικά πρόσωπα. Έτσι μετά από όλα αυτά θεωρείται ότι όλες οι εμπορικές εταιρείες είναι νομικά πρόσωπα. Με μοναδική εξαίρεση και όχι δεκτή από όλους, πιστεύεται ότι δεν έχει νομική προσωπικότητα η συμμετοχική ή αφανής εταιρεία.

2.2 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ Η ΜΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σαν βάση της διάκρισης αυτής αποτελεί η ύπαρξη ή μη στην εταιρεία της νομικής αυτοτέλειας και αυθυπαρξίας έναντι των προσώπων που την απαρτίζουν. Επομένως διακρίνουμε τις εταιρείες σε αυτές που έχουν νομική προσωπικότητα και σε αυτές που είναι χωρίς νομική προσωπικότητα. Σύμφωνα με το άρθρο 61 του Αστικού

Κώδικα το οποίο λέει «η ένωση προσώπων με επιδίωξη συγκεκριμένου σκοπού, και εφόσον το σύνολο της περιουσίας έχει ταχθεί στην εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου σκοπού, μπορούν να αποκτήσουν προσωπικότητα, δηλαδή να γίνουν νομικά πρόσωπα εάν φυσικά τηρηθούν οι όροι που αναφέρει ο νόμος». Αξιοσημείωτο είναι ότι σε ορισμένες χώρες όπως την Γερμανία, Αυστρία, Ελβετία υπάρχει μία ακόμη κατηγορία, η ενδιάμεση, και περιλαμβάνει τις λεγόμενες κοινώνιες ηνωμένης χειρός (Gemeinschaft mit gesamten Hand). Το πώς αποκτάται και το πότε η νομική προσωπικότητα σε μία εταιρεία είναι εύλογο ότι αυτό γίνεται με τη δημοσίευση και από τη δημοσίευση του καταστατικού.

2.3 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΧΟΥΝ ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΑΠΟΚΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ

Όλες οι εταιρείες που ανήκουν στο εμπορικό δίκαιο και έχουν νομική προσωπικότητα, έχουν ή αλλιώς μπορούν να αποκτήσουν και την εμπορική ιδιότητα. Με άλλα λόγια μπορούν να χαρακτηριστούν ως εμπορικές εταιρείες και ορισμένα φυσικά πρόσωπα που χαρακτηρίζονται ως έμποροι.

Για να διακρίνει κάποιος αν μία εταιρεία ανήκει ή όχι στις εμπορικές, μπορεί να χρησιμοποιήσει δύο κριτήρια για το διαχωρισμό τους, τα οποία είναι του ουσιαστικού και του τυπικού. Σύμφωνα με το ουσιαστικό κριτήριο βλέπονται οι διενεργούμενες από την εταιρεία πράξεις. Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό, ένα πρόσωπο μπορεί να αποκτήσει την εμπορική ιδιότητα αν εκτελεί εμπορικές πράξεις και από αυτές τις πράξεις συνιστάται το σύνηθες επάγγελμα του. Κατά το κριτήριο αυτό κρίνεται η εμπορικότητα που έχει η ομόρρυθμη εταιρεία και των δύο ειδών της ετερόρρυθμης εταιρείας. Δηλαδή μπορεί οι εταιρείες αυτές να χαρακτηριστούν ως εμπορικές ή αστικές, ανάλογα με τον εάν ενεργούν ή όχι εμπορικές πράξεις όπου κατά σύνηθες επάγγελμα ενεργούμενες δίνουν σε ένα πρόσωπο την εμπορική ιδιότητα.

Όσον αφορά το τυπικό κριτήριο μία εταιρεία χαρακτηρίζεται ως εμπορική απλώς και μόνο λόγω της μορφής (του τύπου) με τον οποίο ιδρύθηκε ανεξάρτητα εάν ο σκοπός της ήταν η άσκηση ή όχι εμπορίας. Οι εμπορικές εταιρείες κατά το κριτήριο αυτό είναι η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, η ανώνυμη εταιρεία, ο αστικός συνεταιρισμός και τώρα πλέον η ναυτική εταιρεία. Στη Γαλλία ωστόσο με το νόμο που συντάχθηκε στις 24 Ιουλίου το 1966, σύμφωνα με το κριτήριο αυτό θεωρούνται και οι ομόρρυθμες εταιρείες και οι απλές ετερόρρυθμες εμπορικές. Συνεπώς στις εταιρείες αυτές δεν διερευνάει κανείς αν στην πραγματικότητα ενεργούνται εμπορικές πράξεις και σε τέτοια έκταση ώστε να δημιουργείται το επάγγελμα του εμπόρου.

2.4 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η απόκτηση της νομικής προσωπικότητας από μία εταιρεία έχει πολύ μεγάλη σημασία και μάλιστα πρακτική. Πιο συγκεκριμένα στον τομέα των εμπορικών εταιρειών, καθώς στις εμπορικές συναλλαγές η ταχύτητα και η ασφάλεια είναι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη αυτών των συναλλαγών. Είναι εξάλλου εμφανές ότι

εφόσον υπάρχει η απόκτηση νομικής προσωπικότητας, δίνεται στην εταιρεία άνεση κινήσεων και δράσεων και φυσικά και ευκαμψία, καθώς η εταιρεία μπορεί να κινηθεί αυτοτελώς σαν ξεχωριστό άτομο ανεξάρτητα από τη δράση των προσώπων (φυσικών ή νομικών) που την απαρτίζουν. Άρα οι πιο σημαντικές συνέπειες της νομικής προσωπικότητας είναι οι ακόλουθες:

- Η εταιρεία ως νομικό πρόσωπο θεωρείται νέο πρόσωπο, αυτοτελές και ανεξάρτητο από τα πρόσωπα που την απαρτίζουν. Επομένως είναι δυνατόν η εταιρεία να συμμετέχει σε μία άλλη εταιρεία είτε είναι κεφαλαιουχική είτε είναι προσωπική ως εταίρος. Επιπλέον η εταιρεία έχει το δικαίωμα να συνάπτει συμβάσεις και με τα μέλη που την απαρτίζουν. Οι ενέργειες και η βούληση των μελών της εταιρείας είναι ενέργειες και βούληση της ίδιας της εταιρείας. Η εταιρεία ως νομικό πρόσωπο έχει την ικανότητα δικαίου και ικανότητα προς δικαιοπραξία και άρα είναι η ίδια φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και όχι το σύνολο των εταίρων.

- Η εταιρεία έχει τη δική της περιουσία (το ενεργητικό και το παθητικό) και αυτή είναι ανεξάρτητη από την προσωπική περιουσία του κάθε εταίρου και υπάρχει αποκλειστικά και μόνο για την επιδίωξη του κάθε εταιρικού σκοπού και για την ανάγκη ικανοποίησης των δανειστών της εταιρείας. Δεδομένου αυτού η περιουσία της εταιρείας είναι αποκλειστικά και μόνο για τους δανειστές της εταιρείας και όχι για τους ατομικούς δανειστές των εταίρων. Φυσικά αυτό δε σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και εξαιρέσεις, για παράδειγμα όταν ο εταίρος έχει ευθύνη προσωπικά, απεριόριστα και εις ολόκληρο, οι ατομικοί δανειστές του συντρέχουν με τους εταιρικούς δανειστές. Δηλαδή οι δανειστές της εταιρείας δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από την ατομική περιουσία των εταίρων, με εξαίρεση του ετερόρρυθμους και ομόρρυθμους εταίρους.

- Η εταιρεία έχει το δικό της όνομα, τη γνωστή επωνυμία, με το οποίο ξεχωρίζεται από τις υπόλοιπες και συναλλάσσεται.

- Η εταιρεία έχει την δική της τοποθεσία, που ονομάζεται έδρα. Η έδρα σε κάποια είδη εταιρειών καθορίζεται συνήθως από το καταστατικό, όπως γίνεται στις ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, συνεταιρισμούς και ναυτιλιακές εταιρείες. Σε περίπτωση που δεν καθορίζεται από το καταστατικό ή από τον νόμο το που θα βρίσκεται η έδρα της εταιρείας, τότε η έδρα καθορίζεται από τον τόπο όπου λειτουργεί η διοίκηση της. Η έδρα της διοικήσεως μπορεί να είναι διαφορετική από αυτήν της εκμεταλλεύσεως, δηλαδή τον τόπο όπου διεξάγονται οι εργασίες της εταιρείας, για παράδειγμα η εταιρεία μπορεί να έχει έδρα στην Κατερίνη

και το εργοστάσιο της να βρίσκεται στην Αλεξανδρούπολη.

- Η εταιρεία έχει τη δικιά της ιθαγένεια. Η ιθαγένεια της εταιρείας κρίνεται από την έδρα της. Με άλλα λόγια όταν η εταιρεία έχει την έδρα της στην Ελλάδα θεωρείται ότι έχει και την ελληνική ιθαγένεια και χαρακτηρίζεται ως ημεδαπή εταιρεία και συνεπώς όλες τις περαιτέρω συνέπειες π.χ. φορολογία της Ελλάδος. Αυτό το γεγονός στο φορολογικό τομέα είναι πολύ σπουδαίο γιατί οι αλλοδαπές εταιρείες φορολογούνται κατά διαφορετικό τρόπο από τις ημεδαπές. Η ιθαγένεια δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι τα μέλη της μπορεί να έχουν διαφορετική ιθαγένεια, ή από το γεγονός ότι αλλού βρίσκεται η έδρα εκμεταλλεύσεως της εταιρείας ή τέλος ότι το κεφάλαιο προέρχεται από άλλη χώρα.

2.5 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Είναι αυτονόητο ότι η εμπορική ιδιότητα έχει σαν αποτέλεσμα να επιφέρει διάφορες συνέπειες. Οι πιο χαρακτηριστικές συνέπειες είναι οι ακόλουθες:

Οι εμπορικές εταιρείες έχουν την υποχρέωση να τηρούν τα βιβλία που οφείλει να τηρεί κάθε έμπορος (Εμπορικός Νόμος άρθρα 8,9). Δηλαδή ημερολόγιο, βιβλίο αντιγραφής απογραφών και βιβλίο αντιγραφής επιστολών. Βέβαια εκτός από τα βιβλία αυτά που είναι ευρύτερα γνωστά σε όλους τους εμπόρους, σε ορισμένες περιπτώσεις οι εταιρείες έχουν υποχρέωση να τηρούν και άλλα πρόσθετα βιβλία που καθορίζονται από τους ειδικούς νόμους (π.χ. άρθρο 8β κωδικ.ν. 2190/20 για το βιβλίο ονομαστικών μετοχών ανώνυμης εταιρείας, άρθρο 25 ν.3190/55 όσον αφορά την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και επίσης άρθρο 9 ν. 1667/86 όσον αφορά τους αστικούς συνεταιρισμούς). Τα βιβλία αυτά είναι διαφορετικά από τα λογιστικά βιβλία που επιβάλλονται από τους προϊσχύσαντες Κ.Φ.Σ. και τον ισχύοντα κώδικα βιβλίων και στοιχείων και έχουν ως σκοπό τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου και τον καθορισμό της φορολογητέας ύλης.

Οι εμπορικές εταιρείες σε περίπτωση που σταματήσουν να πληρώνουν τα χρέη τους κηρύσσονται σε πτώχευση. Αυτό είναι μια συνέπεια που μπορεί να επέρχεται μόνο σε πρόσωπα που έχουν την εμπορική ιδιότητα.

- Υπόκεινται στις υποχρεώσεις που ορίζονται από τους νόμους 1089/80 και 1746/87 «περί εμπορικών και βιομηχανικών επαγγελματικών και βιοτεχνικών επιμελητηρίων», σαν συνέπεια αυτού έχουν την υποχρέωση να αναγγείλουν την άσκηση της εμπορίας στο οικείο επιμελητήριο.

2.6 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ- ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Η επιλογή του κατάλληλου εμπορικού τύπου είναι αναμφισβήτητα ένα πολύ σοβαρό θέμα. Σε κάθε περίπτωση για την ίδρυση εταιρείας, οι συμβαλλόμενοι είναι ελεύθεροι να επιλέξουν οποιοδήποτε τύπο εταιρείας, αρκεί να αναγνωρίζεται από την ελληνική νομοθεσία. Ως συνήθως διαλέγουν ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες, τη διάρκεια του σκοπού που θέλουν να επιδιώξουν την αμοιβαία εμπιστοσύνη, την αλληλεγγύη, τη σοβαρότητα, την εκτίμηση κ.τ.λ.. Θα είναι όμως ανώφελο να πιστέψει κανείς ότι είναι ελεύθερος να επιλέξει τον τύπο της εταιρείας που επιθυμεί να κάνει χωρίς να υπάρχουν εξαιρέσεις. Οι σημαντικότερες εξαιρέσεις είναι οι ακόλουθες:

- A) η ιδιωτική ασφαλιστική επιχείρηση, καθώς και η τραπεζική επιχείρηση, οι οποίες δέχονται κατ' επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων ή άλλες αξίες, δεν μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν αν δεν είναι ανώνυμες εταιρείες.
- B) Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν μόνο εάν ανήκουν στις ανώνυμες εταιρείες (νόμος 1969/91 άρθρο 1 παρ. 1).
- Γ) Ο αστικός συνεταιρισμός μπορεί να συσταθεί μόνο για την οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, μέσα από τη συνεργασία των μελών του.
- Δ) Περιορισμός επίσης θεωρείται και το γεγονός ότι για να ιδρυθεί μια ανώνυμη εταιρεία, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και ναυτική εταιρεία πρέπει να υπάρχει ένα ελάχιστο όριο του κεφαλαίου που ορίζεται από το νόμο. Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο συνεταιρισμός δεν μπορεί να ιδρυθεί με λιγότερα πρόσωπα από αυτά που ορίζει ο νόμος.

Οι περιορισμοί αυτοί σίγουρα θεωρούνται ελάχιστοι, και το μόνο που απομένει είναι οι σωστοί συνδυασμοί μεταξύ των οποίων έχουν να επιλέξουν όσοι ενδιαφέρονται να ιδρύσουν μία εταιρεία. Είναι βέβαιο ότι η επιλογή του εταιρικού τύπου δε γίνεται πάντοτε με κριτήριο τις καλύτερες συνθήκες, καθώς στην επιλογή αυτή πολλές φορές δίνουν το παρόν και τελικά επηρεάζουν ξένοι παράγοντες. Μεταξύ των κυριότερων από αυτούς τους παράγοντες είναι ο φορολογικός, στον οποίο οι ενδιαφερόμενοι ψάχνουν το ενδεχόμενο να ευνοηθούν από τη φορολογική νομοθεσία. Δηλαδή να διαλέξουν τον εταιρικό τύπο που θα τους προσφέρει τις

περισσότερες φορολογικές απαλλαγές ή διευκολύνσεις.

Εξάλλου έχει διαπιστωθεί ότι η σύσταση της εταιρείας μπορεί να είναι εικονική. Αυτό σημαίνει ότι στην εταιρεία υπάρχει πρόσληψη εικονικού εταίρου, συνήθως συγγενικού προσώπου ή άλλου με το οποίο υπάρχει στενή σχέση εμπιστοσύνης, με αποκλειστικό σκοπό καταστρατηγήσεως του νόμου. Η μέθοδος αυτή ακολουθείται για να κατανεμηθεί το εισόδημα σε όσο το δυνατό περισσότερα πρόσωπα, έτσι ώστε να μειωθεί ο φορολογικός συντελεστής επί του συνολικού εισοδήματος. Αυτό γίνεται στην περίπτωση που το φορολογικό σύστημα αποβλέπει στη φορολόγηση μόνο των εταίρων και όχι της εταιρείας, δηλαδή ο φορολογικός συντελεστής αυξάνει όσο αυξάνει το εισόδημα. Αυτό το γεγονός απασχόλησε τη φορολογική νομοθεσία για τη λήψη μέτρων όσον αφορά την αποτροπή του.

Λόγοι που κατά την ομολογία κρίθηκαν ότι στοιχειοθετούν εικονικότητα της συνεργασίας και εμφανίζονται με τη μορφή της εταιρικής εταιρείας είναι οι εξής:

- A) Το ασήμαντο του εταιρικού κεφαλαίου αν συγκριθεί με τον κύκλο εργασιών της επιχειρήσεως και πιο συγκεκριμένα το ποσό που εισφέρει ένας από τους εταίρους.
- B) Όταν δεν υπάρχει πρόθεση προσφοράς προσωπικής εργασίας από τον υιό στην εταιρεία που φερόταν ότι η εταιρεία λειτουργούσε μεταξύ πατέρα και υιού, αλλά υπάρχει αδυναμία της απαιτούμενης προσφοράς από τον υιό διότι υπάρχει έλλειψη πόρων.
- Γ) Όταν ο εταίρος έχει μεγάλη ηλικία και σε περίπτωση που υπάρχει συγγενικός δεσμός και τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν ασχοληθεί με παρόμοιες εργασίες στο παρελθόν.
- Δ) Η συμμετοχή τέκνου το οποίο σπουδάζει στο εξωτερικό μεταξύ του πατέρα του και αυτού.
- Ε) Η παροχή από το καταστατικό υπεραυξημένων εξουσιών σε έναν ή δύο από τους εταίρους που απαρτίζουν τη συγκεκριμένη εταιρεία κ.τ.λ..

Μερικές φορές είναι αδύνατο να επέμβει ο νομοθέτης χωρίς να καταστρέψει τα βασικά χαρακτηριστικά των αντίστοιχων εταιρικών τύπων ή να επιφέρει σοβαρά πλήγματα στη χρηματοδότηση της εταιρείας.

Η ανώνυμη εταιρεία λόγω της φύσεως της μπορεί να προσφέρει τέτοιες καταστρατηγήσεις κυρίως με την έκδοση ανώνυμων μετοχών. Ο κάτοχος τέτοιων μετοχών μπορεί να μεταβιβάσει εικονικά ένα μέρος των μετοχών του σε πρόσωπα της εμπιστοσύνης του και αυτό συνεπάγεται την εμφάνιση μικρότερου εισοδήματος από

μετοχές και άρα μικρότερο φορολογικό συντελεστή επί του συνολικού, πραγματικού του εισοδήματος. Ακόμη μπορεί να αποφύγει την καταβολή φόρου κληρονομιάς, όταν πεθάνει ο μέτοχος, και το διάστημα που ζει μεταβιβάσει εικονικά τις μετοχές του στους μελλοντικούς κληρονόμους που επιθυμεί.

Μία ακόμη μορφή φοροαποφυγής είναι όταν ιδρύεται ανώνυμη εταιρεία με σκοπό να αποκτήσει και στη συνέχεια να εκμεταλλευτεί ακίνητα. Στην περίπτωση αυτή η εταιρεία βλέπει στην μετατροπή της ακίνητης περιουσίας σε κινητή, χωρίς όμως την καταβολή φόρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.1 ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΩΝ

Από τη στιγμή που τα πρόσωπα που απαρτίζουν την εταιρεία, δηλαδή οι εταίροι δεν συμπίπτουν με την εταιρεία είναι φυσιολογικό να δημιουργηθούν οποιεσδήποτε σχέσεις μεταξύ εταίρων και εταιρείας, όπως για παράδειγμα πωλήσεις, αγορές, δάνεια και άλλα. Με άλλα λόγια ο εταίρος έχει τη δυνατότητα να μπορεί να αγοράσει κάτι από την εταιρεία ή και να πουλήσει κάτι προς την εταιρεία, να πάρει δάνειο από την εταιρεία και άλλες παρόμοιες οικονομικές συναλλαγές.

3.2 ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΥΤΑ

Όπως είναι γνωστό απαραίτητος όρος σε μια εταιρική σχέση αποτελεί η συμμετοχή των εταίρων στα κέρδη και στις ζημίες. Στις προσωπικές εταιρείες η συμμετοχή στα κέρδη και τις ζημίες ρυθμίζεται κυρίως από διατάξεις του αστικού κώδικα και του καταστατικού. Ο Νόμος αφήνει στους εταίρους να αποφασίσουν στο πως θα μοιράσουν τα αποτελέσματα χρήσης τα οποία θα προκύψουν. Η απόφαση θα πρέπει να διατυπωθεί στο καταστατικό της εταιρείας. Εκείνο που απαγορεύεται είναι η ύπαρξη διατάξεως της λεγόμενης «λεοντείου εταιρείας». Αν το καταστατικό δεν αναφέρει τον τρόπο διανομής των αποτελεσμάτων χρήσης, τότε ανεξάρτητα από το ύψος των κεφαλαίων τα οποία κατέθεσε ο καθένας από τους εταίρους, τα αποτελέσματα θα διανεμηθούν εξίσου μεταξύ των εταίρων.

Πράγμα που δε συμβαίνει στις ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμούς, οι οποίες ρυθμίζονται από ειδικούς νόμους που ισχύουν για κάθε μία από αυτές τις εταιρείες.

Τα κέρδη που θα υπάρξουν στις ανώνυμες εταιρείες και στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης θα προσδιορισθούν με τη μέθοδο της αντιπαραθέσεως των δαπανών και εσόδων, τα κέρδη που προκύπτουν από αυτόν τον τρόπο θα πρέπει να

συμφωνούν και σε εκείνα από τη σύγκριση των αντίστοιχων δύο διαδοχικών ισολογισμών. Στις προσωπικές εταιρίες, ανάλογα με την κατηγορία λογιστικών βιβλίων που τηρούνε ο προσδιορισμός των κερδών μπορεί να γίνει είτε με τη μέθοδο που αναφέραμε προηγουμένως, είτε με τη μέθοδο της συγκρίσεως των διαδοχικών ισολογισμών, η οποία είναι γνωστή ως φοροτεχνική μέθοδος.

Ας σκεφτεί κανείς τι θα γίνει στην περίπτωση που προκύψουν σε μια εταιρική χρήση κέρδη! Η εταιρεία μπορεί να επιλέξει δύο πορείες. Η πρώτη επιλογή της είναι να διανέμει εξολοκλήρου στους εταίρους τα κέρδη, όπως άλλωστε γίνεται και στις προσωπικές εταιρίες αφού δεν υπάρχει υποχρέωση δημιουργίας αποθεματικού. Αυτό μπορεί να συμβεί και στις κεφαλαιουχικές εταιρίες από τη στιγμή που θα έχει ήδη δημιουργήσει το αποθεματικό που είναι υποχρεωμένη να έχει από το νόμο και δεν θα έχει την επιθυμία να κρατήσει τα κέρδη για να αυξήσει περαιτέρω το αποθεματικό της ή ακόμη για να σχηματίσει άλλα αποθεματικά προαιρετικά. Στις εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, το σύνολο των καθαρών κερδών διανέμεται στους μετόχους τους κάθε διαχειριστική περίοδο. Εάν η γενική συνέλευση αποφασίσει ότι τα κέρδη του κεφαλαίου πρέπει να φέρονται σε πίστωση ειδικών αποθεματικών για να αντιμετωπιστούνε ζημιές από την πώληση κινητών αξιών σε τιμή κατώτερη της τιμής κτήσεως, τότε κρατούνται. Η κράτηση αυτή δεν είναι πλέον υποχρεωτική όταν υπάρχει κάλυψη του 50% των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας. Πρέπει να τονιστεί ότι όταν αποφασιστεί ότι θα γίνει διάθεση των κερδών στους εταίρους, αυτό το ποσό από τη στιγμή εκείνη αποτελεί υποχρέωση της εταιρείας προς τους εταίρους.

Η δεύτερη επιλογή που μπορεί να έχει η εταιρεία είναι να μη διαθέσει τα κέρδη της άλλα να κρατήσει όλο το ποσό για τη δημιουργία αποθεματικών. Βέβαια αυτή η περίπτωση είναι πολύ σπάνια έως και αδύνατη, ιδίως στις κεφαλαιουχικές εταιρίες. Σε αυτή την επιλογή το σύνολο της καθαρής περιουσίας της εταιρείας δε μεταβάλλεται, απλά έχουμε μεταφορά από ένα λογαριασμό καθαρής θέσεως σε έναν άλλο λογαριασμό καθαρής θέσεως.

Τέλος η τρίτη περίπτωση είναι ότι ένα μέρος των κερδών μπορεί να διανεμηθεί στους εταίρους και ένα άλλο μέρος του να κρατηθεί για τη δημιουργία αποθεματικών. Η περίπτωση αυτή είναι και η πιο συνηθισμένη στις επιχειρήσεις.

Τα προηγούμενα συμβαίνουν όταν η εταιρεία έχει κέρδη. Η εταιρεία όμως μπορεί να έχει και ζημιές. Επομένως σε περίπτωση ζημίας, εφόσον δεν υπάρχουν αποθεματικά ή αυτά που υπάρχουν δεν είναι σε θέση να καλύψουν τις ζημιές, θα έχουμε μείωση στους λογαριασμούς της καθαρής περιουσίας.

3.3 ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στις εταιρικές εταιρείες ισχύει η αρχή της σταθερότητας του κεφαλαίου. Το γεγονός αυτό δε σημαίνει ότι το κεφάλαιο στις επιχειρήσεις αυτές παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια των ζώων τους σταθερό αλλά μεταβάλλεται. Στις επιχειρήσεις το εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο καθορίζεται από το καταστατικό τους και άρα παραμένει σταθερό μέχρι να γίνει περαιτέρω τροποποίηση του καταστατικού, το οποίο θα έχει σαν συνέπεια να μεταβληθεί, δηλαδή να αυξηθεί ή να μειωθεί. Το νέο αυτό ύψος του κεφαλαίου παραμένει σταθερό μέχρι να γίνει άλλη τροποποίηση του καταστατικού και αυτό αποτελεί ένα φαύλο κύκλο, δηλαδή επαναλαμβάνεται συνέχεια. Οι μεταβολές αυτές δε χρειάζονται να μούνε σε καμία διαδικασία στις ατομικές επιχειρήσεις.

Το γεγονός ότι το κεφάλαιο θα υποστεί αύξηση μπορεί να έχει ως συνέπεια είτε την αύξηση της καθαρής θέσεως της εταιρείας, είτε να μην επηρεάζει καθόλου την καθαρή αυτή θέση. Στην πρώτη περίπτωση, η οποία είναι όταν έχουμε αύξηση της καθαρής περιουσίας, η αύξηση επιτυγχάνεται είτε με νέες εισφορές των εταίρων, είτε με μετατροπή των δανειστών της εταιρείας σε εταίρους. Αυτές οι νέες εισφορές είναι αυτονόητο ότι αυξάνουν την καθαρή θέση της εταιρείας καθώς αυτή αποκτά καινούργια στοιχεία που θα προστεθούν στο ενεργητικό της. Ενώ όταν οι δανειστές μετατραπύνε σε εταίρους αυξάνεται η καθαρή θέση και αυτό γίνεται γιατί μειώνεται ένα τμήμα του παθητικού και μετασχηματίζεται στο ίδιο κεφάλαιο της εταιρείας. Επομένως υπάρχει απαίτηση κατά των δανειστών από την αύξηση του κεφαλαίου αλλά και οι δανειστές από τη μεριά τους έχουν απαιτήσεις κατά της εταιρείας, με άλλα λόγια υπάρχουν αμοιβαίες απαιτήσεις. Δηλαδή όταν η αύξηση που υπάρχει στο κεφάλαιο υπερβαίνει στο ποσό που έπρεπε να πάρουν οι δανειστές, η διαφορά θα καταβληθεί στην εταιρεία και το αντίθετο θα συμβεί στην άλλη περίπτωση.

Όταν έχουμε αύξηση του κεφαλαίου χωρίς αυτό να σημαίνει και αύξηση της καθαρής θέσεως (αυτό μπορεί να συμβεί όταν οποιοδήποτε τμήμα της καθαρής θέσεως μετατραπεί σε κεφάλαιο π.χ. όταν τα αποθεματικά της εταιρείας μετατρέπονται σε κεφάλαιο ή όταν τα κέρδη που δεν έχουν διανεμηθεί κεφαλαιοποιούνται).

Κάτι αντίστοιχο μπορεί να συμβεί και όταν έχουμε μείωση του κεφαλαίου. Η μείωση του κεφαλαίου έχει ως άμεση συνέπεια τη μείωση της καθαρής θέσεως, αλλά αυτό μπορεί και να μη γίνει. Η μείωση του κεφαλαίου και της καθαρής θέσεως γίνεται γιατί επιστρέφεται στους εταίρους ένα μέρος του κεφαλαίου ή όταν η εταιρεία

παρατείνεται από την απαίτηση που είχε κατά των εταίρων για να της καταβληθούν υπολειπόμενες δόσεις του κεφαλαίου. Η μείωση του κεφαλαίου χωρίς παράλληλη μείωση της καθαρής θέσεως προέρχεται από την εξάλειψη λογαριασμού ζημίας με μείωση του κεφαλαίου. Σε αυτήν την περίπτωση εντάσσεται και η εξάλειψη του χρεωστικού υπόλοιπου του λογαριασμού της διαφοράς αναπροσαρμογής του ισολογισμού.

3.4 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Με τον όρο λύση ή διάλυση μίας εταιρείας εννοούμε τη διακοπή της παραγωγικής της λειτουργίας, ή αλλιώς τη λειτουργία που κατευθύνεται στην επιδίωξη του αντικειμένου της με σκοπό την περάτωση της εταιρείας. Η εταιρεία μπορεί να έρθει σε λύση για λόγους που είναι δυνατό να προβλέπονται στο νόμο ή στο καταστατικό της εταιρείας. Οι λόγοι αυτοί διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο της εταιρείας και αυτό γιατί ένα συμβάν που θα αποτελούσε λόγω λύσεως σε ένα τύπο εταιρείας, είναι δυνατό να μην αποτελέσει λόγω λύσεως σε εταιρεία άλλης μορφής π.χ. ο θάνατος του εταίρου σε μια προσωπική εταιρεία έχει σαν αποτέλεσμα σχεδόν πάντοτε τη λύση της, αυτό το συμβάν δε θα είχε την ίδια κατάληξη και σε μια ανώνυμη εταιρεία. Ωστόσο υφίστανται γεγονότα που αποτελούν λόγους λύσεως για όλους τους τύπους εταιρειών, ανεξάρτητα από τη μορφή τους, για παράδειγμα η πάροδος του χρόνου που φυσικά ορίζεται στο καταστατικό, περαιτέρω συμφωνία των εταίρων για λύση της εταιρείας και άλλα.

Ως εκκαθάριση θεωρείται το μεταβατικό στάδιο, το οποίο διανύει η εταιρεία, από τη στιγμή της λύσης της μέχρι τον οριστικό διακανονισμό των εταιρικών δοσοληψιών που αποβλέπει στην ρευστοποίηση της περιουσίας της εταιρείας, στην εξόφληση των δανειστών της και στη διανομή στους εταίρους το τυχόν πλεόνασμα που θα υπάρξει. Είναι σημαντικό να κατανοήσει κανείς ότι η λύση δεν επιφέρει και την εξαφάνιση του νομικού προσώπου, αλλά αυτό συμβαίνει μέχρι να τελειώσουν όλες οι αναγκαίες πράξεις της εκκαθάρισης. Το γεγονός αυτό συμβαίνει γιατί από τη χρονική στιγμή που θα λυθεί μια εταιρεία, μέχρι να θεωρηθεί ότι δεν υπάρχει πια, μεσολαβεί ένα χρονικό διάστημα και μάλιστα πολλές φορές μεγάλο, το οποίο είναι αναγκαίο για την εταιρεία να ταχτοποιήσει τις σχέσεις που δημιούργησε κατά τη διάρκεια της παραγωγικής λειτουργίας της. Για να ταχτοποιηθούν αυτές οι σχέσεις απαιτείται σαν προϋπόθεση να διατηρηθεί το νομικό πρόσωπο και για το μεταβατικό στάδιο της εκκαθάρισεως (ακόμη και σε περιορισμένη έκταση), το οποίο δεν έχει ως αποκλειστικό σκοπό τον ίδιο που είχε πριν από τη λύση, αλλά ενδιαφέρεται για το

διακανονισμό των εταιρικών λογαριασμών. Επομένως είναι αναμφισβήτητο το γεγονός ότι μετά τη λύση της εταιρείας ακολουθείται η εκκαθάριση της. Δεν ισχύει όμως το ίδιο και στις προσωπικές εταιρείες, οι οποίες μετά τη λύση τους δεν υποχρεούνται και στην εκκαθάριση. Ενώ στις ανώνυμες εταιρείες υπάρχει ο θεσμός της ειδικής εκκαθαρίσεως, ο οποίος εφαρμόζεται σε εταιρείες του τύπου που έπαυσαν τις πληρωμές τους.

Από τη στιγμή που θα επέλθει η λύση της εταιρείας, η εξουσία που είχε το όργανο που ασκούσε διοίκηση (διοικητικό συμβούλιο, διαχειριστής), φτάνει στο τέλος και από εκείνη τη χρονική στιγμή έχουμε την εξουσία ενός άλλου οργάνου, το οποίο έχει ως αποκλειστικό πλέον σκοπό τον διακανονισμό των εταιρικών λογαριασμών. Το πρόσωπο αυτό είναι ο εκκαθαριστής και μάλιστα πολλές φορές μπορεί να είναι και περισσότεροι του ενός. Σε αρκετές εταιρείες ο καλούμενος εκκαθαριστής ή εκκαθαριστές μπορεί να είναι και το όργανο που μέχρι τη λύση είχε την αρμοδιότητα της διοικήσεως της εταιρείας. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν δεν το αποκλείει το καταστατικό ή η συμφωνία που έχουν κάνει οι εταίροι μεταξύ τους

3.5 Η ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ

Εφόσον οριστεί ο εκκαθαριστής, ένα από τα βασικά μελήματα του είναι να συντάξει την απογραφή της εταιρικής περιουσίας. Με βάση την απογραφή αυτή θα συνταχθεί ο ισολογισμός ενάρξεως της εκκαθαρίσεως, όπως αποκαλείται από πολλούς. Η υποχρέωση αυτή ορίζεται στους νόμους που διέπουν την ανώνυμη εταιρεία και την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (άρθρο 49 κωδικ.ν. 2190/20, άρθρο 48 ν. 3190/55) αλλά πρέπει να τηρείται για όλες τις εταιρείες. Όσες εταιρείες δημοσιεύουν κάθε έτος διάφορες λογιστικές καταστάσεις είναι υποχρεωμένες να δημοσιεύουν και τον παραπάνω αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως. Από λογιστική άποψη η εκκαθάριση συμπεριλαμβάνει κάποια στάδια. Τα στάδια αυτά είναι τα παρακάτω:

Α) Σύνταξη του ισολογισμού) εκμεταλλεύσεως και του αρχικού ισολογισμού εκκαθαρίσεως. Ειδικότερα ο ισολογισμός εκμεταλλεύσεως κατά κανόνα αναφέρεται σε χρονικό διάστημα μικρότερο από δωδεκάμηνη διαχειριστική περίοδο. Πιο σπάνια συναντάται να λυθεί η εταιρεία κατά το τέλος της διαχειριστικής χρήσεως. Διαπιστώνεται δηλαδή ότι ο ισολογισμός εκμεταλλεύσεως θα αναφέρεται στα αποτελέσματα της εκμεταλλεύσεως για την πλήρη διαχειριστική χρήση. Ειδικότερα θα περιλαμβάνει το χρονικό διάστημα από τη λήξη της προηγούμενης διαχειριστικής χρήσεως μέχρι την ημερομηνία λύσεως. Για να κατανοηθεί καλύτερα ας δοθεί

σημασία στο παρακάτω παράδειγμα: μια εταιρεία που επέρχεται σε κατάσταση λύσης την 1/4/2001, ο ισολογισμός εκμεταλλεύσεως θα αναφέρεται στο χρονικό διάστημα από την 1/1/2001 μέχρι την ημερομηνία λύσεως της εταιρείας, δηλαδή μέχρι την 1/4/2001, με την προϋπόθεση η εταιρεία να έκλεινε τον ισολογισμό της στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους.

Στον ισολογισμό που αναφερθήκαμε εκτός από τα αποτελέσματα που έχει πραγματοποιήσει η εταιρεία από την έναρξη της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου μέχρι του χρόνου λύσεως, θα συμπεριλαμβάνει και άλλους λογαριασμούς όπως αυτούς των αποθεματικών ή των ζημιών παρελθουσών χρήσεων. Σύμφωνα με τη μέθοδο που θα γίνουν οι αποτιμήσεις, ισχύουν οι αποτιμήσεις που εφαρμόζονται στους ισολογισμούς εκμεταλλεύσεως (τέλους χρήσεως), και στην περίπτωση που υπάρχουν κέρδη μέχρι της λύσεως της χρονικής περιόδου, αυτά τα κέρδη είναι διανεμητέα. Ο εκκαθαριστής από τη στιγμή που θα αναλάβει τα καθήκοντα του όπως έχει σημειωθεί και προηγουμένως πρέπει να συντάξει απογραφή και ισολογισμό της εταιρικής περιουσίας. Από την πλευρά του νόμου δεν προσδιορίζεται το περιεχόμενο του ισολογισμού αυτού, η μέθοδος αποτιμήσεως των περιουσιακών στοιχείων κ.τ.λ.. Είναι εμφανές ότι ο ισολογισμός αυτός δεν ακολουθεί τη σύνταξη που ισχύουν για τους ισολογισμούς, οι οποίοι συντάσσονται κατά τη διάρκεια λειτουργίας μέχρι τη λύση της. Αυτό γίνεται γιατί η φύση και ο σκοπός του ισολογισμού είναι διαφορετικός.

Οι ισολογισμοί που συντάσσονται κατά τη διάρκεια της λειτουργίας και οι αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων σε αυτούς τους ισολογισμούς, έχουν σαν στόχο τον καθορισμό των κερδών που διανέμει η εταιρεία χωρίς να μεταβληθεί το κεφάλαιο της, πράγμα το οποίο δε γίνεται σε περιόδους πληθωρισμού. Δευτερεύοντα σκοπό αποτελεί ο καθορισμός της εταιρικής περιουσίας και εκπληρώνεται με την υπόθεση ότι η επιχείρηση θα εξακολουθήσει να λειτουργεί και στο μέλλον. Οι ισολογισμοί εκμεταλλεύσεως συντάσσονται με βάση τις αρχές της συντηρητικότητας και της διατηρήσεως του εταιρικού κεφαλαίου.

Ενώ ο ισολογισμός που γίνεται κατά την εκκαθάριση έχει ως σκοπό να προσδιορίσει την αξία των αντικειμένων της εταιρικής περιουσίας. Ο σκοπός του δεν είναι να καθορίσει τα κέρδη που θα διανεμηθούν, καθώς αυτά διανέμονται κατά τη διάρκεια της εκκαθαρίσεως. Επομένως από την διαφορετική προοπτική που έχει ο ισολογισμός εκκαθαρίσεως σε σχέση με τον ισολογισμό εκμεταλλεύσεως, οι αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζονται από δεσμευτικές αρχές

κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της εταιρείας. Στον ισολογισμό εκκαθαρίσεως, ο εκκαθαριστής θα συντάξει τις αποτιμήσεις με βάση την πραγματική αξία ή με βάση την αξία που πιθανολογείται να εισπραχθεί κατά το χρονικό διάστημα ρευστοποίησης του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου. Συνοψίζοντας τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι κατά τη λύση και την έναρξη της εκκαθαρίσεως συντάσσονται δύο ισολογισμοί, Ο ισολογισμός εκμεταλλεύσεως και ο ισολογισμός εκκαθαρίσεως.

Ο ισολογισμός εκμεταλλεύσεως συντάσσεται από τα διοικητικά όργανα της εταιρείας και βλέπει στο να προσδιορίσει τα αποτελέσματα των εργασιών της εταιρείας μέχρι τη λύση της, δηλαδή μέχρι τη στιγμή που θα αρχίσει η εκκαθάριση. Οι αποτιμήσεις αυτές θα γίνουν με τρόπο που γίνονται οι αποτιμήσεις οποιουδήποτε ισολογισμού εκμεταλλεύσεως. Η μοναδική διαφορά που θα σημειωθεί σε σχέση με τους προηγούμενους ισολογισμούς είναι η χρονική περίοδος που θα καλύπτει ο τελευταίος αυτός ισολογισμός εκμεταλλεύσεως, που όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως κατά πιθανότητα θα περιλαμβάνει τμήμα δωδεκάμηνης χρήσεως.

Στην περίπτωση του ισολογισμού εκκαθαρίσεως, που σκοπός του είναι να εμφανίσει I) την οικονομική θέση της εταιρείας εν' όψει της ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων της και II) το αποτέλεσμα που ενδέχεται να πραγματοποιηθεί από τις εργασίες που θα προκύψουν από την εκκαθάριση.

Το αποτέλεσμα αυτό προκύπτει από ότι το ίδιο περιουσιακό στοιχείο θα αποτιμηθεί με διαφορετικό τρόπο στους δύο ισολογισμούς. Είναι φυσικό ότι αν το αποτέλεσμα που θα υπάρξει είναι θετικό, δηλαδή κέρδη, τα κέρδη αυτά δεν θα διανεμηθούν για το λόγο ότι είναι πιθανολογούμενα και υπάρχει περίπτωση να μην πραγματοποιηθούν όταν θα γίνει η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων.

Κατά τη σύνταξη του αρχικού ισολογισμού εκκαθαρίσεως, που θα προκύψουν είτε επιπλέον, είτε ελαττούμενες διαφορές των ενεργητικών και παθητικών στοιχείων, θα χρησιμοποιηθεί ο λογαριασμός «διαφορές αποτιμήσεως». Ο συγκεκριμένος λογαριασμός θα χρεώνεται όταν στον αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως ένα στοιχείο του ενεργητικού θα εμφανίζεται με μικρότερη αξία, ή ένα στοιχείο του παθητικού με αξία μεγαλύτερη απ' ότι στον τελευταίο ισολογισμό εκμεταλλεύσεως. Με άλλα λόγια όταν χρεώνεται ο λογαριασμός θα έχουμε ζημία. Αντίστοιχα ο λογαριασμός αυτός θα πιστώνεται όταν στον αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως ένα στοιχείο του ενεργητικού θα εμφανίζεται με μεγαλύτερη αξία, ή ένα στοιχείο του παθητικού με μικρότερη αξία πάντα σε σχέση με τον τελευταίο ισολογισμό εκμεταλλεύσεως.

Συμπερασματικά καταλήγουμε ότι στον αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως τα

στοιχεία του ενεργητικού που θα εμφανιστούν είναι εκείνα που μπορούν εκποιούμενα να αποδώσουν ένα ποσό. Ειδικότερα οι λογαριασμοί στη διάρκεια λειτουργίας της εταιρείας που εμφανιζόταν στο ενεργητικό του ισολογισμού της, και κατά τη λύση δεν έχουν καμία αξία, δεν θα εμφανιστούν στον ισολογισμό εκκαθαρίσεως. Για παράδειγμα ο λογαριασμός «έξοδα ιδρύσεως και οργανώσεως», τα οποία δεν έχουν προλάβει να κάνουν απόσβεση, η επιχείρηση κατά κανόνα το ποσό με το οποίο εμφανίζεται ο λογαριασμός αυτός, αποτελεί στην εκκαθάριση καθαρή ζημία.

Β) Ρευστοποίηση (χρηματοποίηση) των ενεργητικών στοιχείων και προσδιορισμός του αντίστοιχου αποτελέσματος. Στην περίπτωση αυτή είναι ευνόητο ότι τα στοιχεία που αποτελούν το ενεργητικό μπορούν να ρευστοποιήσουν την αξία τους και στη συνέχεια να γίνει προσδιορισμός αυτής της ρευστοποίησης.

Γ) Εξόφληση του (πραγματικού) παθητικού και προσδιορισμός του αντίστοιχου αποτελέσματος. Στην προκειμένη περίπτωση ο εκκαθαριστής καλείται να εξοφλήσει τα στοιχεία του παθητικού που όφειλε και από την εξόφληση αυτή να προσδιορίσει το αντίστοιχο αποτέλεσμα.

Δ) Καταβολή των εξόδων εκκαθαρίσεως. Εδώ συμπεριλαμβάνεται η αμοιβή του εκκαθαριστή πριν από το φόρο, ο παρακρατούμενος φόρος εισοδήματος και στη συνέχεια ακολουθεί η καταβολή στον εκκαθαριστή και στη Δ.Ο.Υ με τα αντίστοιχα πόσα που αναλογεί σε καθένα από αυτά. Όσον αφορά την αμοιβή του εκκαθαριστή ο λογαριασμός «αποτελέσματα εκκαθαρίσεως» δεν χρεώνεται αμέσως για να μπορεί να ελεγχθεί αν έγινε ορθή παρακράτηση φόρου από το λογαριασμό «αμοιβές και έξοδα τρίτων». Το ίδιο θα πρέπει να συμβεί και στις περιπτώσεις που καταβάλλονται έξοδα ή αμοιβές που υπόκεινται σε παρακράτηση.

Το αποτέλεσμα εκκαθάρισης είναι δυνατό να βρεθεί με τους εξής τρόπους: 1) Είτε ως διαφορά ανάμεσα στην αξία ενός στοιχείου που εμφανίζεται στον τελευταίο ισολογισμό εκμεταλλεύσεως και της αξίας που πραγματοποιείται κατά τη ρευστοποίηση. Γνωρίζοντας ότι το κέρδος που δημιουργείται, προκύπτει ότι ένα στοιχείο του ενεργητικού εκποιείται σε τιμή μεγαλύτερη από αυτή που εμφανιζόταν στα βιβλία της εταιρείας, ή όταν ένα στοιχείο του παθητικού εξοφλείται με μικρότερη καταβολή σε σχέση με το ύψος της οφειλής που εμφανίζεται στα βιβλία. Το αντίθετο ακριβώς γίνεται όταν έχουμε περίπτωση ζημίας. 2) Είτε να καθορίζεται η διαφορά της αποτίμησης ανάμεσα στην αξία που υπάρχει στα βιβλία στον τελευταίο ισολογισμό εκμεταλλεύσεως και η αξία που πιθανολογείται να καταβληθεί ή να εισπραχθεί κατά την εκκαθάριση. Τα ίδια πράγματα ισχύουν, όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη

περίπτωση, δηλαδή τότε υπάρχει θετική ή αρνητική διαφορά. Έπειτα διευκρινίζεται η διαφορά μεταξύ της αξίας που αναμενόταν να εισπραχθεί ή να καταβληθεί και της αξίας που πράγματι εισπράχθηκε ή καταβλήθηκε από τη ρευστοποίηση. Το αποτέλεσμα που θα προκύψει από την εκκαθάριση, στο τέλος θα είναι το αλγεβρικό άθροισμα των δύο διαφορών, αφού το αποτέλεσμα αυτό καθορίστηκε σε αυτή τη διαδικασία σε δύο στάδια.

Ε) Διανομή της τελικής καθαρής θέσεως. Αφού έχουν γίνει όλες οι παραπάνω πράξεις, το μοναδικό πράγμα που απομένει δεν είναι άλλο παρά η διανομή της τελικής καθαρής θέσεως στους εταίρους, στους οποίους και ανήκει. Με τον όρο διανομή εννοείται η μεταβίβαση της καθαρής περιουσίας που έχει η εταιρεία, που προέκυψε από την εκκαθάριση, στους εταίρους που την δικαιούνται. Κατά τη διανομή υπάρχει ενδεχόμενο να δημιουργηθούν προνόμια όσον αφορά την απόδοση του κεφαλαίου ορισμένης κατηγορίας εταίρων. Το γεγονός αυτό έχει πρακτική σημασία όταν η τελική καθαρή θέση δεν είναι αρκετή για την απόδοση του κεφαλαίου σε όλους τους εταίρους.

Απεικονίζοντας αυτά λογιστικά, οι λογαριασμοί θα κλείσουν με τη μεταφορά των λογαριασμών «καθαρής θέσεως» στους λογαριασμούς του κάθε εταίρου. Άρα οι εταίροι έχουν να πάρουν το ποσό που εμφανίζει ο λογαριασμός ταμείο. Πιο συγκεκριμένα η τελική καθαρή θέση μεταφέρθηκε αρχικά στο δοσοληπτικό λογαριασμό των εταίρων.

Έπειτα από την τακτοποίηση των λογιστικών εγγραφών, θα πρέπει να έχουν κλείσει όλοι οι λογαριασμοί της εταιρείας. Επιβάλλεται να διευκρινιστεί ότι για να γίνει η μεταφορά από κοινού των λογαριασμών κεφαλαίων, αποθεματικών και κερδών στους λογαριασμούς του κάθε εταίρου, πρέπει να υπάρχει η προϋπόθεση ότι η αναλογία συμμετοχής του κάθε εταίρου στα κέρδη να συμπίπτει με την αναλογία συμμετοχής του στα κεφάλαια. Στην περίπτωση που αυτό δε συμβαίνει τα κεφάλαια και τα κέρδη πρέπει να μεταφερθούν χωριστά στο λογαριασμό του κάθε εταίρου, με τη δική του αναλογία το καθένα.

Επιπλέον όταν η αναλογία συμμετοχής στα κέρδη δεν είναι ίδια με την αναλογία συμμετοχής στις ζημιές, οι δύο λογαριασμοί θα πρέπει να μεταφερθούν χωριστά με τις οικείες αναλογίες τους στους λογαριασμούς του κάθε εταίρου. Σε αυτή την περίπτωση εξαίρεση θα έχουν οι λογαριασμοί «διαφορές αποτιμήσεως» και «αποτελέσματα εκκαθαρίσεως». Αυτό γίνεται διότι μόνο το αλγεβρικό άθροισμα των δύο λογαριασμών που αναφέραμε δίνουν το πραγματικό αποτέλεσμα που θα

προκύψει, οι δύο αυτοί λογαριασμοί δεν μπορούν να έχουν αυτοτελή υπόσταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΜΟΡΡΥΘΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ 4.1 ΓΕΝΙΚΑ

Ο εμπορικός νόμος στα άρθρα 20-22 αναφέρει τον ορισμό της ομόρρυθμης εταιρείας. Πιο συγκεκριμένα το άρθρο 20 του εμπορικού νόμου ορίζει ότι «ομόρρυθμος εταιρεία είναι η συστανομένη μεταξύ δύο ή και πολλών σκοπών εχόντων να συμπορεύονται υπό επωνυμία εταιρική ν». Το άρθρο 22 λέει «οι ομόρρυθμοι συνέταιροι οι αναφερόμενοι εις το καταστατικόν της εταιρείας έγγραφον, υπόκεινται αλληλεγγύως εις όλας τας υποχρεώσεις της εταιρείας, αν και υπογεγραμμένας παρ' ενός μόνου των συνεταίρων, υπό την εταιρικήν όμως επωνυμίαν». Η επιστήμη και η νομολογία τελικά συμπλήρωσαν τον παραπάνω ατελή ορισμό προσθέτοντας ότι η ομόρρυθμη εταιρεία έχει τη δική της νομική προσωπικότητα, διαφορετική από αυτή των εταίρων της (άρθρο 784 του αστικού κώδικα). Σαν αποτέλεσμα αυτού είναι ότι η εταιρεία έχει τη δική της νομική ύπαρξη, επωνυμία, έδρα, ιθαγένεια και δική της περιουσία.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα μπορεί να ειπωθεί ότι ομόρρυθμη είναι η εταιρεία εκείνη που έχει νομική προσωπικότητα και στην οποία όλα τα μέλη ευθύνονται προσωπικά, απεριόριστα και εις ολόκληρο. Η εταιρεία αυτή συναλλάσσεται με την εταιρική της επωνυμία που δημιουργείται από τα ονόματα όλων των εταίρων ή ενός μόνου εταίρου ή μερικών εταίρων, άρα προσθέτονται οι φράσεις «και συντροφιά» ή κατά σύντμηση «και σία».

Ο τύπος της εταιρείας αυτής είναι πολύ διαδεδομένος στον ελληνικό χώρο και όχι μόνο και ιδίως στον τομέα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Αυτό οφείλεται στο ότι δεν απαιτείται από το νόμο ελάχιστο ύψος κεφαλαίου για τη σύσταση της εταιρείας αυτής. Πρέπει να αναφερθεί ότι μπορεί να συμμετέχει κάποιος εταίρος σε αυτήν εισφέροντας μόνο την προσωπική του εργασία, χωρίς να εισφέρει καθόλου κεφάλαιο. Συχνό φαινόμενο είναι ότι αρκετές εταιρείες που σήμερα είναι πια ανώνυμες εταιρείες, κατά τη σύστασή τους είχαν τη μορφή ομόρρυθμης εταιρείας, επειδή όμως αργότερα δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις (μεγάλωσε ο κύκλος εργασιών της εταιρείας), μετατράπηκαν σε ανώνυμες.

Επειδή η εταιρεία αυτή εξαρτάται από τα γεγονότα που γίνονται με τα πρόσωπα των εταίρων π.χ. θάνατος, πτώχευση και άλλα, κάνουν τη διάρκεια της εταιρείας αβέβαιη και μάλλον σύντομη. Ένας επιπλέον κίνδυνος είναι ότι μια τέτοια εταιρεία βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των εταίρων.

Η συμμετοχή του εταίρου στην ομόρρυθμη εταιρεία ονομάζεται εταιρική μερίδα και σε καμία απολύτως περίπτωση δεν μπορεί να ενσωματωθεί σε τίτλο διαπραγματεύσιμο, ένα πολύ συχνό φαινόμενο στις κεφαλαιουχικές εταιρείες.

4.1.1 ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ Ο.Ε.

Έχει ήδη αναφερθεί ότι η ομόρρυθμη εταιρεία έχει τη δική της νομική προσωπικότητα. Η έναρξη της νομικής προσωπικότητας επέρχεται με τη δημοσίευση του καταστατικού της στα ειδικά βιβλία του αρμόδιου πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας. Το τέλος της εταιρείας έρχεται τη χρονική στιγμή που θα τελειώσει η εκκαθάριση της εταιρείας και θα γίνει η διανομή στους εταίρους. Σε περίπτωση που τροποποιηθεί το καταστατικό της ομόρρυθμης εταιρείας η νομική προσωπικότητα παραμένει αναλλοίωτη. Πριν την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας η εταιρεία αυτή δεν μπορεί να συμβάλλεται ούτε να γίνει υποκείμενο δικαιωμάτων.

Η εταιρεία έχει το δικαίωμα να αποκτάει την κυριότητα κινητών και ακινήτων πραγμάτων, επομένως έχει τη δική της περιουσία, η οποία είναι διαφορετική από εκείνη των εταίρων. Τα ακίνητα που κατέχει η εταιρεία καταχωρούνται σε ειδική μερίδα του οικείου υποθηκοφυλακείου. Όταν η εταιρεία έχει υποστεί ηθική βλάβη της προσωπικότητας της έχει δικαίωμα να επιδιώξει την ικανοποίησή της. Επιπλέον η εταιρεία μπορεί να συμμετέχει ως μέλος και σε άλλη εταιρεία οποιουδήποτε τύπου και να βρίσκεται στο δικαστήριο ως διάδικο μέρος και να εκπροσωπείται από τους νόμιμους εκπροσώπους της.

4.1.2 ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Στο άρθρο 22 του Εμπορικού Νόμου συναντάται η έννοια της αλληλεγγύης. Την αλληλέγγυα ευθύνη έχει το νομικό πρόσωπο της ομόρρυθμης εταιρείας και όλα τα μέλη αυτής για την πληρωμή των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει νομίμως η εταιρεία. Έχοντας υπόψη αυτά, ο δανειστής δικαιούται σε κάθε περίπτωση να απαιτήσει το χρέος της εταιρείας κατ' αρέσκειαν από οποιοδήποτε εταίρο είτε όλο το χρέος, είτε μέρος αυτού. Τα σημαντικότερα σημεία που θα πρέπει να τονιστούν, της ευθύνης των ομόρρυθμων εταίρων είναι: I) Οι ομόρρυθμοι εταίροι της εταιρείας ευθύνονται απεριόριστα και σε ολόκληρο. Η έννοια της λέξης απεριόριστα σημαίνει ότι οι ομόρρυθμοι εταίροι έχουν ευθύνη ακόμη και με ολόκληρη την περιουσία τους, ενώ η έννοια σε ολόκληρο τονίζει την αλληλέγγυα ευθύνη μεταξύ όλων των εταίρων. II) Ίδια ευθύνη έχουν και οι ομόρρυθμη εταίροι που ανήκουν σε ετερόρρυθμη εταιρεία. III) Σε περίπτωση που η εταιρεία θα επέλθει σε λύση, δεν λύονται και υφιστάμενες συμβάσεις αυτής, ακόμη και σε περίπτωση που αναφέρονται σε χρονικό

διάστημα μεταγενέστερο της λύσεως. Οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται μαζί με την εταιρεία στην εκπλήρωση των νομίμων υποχρεώσεων εις ολόκληρο έκαστος και ο δανειστής έχει το δικαίωμα απαίτησης του χρέους από οποιοδήποτε εταίρο. IV) Σε περίπτωση που έχουμε μετατροπή της ομόρρυθμης ή της ετερόρρυθμης εταιρείας σε ανώνυμη, οι προηγούμενοι ομόρρυθμοι εταίροι θα εξακολουθήσουν να έχουν απεριόριστη και εις ολόκληρο ευθύνη για τις υποχρεώσεις της προσωπικής εταιρείας που θα αναλάβουν μέχρι τη μετατροπή. Ανάλογη είναι και η περίπτωση ευθύνης των ομόρρυθμων εταίρων όταν έχουμε μετατροπή της προσωπικής εταιρείας σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. V) Κάθε νέος ομόρρυθμος εταίρος που έρχεται σε μία προσωπική εταιρεία έχει, την ευθύνη για όλα τα χρέη της, άσχετα με το αν αυτά δημιουργήθηκαν πριν ή μετά την είσοδο του στην εταιρεία. Αυτό δεν ισχύει αν υπάρχει δημοσίευση αντίθετη μεταξύ των εταίρων για τα προγενέστερα χρέη της εταιρείας.

4.1.3 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΩΝ

Η ομόρρυθμη εταιρεία κατέχει την εμπορική ιδιότητα καθώς αναπτύσσει δραστηριότητα, δηλαδή συνάπτει εμπορικές πράξεις. Οι ομόρρυθμοι εταίροι είτε προέρχονται από ομόρρυθμη εταιρεία, είτε προέρχονται από ετερόρρυθμη εταιρεία είναι έμποροι. Ο ετερόρρυθμος εταίρος της εμπορικής ετερόρρυθμης εταιρείας δεν αποκτάει την εμπορική ιδιότητα μόνο από το γεγονός της συμμετοχής του σε αυτήν αλλά, και μόνο η πράξη της συμμετοχής του μεμονωμένα είναι πράξη εμπορική.

Η ομόρρυθμη εταιρεία αποκτά την εμπορική ιδιότητα και ενεργεί εμπορικές πράξεις. Επομένως οι ομόρρυθμοι εταίροι αποκτούν την εμπορική ιδιότητα και υπόκεινται σε προσωπική κράτηση για τα χρέη της εταιρείας από μόνη τη συμμετοχή τους σε αυτήν.

4.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Με τη σύμβαση εταιρείας δύο ή περισσότεροι έχουν την υποχρέωση αμοιβαίως στην επιδίωξη κοινού σκοπού, ο οποίος κυρίως είναι οικονομικός, με κοινές εισφορές. Τα πρόσωπα που συμβάλλονται μπορούν να είναι είτε φυσικά, είτε νομικά όμως πρέπει οπωσδήποτε να έχουν την απαιτούμενη από το νόμο δικαιοπρακτική ικανότητα. Σύμφωνα με το άρθρο 127 του αστικού κώδικα ικανός για δικαιοπραξία είναι οποιοσδήποτε έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του. Για να συμμετέχει στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας ένα ανήλικο άτομο απαιτείται προηγούμενη δικαστική άδεια. Εάν ανάμεσα στους ιδρυτές της ομόρρυθμης εταιρείας συμπεριλαμβάνεται και ένα άλλο νομικό πρόσωπο, άλλη

εταιρεία, τη συστατική πράξη της ομόρρυθμου εταιρείας υπογράφει ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού.

Η σύμβαση της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρείας πρέπει να γίνεται εγγράφως, και το έγγραφο αυτό μπορεί να είναι ιδιωτικό. Το έγγραφο με το οποίο γίνεται και αποδεικνύεται η εταιρική σύμβαση λέγεται καταστατικό και δεν απαιτείται να είναι δημόσιο, πράγμα το οποίο είναι στις ανώνυμες εταιρείες. Στις προσωπικές εταιρείες η σύσταση τους όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, μπορεί να είναι ιδιωτική. Υπάρχει όμως και η περίπτωση το έγγραφο αυτό να συνταχθεί ενώπιον συμβολαιογράφου μετά από επιθυμία των ιδρυτών. Κατά τη σύσταση της προσωπικής εταιρείας απαιτείται οπωσδήποτε συμβολαιογραφικό έγγραφο όταν η εισφορά του εταίρου περιλαμβάνει και εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου.

Πριν γίνει η δημοσίευση του καταστατικού της εταιρείας, η ομόρρυθμη εμπορική εταιρεία δεν αποκτάει νομική προσωπικότητα με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει υποκείμενο δικαιωμάτων. Στην περίπτωση συναλλαγών των μελών που ίδρυσε η εταιρεία με τρίτους, τα δικαιώματα έχουν οι εταίροι, έστω και αν οι συμβαλλόμενοι ήθελαν να επέρχονται τα αποτελέσματα των συναλλαγών στην εταιρεία.

Μεταξύ των εταίρων είναι δυνατό να συνταχθεί προσύμφωνο συστάσεως εταιρείας. Αυτό το προσύμφωνο μπορεί να είναι ιδιωτικό έγγραφο και να έχει τα κύρια στοιχεία της εταιρικής συμβάσεως.

4.2.1 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ Ο.Ε.

Σύμφωνα με το νόμο 1329/83, κάθε άντρας και κάθε γυναίκα που έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους, έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε προσωπική εταιρεία ως ομόρρυθμος ή ετερόρρυθμος εταίρος. Ο ανήλικος και των δύο φύλων καθώς και αυτός που έχει απαγόρευση ή αντίληψη νόμιμη ή δικαστική δεν μπορεί να συμμετέχει ούτε σαν ομόρρυθμος, ούτε σαν ετερόρρυθμος σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία αντίστοιχα. Όταν στην ομόρρυθμη εταιρεία μεταξύ των ιδρυτών της υπάρχει και ανήλικος, το οποίο φυσικά έχει υπογράψει την εταιρική σύμβαση, θεωρείται ότι συστήθηκε ακύρως. Ο άλλος εταίρος, ο οποίος είναι ενήλικος έχει την υποχρέωση να αποδώσει στον ανήλικο την εισφορά και τυχόν άλλες καταβολές που έγιναν ενάντια στις αρχές του αδικαιολόγητου πλουτισμού.

Η έγγαμη γυναίκα μετά από το Σύνταγμα του 1975, το οποίο καθιέρωσε την ισότητα των δύο φύλων και το νόμο 1329/83, έχει το δικαίωμα να μετέχει σε

οποιοδήποτε τύπου εταιρείας επιθυμεί χωρίς φυσικά να χρειάζεται τη συγκατάθεση του συζύγου.

Ο αλλοδαπός μπορεί να μετέχει σε προσωπική εταιρεία (αφού κατά το άρθρο 4 Α,Κ, εξομοιώνεται προς τον ημεδαπό όσον αφορά τα αστικά δικαιώματα).

4.2.2 ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ Ο.Ε

Στην ομόρρυθμη εταιρεία το καταστατικό συντάσσεται κυρίως από δικηγόρο, λογιστή ή άλλο πρόσωπο το οποίο κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις. Το πρόσωπο του συμβολαιογράφου δεν είναι απαραίτητο στη σύνταξη του καταστατικού, καθώς το καταστατικό μπορεί να είναι ιδιωτικό ή συμβολαιογραφικό. Υποχρεωτικά είναι συμβολαιογραφικό όταν έχουμε εισφορά ακινήτου. Το καταστατικό δεν είναι άλλο παρά η πρακτική μορφή στην οποία εμφανίζεται εγγράφως η εταιρική σύμβαση. Συνεπώς αποτελεί απόδειξη συστάσεως της προσωπικής εταιρείας και χρησιμοποιείται για τη δημοσιότητα της εταιρείας. Αυτονόητο είναι ότι το καταστατικό υπογράφεται από όλους τους εταίρους. Στην αρμόδια Δ.Ο.Υ υποβάλλεται αντίγραφο του καταστατικού για θεώρηση και πληρωμή του φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%. Έπειτα το θεωρημένο αυτό αντίγραφο καταστατικού από τη Δ.Ο.Υ προσκομίζεται στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων, όπου καταβάλλεται εισφορά επί του ονομαστικού ποσού του εταιρικού κεφαλαίου 0,5% και 1% αντίστοιχα. Μετά από το νόμο 2081/92 υποχρεούνται και θεώρηση από το οικείο επιμελητήριο για το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας της εταιρείας. Το αντίγραφο του καταστατικού με όλες τις θεωρήσεις που απαιτούνται, τελικά προσκομίζεται στο πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας, όπου καταχωρείται στα οικεία βιβλία εταιρειών. Είναι υποχρεωμένος ο γραμματέας του πρωτοδικείου να μη δεχθεί για καταχώρηση στα βιβλία εταιρειών συμφωνητικά συστάσεως, τροποποιήσεως ή λύσεως προσωπικών εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης εάν αυτά προηγουμένως δεν έχουν θεωρηθεί από το οικείο επιμελητήριο για το δικαίωμα απόκτησης χρήσεως της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου. Εκτελώντας αυτή την πράξη συντελείται αμέσως και η δημοσιότητα της εταιρείας.

4.2.3 ΕΞΟΔΑ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ Ο.Ε.

Σε μια προσωπική εταιρεία, είτε ομόρρυθμη εταιρεία, είτε ετερόρρυθμη υπολογίζονται κάποια έξοδα συστάσεως που ανέρχονται στα παρακάτω ποσά: Α) Φόρος 1% στη συγκέντρωση κεφαλαίου. Ο φόρος αυτός αντικατέστησε το χαρτόσημο 2,4% που επιβαλλόταν προηγουμένως στο ποσό του κεφαλαίου της εταιρείας. Η καταβολή του φόρου 1%, σύμφωνα με το νόμο 1676/86 γίνεται εντός

δεκαπέντε ημερών από τη σύσταση της εταιρείας, βάσει δηλώσεως σε ειδικό έντυπο της Δ.Ο.Υ που υποβάλλεται σε τρία αντίγραφα. Τα δύο από τα τρία αντίγραφα κρατάει η Δ.Ο.Υ στο αρχείο της και το τρίτο επιστρέφεται στην εταιρεία ως αποδεικτικό της πληρωμής. Στην αρμόδια Δ.Ο.Υ υποβάλλονται δύο αντίγραφα του καταστατικού. Η Δ.Ο.Υ κρατάει το ένα για το αρχείο της και επιστρέφει το άλλο θεωρημένο, δηλαδή με τη βεβαίωση ότι καταβλήθηκε ο φόρος 1%. Κατά τη σύσταση-ίδρυση των εταιρειών και επί του αναγραφόμενου στο καταστατικό κεφαλαίου επιβάλλεται φόρος 1%. Στη σύσταση δεν υπάρχει ενδιαφέρον αν η εισφορά είναι σε χρήμα ή σε είδος ακόμη και στην περίπτωση που η ιδρυόμενη εταιρεία προέρχεται από συγχώνευση ή μετατροπή άλλων εταιρειών. Στην περίπτωση που το εταιρικό κεφάλαιο αναγράφεται στο καταστατικό που προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση εταιρείας αφαιρείται το κεφάλαιο που αναγράφεται στα καταστατικά της μετατρεπόμενης ή των συγχωνευόμενων εταιρειών και καταβάλλεται φόρος 1% επί της διαφοράς. Όταν υπάρχει σύσταση εταιρείας, αύξηση εταιρικού κεφαλαίου, μετατροπή και συγχώνευση εταιρειών, ο φόρος υπολογίζεται στην πραγματική αξία των κάθε είδους εισφερόμενων περιουσιακών στοιχείων. Ο όρος πραγματική αξία είναι η αγοραία αξία, δηλαδή εκείνη στην οποία θα μπορούσε κάποιος να μεταβιβάσει ευχερώς τα δικαιώματα του.

Από τη φορολογική αρχή μπορεί να γίνει εξακρίβωση της πραγματικής αξίας των εισφερόμενων κάθε είδους περιουσιακών στοιχείων. Η αρχή αυτή δεν δεσμεύεται από την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, που έγινε από τους εταίρους. Στην περίπτωση που η αποτίμηση της χρηματικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων, που υπάρχει στο καταστατικό ή τη συστατική πράξη αποδεικνύει ανακρίβεια, η φορολογική αρχή μετά από έλεγχο που κάνει προσδιορίζει την πραγματική αξία επί της οποίας θα επιβάλλει το φόρο.

Υπάρχουν διάφορων ειδών εισφορές. Οι εταίροι μπορούν να εισφέρουν σε χρήμα, σε κινητά πράγματα, ακίνητα, εμπορεύματα, προσωπική εργασία, και οποιοδήποτε πράγμα που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς των εταίρων, καθώς και ασώματα περιουσιακά στοιχεία όπως είναι η φήμη, η πίστη, η πελατεία και άλλα. Τα αρμόδια όργανα της Δ.Ο.Υ θέλοντας να προσδιορίσουν τον υπολογισμό του φόρου στις εισφορές των εταίρων λαμβάνουν υπόψη την πραγματική αξία, η οποία προσδιορίζεται μετά από εκτίμηση των οργάνων αυτών.

Όταν η αρμόδια υπηρεσία της Δ.Ο.Υ κάνει εκτίμηση των εισφορών σε είδος σε μεγαλύτερη αξία από εκείνη που συμφωνήθηκε ανάμεσα στους εταίρους και

αναφέρεται στο καταστατικό, τότε όσο ο φόρος συγκεντρώσεως του κεφαλαίου 1% όσο και οι εισφορές υπέρ Ταμείου Συντάξεως Νομικών και Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων υπολογίζονται επί της αυξημένης τιμής εκτιμήσεως της Δ.Ο.Υ και όχι επί την τιμή που αναγράφεται στο καταστατικό. Αυτό γίνεται εξαιτίας της εφαρμογής του άρθρου 10 του Ν.Δ. 4114/60.

Η αναβίωση της εταιρείας δεν οφείλει φόρο συγκεντρώσεως 1%, γιατί στην αναβίωση δεν έχουμε ίδρυση νέας εταιρείας ή αλλιώς δεν έχουμε πράξη που δεν πρέπει να φορολογηθεί, αλλά αντίθετα έχουμε συνέχιση του ίδιου νομικού προσώπου με την αρχική του νομική μορφή.

Β) Η εισφορά υπέρ του Ταμείου Συντάξεως Νομικών. Το θεωρημένο αντίγραφο καταστατικού που παίρνει από τη Δ.Ο.Υ ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών. Στο ταμείο αυτό καταβάλλει εισφορά 0,50%. Το αντίγραφο του καταστατικού που είναι θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ θεωρείται και στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών.

Γ) Η εισφορά υπέρ του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων. Το θεωρημένο σύμφωνα με τα προηγούμενα αντίγραφα του καταστατικού υποβάλλεται και στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων. Στο ταμείο αυτό καταβάλλεται εισφορά 1% επί του ποσού του αναγραφόμενου στο καταστατικό εταιρικού κεφαλαίου. Η αρμόδια υπηρεσία του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων θεωρεί και αυτή με τη σειρά της το αντίγραφο του καταστατικού, βεβαιώνοντας έτσι την είσπραξη της εισφοράς αυτής.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα έξοδα συστάσεως και η διαδικασία που ακολουθείται καθώς επίσης και η διαδικασία δημοσιότητας των ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταιρειών είναι ακριβώς όμοια.

4.3 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ Ο.Ε.

Η σύμβαση της εταιρείας που γίνεται μεταξύ των εταίρων όπως έχει αναφερθεί αποτυπώνεται σε ένα ιδιωτικό ή συμβολαιογραφικό έγγραφο. Το έγγραφο αυτό είναι τυπικό και καλείται καταστατικό. Το περιεχόμενο του καταστατικού πρέπει να συμμορφώνεται από τις διατάξεις του εμπορικού νόμου, του αστικού κώδικα και γενικά από οποιοδήποτε άλλο νόμο. Αξιοσημείωτο είναι ότι στο καταστατικό αναφέρονται τα ποσοστά διανομής των κερδών και στην περίπτωση που δεν αναφέρονται θεωρείται ότι είναι εξίσου μεταξύ των εταίρων. Τα βασικότερα σημεία που πρέπει να περιλαμβάνει ένα καταστατικό είναι το προοίμιο και το κυρίως σώμα του καταστατικού.

4.3.1 ΤΟ ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Κάθε έγγραφο της συμβάσεως της εταιρείας αρχίζει με ένα προοίμιο και περιλαμβάνει την επικεφαλίδα, τον τόπο και το χρόνο της συστάσεως καθώς και τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των συμβαλλομένων και ενδεχομένως περίληψη του αντικειμένου της συμβάσεως.

Η επικεφαλίδα που πρέπει να έχει το έγγραφο είναι ενδεικτική του περιεχομένου της συμβάσεως και πρέπει να αποδίδεται αυτό το περιεχόμενο με το σαφέστερο τρόπο.

Ο τόπος και ο χρόνος συστάσεως της εταιρείας είναι τα βασικότερα στοιχεία για το ιστορικό της συστάσεως και όχι τόσο για την εγκυρότητα της. Αυτό ισχύει γιατί στην περίπτωση που θα παραλείψει κάποιος την αναγραφή του τόπου συντάξεως του εγγράφου, μπορεί να θεωρηθεί ως τόπος ο τόπος δημοσιεύσεως του καταστατικού), δηλαδή του αρμόδιου πρωτοδικείου. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση που δεν υπάρχει ο χρόνος, ο οποίος αναπληρώνεται από τη χρονολογία της δημοσιεύσεως.

Οι εταίροι που συμβάλλουν για τη σύσταση της εταιρείας αναγράφονται με τα πλήρη στοιχεία τους, δηλαδή ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο, ιθαγένεια, επάγγελμα, διεύθυνση κατοικίας, αριθμός και εκδούσα αρχή δελτίου ταυτότητας. Τα στοιχεία αυτά αναγράφονται όχι γιατί τα επιβάλλουν οι διατάξεις του εμπορικού νόμου και αστικού κώδικα αλλά γιατί πρέπει να υπάρχουν στο συστατικό έγγραφο για τυχών λόγους τάξεως και καλύψεως απαιτήσεων άλλων νόμων.

4.3.2 ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Το καταστατικό είναι συνήθως χωρισμένο σε άρθρα ή και σε κεφάλαια και αναφέρει τους όρους συμφωνίας συστάσεως, λειτουργίας και λύσεως της εταιρείας. Ειδικότερα οι όροι αυτοί είναι οι εξής: Α) Η σύσταση και ο τύπος της εταιρείας. Συνήθως το πρώτο άρθρο του καταστατικού αρχίζει «συνίσταται σήμερα ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία.....».

Β) Η επωνυμία. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του εμπορικού νόμου τα ονόματα των εταίρων μπορούν από μόνα τους να συστήσουν την εμπορική επωνυμία. Η νομολογία είναι σύμφωνη με το ότι δεν πρέπει να περιλαμβάνονται όλα τα ονόματα των εταίρων στην επωνυμία. Στην αγορά έχει επικρατήσει σαν επωνυμία να υπάρχουν τα ονόματα ενός ή δύο εταίρων και έπειτα να υπάρχει η προσθήκη των λέξεων «και σία», που σημαίνει και συντροφιά. Η επωνυμία αποτελεί το όνομα του νομικού προσώπου της εταιρείας, το οποίο φυσικά τη διακρίνει από τα φυσικά

πρόσωπα που τη συγκροτούν και με το όνομα αυτό κάνει τις εμπορικές συναλλαγές της. Με άλλα λόγια η επωνυμία αυτή χαρακτηρίζεται καλύτερα ως εμπορική επωνυμία. Επίσης η εταιρεία μπορεί να έχει και διακριτικό τίτλο και σήμα που να την κάνει ξεχωριστή από τις άλλες. Η εταιρεία έχει το δικαίωμα να τροποποιήσει την επωνυμία της και το διακριτικό τίτλο, σύμφωνα πάντοτε με το νόμο. Όταν δεν αναγράφεται η επωνυμία στο καταστατικό της εταιρείας δε συνεπάγεται και ακύρωση αυτής.

Γ) Ο σκοπός της εταιρείας. Στο άρθρο αυτό θα πρέπει να αποδίδεται το αντικείμενο των εργασιών της εταιρείας. Δεν υπάρχει κάποιος περιορισμός για το περιεχόμενο του σκοπού, απλά η εταιρεία οφείλει να το διατυπώσει με τρόπο που να είναι ευκρινής και σύμφωνο με το νόμο. Δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στο σκοπό της εταιρείας εργασίες για τη διενέργεια των οποίων ο νόμος απαιτεί συγκεκριμένο τύπο εταιρείας. Ένα παράδειγμα για να γίνει αυτονόητο είναι ότι οι τράπεζες δεν μπορούν να λειτουργήσουν παρά μόνο ως ανώνυμες εταιρείες. Σε περίπτωση που ο σκοπός της εταιρείας είναι αντίθετος με το νόμο ή τα χρηστά ήθη προκαλείται ακυρότητα αυτής. Τροποποίηση ή αλλαγή του σκοπού της εταιρείας επιτρέπεται να γίνει με τροποποίηση του αντίστοιχου άρθρου του καταστατικού.

Δ) Διάρκεια της εταιρείας. Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε ξεχωριστό άρθρο του καταστατικού και με πολύ σαφή τρόπο για να μην υπάρξουν προστριβές. Η διάρκεια της εταιρείας μπορεί να είναι και αόριστη. Αόριστη σημαίνει ότι δεν υπάρχει αναφορά στο καταστατικό διάρκειας ή λήξης της εταιρείας. Η διάρκεια της εταιρείας μπορεί να πάρει παράταση, γεγονός που είναι επιτρεπτό και μπορεί να αναφέρεται στο καταστατικό ο τρόπος με τον οποίο θα γίνει η παράταση αυτή.

Η παράταση μπορεί να χαρακτηρίζεται αυτόματη και συνήθως αυτό αναφέρεται στο καταστατικό. Παραδείγματος χάρη η εταιρεία μπορεί να έχει διάρκεια πέντε ετών και να συνεχίζει αυτοδικαίως για μία ακόμη πενταετία, εάν ενενήντα ημέρες πριν από τη λήξη της αρχικής διάρκειας δε ζητήσει με έγγραφο κανένας εταίρος κοινοποιούμενο σε όλους τους εταίρους με δικαστικό επιμελητή, τη μη συνέχιση της εταιρείας. Με τη μέθοδο αυτή η εταιρεία αποτρέπει τη διαδικασία και τα έξοδα τροποποίησης του καταστατικού. Έχοντας υπόψη ότι στο καταστατικό δε συμπεριλαμβάνεται ο όρος της αυτόματης παρατάσεως, η παράταση πρέπει να γίνει με τροποποίηση του αντίστοιχου άρθρου του καταστατικού και συγκεκριμένα πριν την ημερομηνία λήξεως της διάρκειας της εταιρείας. Εάν λήξει η ημερομηνία διάρκειας, η εταιρεία θεωρείται λυθείσα εκτός βέβαια αν οι εταίροι επιθυμούν τη

συνέχιση της δράσης της. Το φαινόμενο αυτό συναντάται πολύ ευρέως στην πράξη διότι οι εταίροι αγνοούν να προβούν εγκαίρως στην παράταση. Η νομολογία δέχτηκε πως η εταιρεία που έληξε η διάρκεια της μπορεί να αναβιώσει με μεταχρονολογημένη έγγραφη συμφωνία των εταίρων. Το έγγραφο αυτό θα ήταν προτιμότερο να συντάσσεται από συμβολαιογράφο για να διευκρινίζεται η βεβαιότητα της ημερομηνίας. Είναι αυτονόητο ότι θα γίνουν όλες οι διαδικασίες δημοσίευσης που απαιτούνται μετά τη δημοσίευση του καταστατικού.

Ε) Συμμετοχή των εταίρων στην εταιρεία. Η προσωπική εταιρεία (είτε ομόρρυθμος εταίρος, είτε ετερόρρυθμος εταίρος) συνίσταται με τις εισφορές των εταίρων. Το ύψος των εισφορών καθορίζει και την αναλογία συμμετοχής αυτών στην εταιρεία. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία αναλογίας συμμετοχής στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου, οι εταίροι υποχρεούνται σε καταβολή ίσων εισφορών. Αυτό το συμβάν γίνεται σπάνια στην πράξη. Συνήθως καθορίζονται στο καταστατικό με ακρίβεια οι εισφορές των εταίρων. Οι εισφορές των εταίρων έχουν τη δυνατότητα να περιλαμβάνουν χρήματα είτε ελληνικά, είτε ξένα, την προσωπική εργασία ή φήμη των εταίρων και διάφορα κινητά ή ακίνητα κατά κυριότητα ή κατά χρήση. Οι εταίροι για να εκτιμήσουν την αξία των εισφορών σε είδος γίνεται συμφωνία μεταξύ τους.

ΣΤ) Διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρείας. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του εμπορικού νόμου, το οποίο αναφέρει ρητώς ότι οι ομόρρυθμοι εταίροι που γίνεται αναφορά αυτών στο καταστατικό, ευθύνονται αλληλεγγύως για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας ακόμη και αν αυτές έχουν αναληφθεί με την υπογραφή ενός μόνο εταίρου. Επομένως δεν είναι απαραίτητος ο ορισμός ενός ή περισσοτέρων εταίρων ως διαχειριστών. Παρ' όλα αυτά το άρθρο 43 του εμπορικού νόμου αναφέρει ότι στην περίπτωση του καταστατικού που δημοσιεύεται στο οικείο πρωτοδικείο πρέπει να περιέχονται και τα ονόματα των εταίρων που έχουν οριστεί να διοικούν την εταιρεία και να υπογράφουν επ' ονόματι αυτής.

Διαχειριστές μπορούν να διοριστούν όλοι οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας. Αντίθετα οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν επιτρέπεται να οριστούν διαχειριστές. Στην ομόρρυθμη εταιρεία επιτρέπεται να διοριστούν τρία πρόσωπα ως διαχειριστές, που μπορεί να μην είναι εταίροι, στην πράξη όμως σπάνια συμβαίνει αυτό διότι η ευθύνη των εταίρων είναι απεριόριστη και δεν τολμούν να αναθέσουν τη διαχείριση τους σε άλλους.

Ζ) Ισολογισμός, κέρδη, ζημίες της εταιρείας. Στο τέλος κάθε χρόνου η

εταιρεία οφείλει να συντάσσει ισολογισμό και να προσδιορίζει το αποτέλεσμα κέρδη ή ζημίες των εργασιών της.

Η) Λύση της εταιρείας. Η εταιρεία λύεται όταν περάσει ο χρόνος διάρκειας της και εφόσον δεν έχει πάρει παράταση η διάρκεια της. Η λύση της εταιρείας μπορεί να επέλθει και πριν την συμπλήρωση του χρόνου διάρκειας της, μετά από συμφωνία των εταίρων ή ακόμη και χωρίς συμφωνία αυτών, με καταγγελία εταίρου ή εταίρων για σοβαρό λόγο.

Η συνέχιση της εταιρείας μπορεί να υπάρξει και μετά το θάνατο, πτώχευση ή απαγόρευση εταίρου. Ο όρος που συναντάται συνήθως στα καταστατικά σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου είναι ότι συνεχίζεται η εταιρεία μεταξύ των επιζώντων εταίρων ή μεταξύ των επιζώντων και των κληρονόμων του αποβιώσαντος. Επιπλέον ισχυρός όρος είναι και η συνέχιση της εταιρείας σε περίπτωση πτώχευσης ή απαγόρευσης ενός εταίρου

Εκκαθάριση και διανομή της περιουσίας της εταιρείας γίνεται ως ακολούθως. Μετά τη λύση της εταιρείας ακολουθείται το στάδιο της εκκαθαρίσεως και μετά από αυτό γίνεται η διανομή της περιουσίας που έχει μείνει στους εταίρους. Τα καταστατικά των εταιρειών περιλαμβάνουν διατάξεις που ορίζουν τους εκκαθαριστές και τα καθήκοντα τους αλλά και ακόμη και τη διαδικασία της εκκαθαρίσεως.

Θ) Άλλοι όροι είναι δυνατόν να υπάρχουν στα καταστατικά. Τέτοιοι όροι μπορεί να είναι: ρήτρα που να απαγορεύει τη σφράγιση των εταιρικών εγκαταστάσεων και της εταιρικής περιουσίας. Η ρήτρα αυτή αναφέρεται στους εταίρους, αλλά και στους κληρονόμους των εταίρων με σκοπό την προστασία των εταιρικών συμφερόντων από σπασμωδικές ενέργειες, που μπορεί να φέρουν την διακοπή των εργασιών της εταιρείας.

Η ρήτρα διαιτησίας έχει ως σκοπό στην πρόληψη καταστροφικών για την εταιρεία διενέξεων μεταξύ των εταίρων. Εξάλλου από τα άρθρα απορρέουν ότι κάθε διαφορά που μπορεί να προκύψει μεταξύ των εταίρων κατά την εφαρμογή και ερμηνεία του καταστατικού, θα επιλύεται υποχρεωτικά σύμφωνα με τις διατάξεις περί διαιτησίας των άρθρων 867-903 του κώδικα πολιτική δικονομίας. Επίσης ορίζονται στο καταστατικό το πρόσωπο του επιδιαιτητή και ο αριθμός των διαιτητών.

Αυτές όλες οι ρήτρες θεωρούνται ότι είναι οι πιο συνηθισμένες. Φυσικά υπάρχουν και άλλες που χρησιμοποιούνται ευρέως στα καταστατικά των προσωπικών εταιρειών. Οποιαδήποτε ρήτρα που δεν αντίκειται σε διάταξη του νόμου μπορεί να περιληφθεί στο καταστατικό μετά από συμφωνία που θα κάνουν οι εταίροι μεταξύ τους.

4.3.3 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Το θεωρημένο, από την αρμόδια Δ.Ο.Υ, το οικείο επιμελητήριο, το Ταμείο Συντάξεως Νομικών και το Ταμείο Προνομίας Δικηγόρων, καταστατικό και ένα αντίγραφο αυτού υποβάλλονται στο πρωτοδικείο για να γίνει η καταχώριση στα τηρούμενα βιβλία εταιρειών. Το αρμόδιο πρωτοδικείο για την καταχώριση του καταστατικού είναι αυτό της έδρας της εταιρείας. Η καταχώριση πρέπει να γίνει εντός δεκαπέντε ημερών από τη χρονολογία του καταστατικού, αυτό άλλωστε αποτελεί και τη δημοσίευση του. Στο πρωτοδικείο υποβάλλεται περίληψη του καταστατικού, το οποίο μάλιστα πρέπει να αναρτηθεί σε κατάλληλο χώρο του καταστήματος του πρωτοδικείου για τρεις μήνες. Στην πράξη όμως έχει επικρατήσει να υποβάλλεται για καταχώριση πλήρες αντίγραφο θεωρημένου καταστατικού, το οποίο στη συνέχεια θεωρείται και από το πρωτοδικείο και παίρνει δύο αριθμούς καταχωρήσεως, ο ένας στο γενικό και ο άλλος στο ειδικό μητρώο. Η περίληψη έχει καταργηθεί. Το αντίγραφο του καταστατικού με τις διάφορες θεωρήσεις παραμένει στο αρχείο του πρωτοδικείου, ενώ στην εταιρεία χορηγείται αντίγραφο θεωρημένο από αυτό. Συμπερασματικά στο πρωτοδικείο θα υποβληθούν τόσα αντίγραφα καταστατικού όσα επιθυμεί να λάβει η εταιρεία με τη θεώρηση αυτού και ένα επιπλέον για τη θεώρηση του αρχείου του πρωτοδικείου.

Εάν η επιχείρηση έχει υποκαταστήματα και σε άλλους νομούς υποχρεούται να επαναλάβει τη διαδικασία δημοσιεύσεως και στα πρωτοδικεία των νομών που ευρίσκονται τα υποκαταστήματα.

Η έλλειψη δημοσιεύσεως του καταστατικού δε φέρει αυτόματα και τη λύση της εταιρείας. Η εταιρεία λειτουργεί όπως και αυτή που έχει δημοσιευθεί. Έτσι, όταν πραγματοποιηθεί η δημοσίευση, η εταιρεία παύει να θεωρείται ανώμαλη και συνεχίζει τη λειτουργία της όπως οι υπόλοιπες. Η εταιρεία αυτή δεν μπορεί να επικαλεστεί κατά των τρίτων, αντίθετα οι τρίτοι έχουν τη δυνατότητα να προκαλέσουν την ακυρότητα της εταιρείας από τη στιγμή που δεν έχει δημοσιεύσει καταστατικό. Δηλαδή το καταστατικό της εταιρείας αποτελεί έγγραφο συστατικό και όχι αποδεικτικό.

4.3.4 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Σπάνια είναι η περίπτωση το αρχικό καταστατικό να παραμείνει αναλλοίωτο μέχρι το τέλος. Κατά τη διάρκεια ζωής της εταιρείας δημιουργούνται καταστάσεις που επιβάλλουν αλλαγές στα πρόσωπα και σε άλλες λειτουργίες της παραγωγής όπως για παράδειγμα είναι η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου, η μεταβολή της έδρας, ο

διορισμός νέου διαχειριστή και άλλα. Οι αλλαγές γίνονται μετά από απόφαση των εταίρων και στη συνέχεια γίνεται τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού. Η διαδικασία τροποποίησης του καταστατικού είναι η ίδια διαδικασία με τη σύνταξη του αρχικού καταστατικού.

Στη συνέχεια, συντάσσεται ένα έγγραφο τροποποιητικό του ισχύοντος καταστατικού. Το τροποποιητικό αυτό έγγραφο, μπορεί να είναι ιδιωτικό αλλά και δημόσιο. Συμβολαιογραφικό θα είναι υποχρεωτικά όταν γίνεται σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση ή κατάργηση εμπράγματος δικαιώματος επάνω σε ακίνητα. Έπειτα γίνονται οι εξής ενέργειες: Α) Υποβολή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ δύο αντίγραφα του τροποποιητικού εγγράφου του καταστατικού και ταυτόχρονη καταβολή του φόρου συγκεντρώσεως του κεφαλαίου 1%. Η καταβολή του φόρου αυτού γίνεται με ξεχωριστή δήλωση που πρέπει να υποβληθεί μαζί με τα δύο αντίγραφα του τροποποιητικού εγγράφου μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την ημερομηνία συντάξεως του. Β) Θεώρηση από το Ταμείο Συντάξεως Νομικών. Το θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ αντίγραφο του τροποποιητικού, του καταστατικού, εγγράφου υποβάλλεται για θεώρηση και στο ταμείο αυτό και πληρώνεται εισφορά 0,50% επί του ποσού που καταβλήθηκε και ο φόρος συγκεντρώσεως του κεφαλαίου 1%. Γ) Θεώρηση από το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων του τροποποιητικού αυτού εγγράφου και πληρωμή εισφοράς προς το ταμείο αυτό 1%. Δ) Θεώρηση από το αρμόδιο επιμελητήριο. Το ίδιο αντίγραφο θεωρείται και στο αρμόδιο επιμελητήριο και χορηγείται βεβαίωση του δικαιώματος της εταιρείας να χρησιμοποιεί την επωνυμία της. Ε) Στο πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας υποβάλλεται το παραπάνω αντίγραφο με όλες τις θεωρήσεις που προηγήθηκαν και καταχωρείται στο βιβλίο εταιρειών. Ο γραμματέας του πρωτοδικείου χορηγεί τον αριθμό της καταχώρησης. Ένα από τα αντίγραφα υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ και έτσι τελειώνει και η διαδικασία τροποποίησης του καταστατικού.

4.3.5 ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

Η έλλειψη δημοσιότητας του καταστατικού ή περιλήψεως αυτού διακρίνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις: Στις σχέσεις των εταίρων μεταξύ τους, ο κάθε εταίρος έχει τη δυνατότητα να αποδείξει την ύπαρξη της εταιρείας με κάθε μέσο εκτός από μάρτυρες. Η απόδειξη με μάρτυρες επιτρέπεται μόνο όταν υπάρχει αρχή εγγράφου αποδείξεως. Στις σχέσεις των εταίρων έναντι των τρίτων. Οι εταίροι δεν μπορούν να προτείνουν την έλλειψη διατυπώσεως δημοσιότητας έναντι των τρίτων και να επικαλεστούν ανυπαρξία της εταιρείας. Αλλά και η εταιρεία δεν έχει το δικαίωμα να

προβάλλει έναντι των τρίτων την έλλειψη δημοσιότητας. Οι τρίτοι, όταν έχουν έννομη σχέση με την εταιρεία και έννομο συμφέρον, έχουν τη δυνατότητα να επικαλεστούν την ακυρότητα της εταιρείας, στην περίπτωση μη τηρήσεως των διατυπώσεων δημοσιότητας, αλλά έχουν και το δικαίωμα να μην το κάνουν. Με άλλα λόγια οι τρίτοι μπορούν να επικαλεστούν την ακυρότητα της εταιρείας, ενώ οι εταίροι δεν έχουν την δυνατότητα έναντι των τρίτων.

4.3.6 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Οι προσωπικές εταιρείες δεν έχουν την υποχρέωση να τηρήσουν λογιστική κατά τη διπλογραφική μέθοδο εκτός αν ξεπεράσουν κάποιο όριο ετήσιων ακαθάριστων εσόδων. Οι περισσότερες από τις προσωπικές εταιρείες τηρούν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας.

4.3.7 ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η διαχείριση και η εκπροσώπηση της προσωπικής εταιρείας ανατίθεται σε έναν ή σε περισσότερους διαχειριστές. Διαχειριστές προσωπικής εταιρείας (ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας) επιτρέπεται να διοριστούν μόνο ομόρρυθμοι εταίροι. Επιτρέπεται να διοριστεί ως διαχειριστής τρίτος, μη εταίρος, κάτι πολύ σπάνιο στην πράξη. Το γεγονός αυτό ευθύνεται στο ότι δύσκολα μπορεί να εμπιστευτεί κανείς τη διαχείριση της εταιρείας και κατά συνέπεια τη διαχείριση της περιουσίας του. Στις προσωπικές εταιρείες η εξουσία διαχειρίσεως είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την εταιρική ιδιότητα και για το λόγο αυτό δε μπορεί να μεταβιβαστεί σε τρίτο μη εταίρο, όπως γίνεται στις κεφαλαιουχικές εταιρείες (ανώνυμη εταιρεία και εταιρεία περιορισμένης ευθύνης).

Συνήθως δεν ορίζεται αμοιβή για τους διαχειριστές της προσωπικής εταιρείας. Το καταστατικό ορίζει τον τρόπο ενέργειας των διαχειριστών. Έτσι μπορεί να οριστεί ότι οι διαχειριστές ενεργούν από κοινού πάντοτε ή ότι έχουν το δικαίωμα να ενεργούν και χωριστά ο καθένας χωρίς τη σύμπραξη του άλλου. Ακόμη μπορεί να οριστεί ότι έχουν το δικαίωμα οι διαχειριστές να ενεργούν και να δεσμεύουν την εταιρεία ο καθένας μόνος του, αλλά ότι για ορισμένες πράξεις θα απαιτείται η σύμπραξη όλων των διαχειριστών. Ο διαχειριστής εταίρος ευθύνεται απέναντι στους συνεταίρους του για κάθε πταίσμα. Ο εταίρος που δεν είναι διαχειριστής ευθύνεται μόνο για την επιμέλεια που δείχνει στις δικές του υποθέσεις. Οι διαχειριστές έχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες. Η αμοιβή των διαχειριστών δεν ορίζεται στις προσωπικές εταιρείες. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι δεν αποκλείεται να ορίζεται αμοιβή. Ο διαχειριστής έχει το δικαίωμα να παραιτηθεί μόνο για σπουδαίο λόγο. Στην

περίπτωση που παραιτηθεί χωρίς την ύπαρξη σπουδαίου λόγου, η παραίτηση θεωρείται άκυρη και αυτός ευθύνεται για τη ζημιά που προκλήθηκε στην εταιρεία από την ενέργεια αυτή.

Η παραίτηση του διαχειριστή ή των διαχειριστών από τη θέση τους ή και άλλοι λόγοι όπως ο θάνατος, η νόμιμη ή δικαστική απαγόρευση, η ανικανότητα και η πτώχευση είναι δυνατόν να δημιουργήσουν έλλειψη διαχειριστών. Οι παραπάνω περιπτώσεις δεν αφήνουν την εταιρεία να μείνει χωρίς διοίκηση και εκπροσώπηση. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Εμπορικού Νόμου όταν δεν έχουν οριστεί διαχειριστές ή όταν εκλείψουν (για οποιοδήποτε λόγο) οι διορισθέντες, υπάρχει διαχείριση από τους ομόρρυθμους εταίρους. Φυσικά υπάρχει και η δυνατότητα προσφυγής στο δικαστήριο για να ζητηθεί ο διορισμός προσωρινού διαχειριστή. Σε περίπτωση θανάτου ενός διαχειριστή ή εκκαθαριστή, ο άλλος συνδιαχειριστής ή συνεκκαθαριστής δεν μπορεί να συνεχίσει μόνος του, αλλά αυτομάτως θα εφαρμοστεί η νόμιμη διαχείριση του άρθρου 22 του Εμπορικού Νόμου μέχρι οι εταίροι να διορίσουν νέα διαχείριση.

4.3.8 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ Ο.Ε.

Στον Εμπορικό Νόμο δεν περιλαμβάνονται διατάξεις για τη λύση των προσωπικών εταιριών. Γι' αυτό γίνεται αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα, που αναφέρονται στη λύση και την εκκαθάριση των αστικών εταιριών (άρθρα 765-783).

Στα άρθρα αυτά του Αστικού Κώδικα αναφέρονται ενδεικτικά διάφοροι λόγοι επιφέροντας τη λύση της εταιρείας που μπορούν να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: λόγοι λύσεως που αφορούν το νομικό πρόσωπο της εταιρείας και λόγοι λύσεως που αφορούν τους εταίρους. Πιο συγκεκριμένα λόγοι λύσεως που αφορούν την εταιρεία είναι: λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας και λύση με καταγγελία, ενώ λόγοι λύσεως που αφορούν τους εταίρους είναι: λόγω θανάτου εταίρου, λόγω απαγορεύσεως εταίρου και λόγω πτωχεύσεως εταίρου.

Μετά τη λύση της εταιρείας που αποτελεί τη νομική πλευρά ακολουθεί η εκκαθάριση που είναι η λογιστική πλευρά. Ο Εμπορικός Νόμος περιλαμβάνει ελάχιστες διατάξεις για τις προσωπικές εταιρείες. Το στάδιο της εκκαθάρισεως μπορεί να οριστεί ως το χρονικό διάστημα που περικλείεται μεταξύ της λύσεως της εταιρείας και της διανομής στους εταίρους του υπόλοιπου της εταιρικής περιουσίας. Το υπόλοιπο είναι αυτό που απομένει μετά τη ρευστοποίηση των ενεργητικών στοιχείων, την εξόφληση των δανειστών και την απόδοση των εισφορών. Κατά το

στάδιο της εκκαθάρισεως και εφόσον ο σκοπός αυτής το απαιτεί, η εταιρεία μπορεί να συνεχίσει τις κερδοσκοπικές πράξεις της και οπωσδήποτε θα φέρει σε πέρας τις εκκρεμείς συναλλαγές.

4.4 ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Ο νόμος διακρίνει δύο είδη ετερορρυθμων εταιρειών: την απλή ετερόρρυθμη και την κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία. Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο αυτών εταιρικών τύπων είναι ότι στην απλή τα μερίδια των ετερορρυθμων εταιρών δεν επιτρέπεται να παρασταθούν με τίτλους και είναι αμεταβίβαστα, ενώ στην κατά μετοχές τα μερίδια των ετερορρυθμων εταιρών παρίστανται με μετοχικούς τίτλους που μεταβιβάζονται.

Όσον αφορά την επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρείας, αυτή γίνεται από ένα ή περισσότερα ονόματα ομόρρυθμων εταίρων και μπορεί να προστεθεί δίπλα στην επωνυμία και η ένδειξη «και σία». Με άλλα λόγια η επωνυμία δημιουργείται από τους ομόρρυθμους εταίρους και όχι τους ετερόρρυθμους.

Η σύσταση της ετερόρρυθμης εταιρείας ακολουθεί τη διαδικασία της ομόρρυθμης εταιρείας (με ιδιωτικό ή συμβολαιογραφικό έγγραφο) και υπογράφεται από όλους τους εταίρους, ομόρρυθμους και ετερόρρυθμους. Η διαχείριση της ετερόρρυθμης εταιρείας ανήκει στους ομόρρυθμους εταίρους. Ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν μπορεί να κάνει καμία πράξη διαχειρίσεως ή να εργαστεί σε υποθέσεις της εταιρεία κατά τρόπο που θα ήταν δυνατό να προκληθεί στους συναλλασσόμενους η εντύπωση πως ενεργεί σαν διαχειριστής. Επίσης ο ετερόρρυθμος εταίρος διατηρεί το δικαίωμα του να ελέγχει τον τρόπο διαχειρίσεως της εταιρείας και να ζητάει σχετικές πληροφορίες από τους διαχειριστές της. Από όλα αυτά γίνεται αντιληπτό ότι οι περιορισμοί που έχει ο ετερόρρυθμος εταίρος στις υποθέσεις της εταιρείας αφορούν μόνο τις προς τα έξω σχέσεις δηλαδή οι τρίτοι που συναλλάσσονται με την εταιρεία, οι αρχές κ.ο.κ, αντίθετα δεν ισχύουν τα παραπάνω για τις εσωτερικές σχέσεις δηλαδή σχέσεις με τους συνεταίρους.

Η ευθύνη που έχει ο ετερόρρυθμος εταίρος για τα χρέη της εταιρείας είναι μέχρι το ύψος της εισφοράς του στην εταιρεία. Για τη μεταβίβαση της εταιρικής μερίδας του ετερόρρυθμου εταίρου απαιτείται συναίνεση όλων των εταίρων ή απόφαση της πλειοψηφίας εφόσον υπάρχει σχετική ρήτρα στο καταστατικό.

Όσον αφορά τη λύση ετερόρρυθμης εταιρείας πρέπει να τονιστεί ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος όπως και ο ομόρρυθμος εταίρος έχει το δικαίωμα να καταγγείλει την εταιρεία και να προκαλέσει τη λύση της. Φυσικά αυτό γίνεται με

τους όρους και τις συνέπειες που προβλέπει ο νόμος. Επίσης ο θάνατος, η απαγόρευση και η πτώχευση του ετερόρρυθμου εταίρου αποτελούν λόγο λύσεως της εταιρείας όπως άλλωστε συμβαίνει και με τους ομόρρυθμους εταίρους.

Αν στην ετερόρρυθμη εταιρεία υπάρχει μόνο ένας ετερόρρυθμος εταίρος και αποχωρήσει από αυτήν, τότε η ετερόρρυθμη εταιρεία μετατρέπεται αυτομάτως σε ομόρρυθμη. Ενώ αν στην ετερόρρυθμη εταιρεία υπάρχει μόνο ένας ομόρρυθμος εταίρος και αποχωρήσει από αυτήν τότε επέρχεται η λύση της εταιρείας. Αυτό μπορεί να μη συμβεί εάν με τροποποίηση του καταστατικού αντικατασταθεί από άλλον ομόρρυθμο εταίρο.

Στην κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία ισχύουν τα ίδια με την απλή ετερόρρυθμη και το μόνο που θα πρέπει να διευκρινιστεί είναι η ακυρότητα της εταιρείας. Η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη μόνο εάν: Α) Συστήθηκε κατά παράβαση της καθιερωμένης, από το νόμο, διαδικασίας. Β) Ο σκοπός της είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη. Γ) Διαπιστωθεί ότι στο συστατικό έγγραφο υπάρχουν ελλείψεις σχετικές με την επωνυμία της εταιρείας, τις εισφορές, το ύψος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου ή το σκοπό της εταιρείας και Δ) όλοι οι ιδρυτές όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση δεν είχαν ικανότητα για δικαιοπραξία.

Επίσης στην κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία το αντίγραφο της εταιρικής συμβάσεως κατατίθεται με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή και υποχρεωτικά από συμβολαιογράφο, μέσα σε ένα μήνα από την κατάρτιση της στη γραμματεία του πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας. Ο γραμματέας καταχωρεί την εταιρική σύμβαση στο μητρώο εταιρειών περιορισμένης ευθύνης.

4.4.1 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ο.Ε. ΣΕ Ε.Ε. ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙΘΕΤΟ

Η ελληνική νομοθεσία δεν περιέχει διατάξεις που να ρυθμίζουν τη μετατροπή ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη ή το αντίθετο. Η μετατροπή μιας ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη θα αντιμετωπιστεί σαν απλή τροποποίηση του καταστατικού της και θα ακολουθήσει τη γνωστή διαδικασία. Η μετατροπή από Ο.Ε. σε Ε.Ε. και αντίθετα μπορεί να γίνει και με ιδιωτικό συμφωνητικό, εκτός αν υπάρχουν μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και ακίνητα οπότε απαιτείται να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Μετατροπή μιας ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη εταιρεία σημαίνει, είτε τη μεταβολή ενός από τους ήδη υπάρχοντες ομόρρυθμους εταίρους σε ετερόρρυθμο εταίρο, είτε την πρόσληψη ενός νέου εταίρου με την ιδιότητα του ετερόρρυθμου. Η παραπάνω μετατροπή αν δεν προβλέπεται στο καταστατικό θα γίνει

έπειτα από ομόφωνη απόφαση όλων των μελών της εταιρείας. Η μετατροπή υλοποιείται με την τροποποίηση του καταστατικού. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και στην περίπτωση μετατροπής της ετερόρρυθμης εταιρείας σε ομόρρυθμη εταιρεία. Στην περίπτωση αυτή το ετερόρρυθμο ή τα ετερόρρυθμα μέλη της εταιρείας μεταβάλλονται σε ομόρρυθμους εταίρους ή αποχωρούν από αυτήν. Επομένως θα γίνει τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού και το τροποποιητικό έγγραφο θα υποβληθεί σε όλες τις διαδικασίες θεώρησης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και δημοσιεύσεως στο πρωτοδικείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

5.1 ΓΕΝΙΚΑ

Παρ' όλο που οι προσωπικές εταιρείες νομοθετήθηκαν στη χώρα μας πολύ νωρίς και οι ανώνυμες εταιρείες έκαναν την εμφάνιση τους με το νόμο 2190/20, οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης άργησαν πολύ μέχρι να καθιερωθούν. Αυτό έγινε το 1955 με το νόμο 3190 που καθιερώθηκε ο θεσμός της Ε.Π.Ε..

Ο νόμος δε δίνει τον ορισμό εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, απλώς προσπαθεί να περιγράψει την έννοια της. Αποτελεί νομικό πρόσωπο και σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου 3190/55 είναι εμπορική εταιρεία κατά το τυπικό κριτήριο έστω και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση. Στην Ε.Π.Ε. ευθύνη για τις εταιρικές υποχρεώσεις έχει μόνο η εταιρεία. Το εταιρικό κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε ίσα εταιρικά μερίδια τα οποία δεν επιτρέπεται να παρασταθούν με χρεόγραφα, κάτι το οποίο γίνεται με τις μετοχές της ανώνυμης εταιρείας.

Τα χαρακτηριστικά της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης μοιάζουν μ' εκείνα της ανώνυμης εταιρείας π.χ. συνέλευση εταίρων, περιορισμένη ευθύνη μελών της εταιρείας κ.α., από την άλλη όμως μεριά μοιάζουν μ' εκείνα της προσωπικής εταιρείας π.χ. ύπαρξη διαχειριστή αντί διοικητικού συμβουλίου. Θα έλεγε κανείς ότι γίνεται συνδυασμός των χαρακτηριστικών της προσωπικής και της ανώνυμης εταιρείας, όπως στη λήψη αποφάσεων κατά της συνελεύσεως των εταίρων που απαιτείται πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου αλλά και όλου του αριθμού των εταίρων. Δεν έχει τα μειονεκτήματα της ανώνυμης εταιρείας όπως την ανάγκη μεγάλου κεφαλαίου και τη μειωμένη επιρροή των μετόχων στη διοίκηση της εταιρείας. Από την άλλη όμως δεν έχει ούτε το μέγα μειονέκτημα των προσωπικών εταιρειών δηλαδή το απεριόριστο της ευθύνης των ομόρρυθμων εταίρων.

Η ευθύνη των εταίρων της Ε.Π.Ε περιορίζεται μέχρι το ύψος της εισφοράς

τους και δεν υπάρχουν εταίροι που ευθύνονται για τα χρέη της εταιρείας με όλη την περιουσία τους αλληλεγγύως, όπως συμβαίνει στους ομόρρυθμους εταίρους στις Ο.Ε και Ε.Ε. Η ευθύνη των εταίρων της Ε.Π.Ε είναι απεριόριστη για τα χρέη της εταιρείας προς το δημόσιο και το Ι.Κ.Α,

5.1.1 ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Η επωνυμία της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε προσδιορίζεται από το αντικείμενο της επιχειρήσεως που ασκείται από αυτή. Στην πράξη πολλές φορές χρησιμοποιείται για το σχηματισμό της επωνυμίας τόσο το όνομα κάποιου εταίρου όσο και το αντικείμενο των εργασιών της. Αυτό που επιβάλλει ο νόμος είναι ότι στην εταιρική επωνυμία πρέπει να περιέχονται οπωσδήποτε ολογράφως οι λέξεις εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.

Η εταιρεία κηρύσσεται με δικαστική απόφαση άκυρη, εάν στο συμβολαιογραφικό έγγραφο συστάσεως της δεν περιληφθεί η επωνυμία της ή εάν η περιληφθείσα επωνυμία δεν είναι σύμφωνη με το νόμο. Με συμφωνία όλων των εταίρων μπορεί να συμπληρωθεί ή να τροποποιηθεί το αρχικό έγγραφο της εταιρείας και να γίνει η νόμιμη δημοσίευση, οπότε παύει να υπάρχει η ακυρότητα.

Είναι υποχρεωτική η αναγραφή της επωνυμίας και του κεφαλαίου σε όλα τα έντυπα της εταιρείας ή σε δημοσιεύσεις και διαφημίσεις. Επίσης είναι υποχρεωτική η έδρα και ο αριθμός μητρώου στο οποίο έχει καταχωρηθεί η εταιρεία. Τις υποχρεώσεις αυτές επιβάλλει η παράγραφος 5 του άρθρου 4 του νόμου 3190/55.

5.1.2 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ Ε.Π.Ε.

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης όπως έχει ήδη αναφερθεί είναι εμπορική, ακόμη και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση.

Η νομολογία χωρίς σχεδόν καμία εξαίρεση δέχεται ότι όσον αφορά τα μέλη της Ε.Π.Ε., από μόνο το γεγονός της συμμετοχής τους στην εταιρεία, δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται ο εταίρος της Ε.Π.Ε. να έχει ενεργό συμμετοχή στις εργασίες της εταιρείας. Οι εταίροι της Ε.Π.Ε. δεν γίνονται έμποροι ακόμη και αν διορίστηκαν εκπρόσωποι της εταιρείας. Αυτό γιατί οι εταίροι ως εκπρόσωποι ενεργούν εμπορικές πράξεις στο όνομα της εταιρείας και όχι στο δικό τους όνομα, έτσι δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα.

Επίσης ο διαχειριστής της Ε.Π.Ε. δεν αποκτάει την ιδιότητα του εμπόρου αφού έμπορος είναι αυτός που επιχειρεί εμπορικές πράξεις στο όνομα του και για δικό του λογαριασμό. Υπάρχουν όμως και διαχειριστές της Ε.Π.Ε. που ενεργούν στο

όνομα και για λογαριασμό της εταιρείας. Επιπλέον ο εταίρος διαχειριστής της Ε.Π.Ε. δε γίνεται έμπορος ακόμη και αν κατέχει το μεγαλύτερο μέρος ή σύνολο των εταιρικών μεριδίων, αφού το γεγονός αυτό δε συνιστά εμπορική πράξη.

Όσον αφορά το σκοπό της Ε.Π.Ε. ο νόμος θέτει ένα μόνο περιορισμό: απαγορεύεται η άσκηση εργασιών για τις οποίες έχει οριστεί από το νόμο άλλος αποκλειστικός εταιρικός τύπος, π.χ. οι τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις επιτρέπεται να ασκούνται μόνο με τη μορφή ανώνυμων εταιρειών. Επομένως σύμφωνα με αυτό τον περιορισμό κάθε εργασία για την άσκηση της οποίας ο νομός δεν απαιτεί ορισμένο εταιρικό τύπο, μπορεί να ασκηθεί από Ε.Π.Ε.

5.1.3 ΕΔΡΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του νόμου 3190/55 ως έδρα της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ορίζεται ένας δήμος ή μία κοινότητα της ελληνικής επικράτειας. Όταν πρόκειται για μια μεγάλη πόλη στην οποία υπάρχουν περισσότερες οικονομικές εφορίες, απαιτείται να συμπληρώνεται η έδρα με την ακριβή διεύθυνση, οδό, αριθμό, ταχυδρομικό τομέα. Αυτό γίνεται για να προσδιορισθεί σε ποιας οικονομικής εφορίας την αρμοδιότητα θα υπάγεται η εταιρεία.

Η μεταφορά της έδρας της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης από ένα δήμο ή μία κοινότητα σε ένα άλλο δήμο ή κοινότητα αποτελεί τροποποίηση της εταιρικής συμβάσεως και συνεπώς πρέπει να τηρηθούν όλες οι διαδικασίες τροποποίησης του καταστατικού, δηλαδή λήψη αποφάσεως από τη συνέλευση των εταίρων, σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, ανακοίνωση στις Δ.Ο.Υ. της πρώην και της νέας έδρας της εταιρείας, καταχώριση στα βιβλία εταιρειών του πρωτοδικείου, δημοσίευση ανακοινώσεως στην εφημερίδα της κυβερνήσεως. Η μεταφορά των γραφείων της έδρας της εταιρείας εντός των ορίων του δήμου ή κοινότητας που είναι η έδρα δεν αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού και απλώς αναγγέλλεται με δήλωση μεταβολής στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Εάν τα νέα γραφεία της έδρας της εταιρείας βρίσκονται στη δικαιοδοσία άλλης Δ.Ο.Υ., η αναγγελία θα γίνει και στην παλαιά και στη νέα Δ.Ο.Υ.

Υπάρχουν δύο ειδών έδρες της Ε.Π.Ε., η καταστατική και η πραγματική έδρα. Καταστατική έδρα της Ε.Π.Ε. ονομάζεται αυτή που αναφέρεται στο καταστατικό, ενώ πραγματική έδρα είναι εκείνη που από τις περιστάσεις αποδεικνύεται ότι αποτελεί το κέντρο των δραστηριοτήτων της εταιρείας.

5.2 ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δεκαοχτώ

χιλιάδων ευρώ και πρέπει να καταβληθεί ολόκληρο κατά την κατάρτιση της εταιρικής συμβάσεως, δηλαδή με την υπογραφή του σχετικού συμβολαιογραφικού εγγράφου. Αυτό ισχύει από την 1/1/2002. Ακόμη το μισό τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου πρέπει να είναι καταβλημένο σε μετρητά. Από τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

Στο ιδρυτικό συμβόλαιο πρέπει να αναφέρεται ρητώς πως καταβλήθηκε το εταιρικό κεφάλαιο π.χ. με καταμέτρηση των μετρητών ενώπιον του συμβολαιογράφου ή με τις συνημμένες επιταγές.

Η καταβολή σε μετρητά του μισού τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου αναφέρεται στο ελάχιστο υποχρεωτικό όριο των δεκαοχτώ χιλιάδων ευρώ. Επομένως σε μια Ε.Π.Ε. που έχει κεφάλαιο 2100€ πρέπει το ποσό των 90€ να καταβληθεί οπωσδήποτε σε μετρητά, ενώ το υπόλοιπο των 1200€ μπορεί να προέρχεται από εισφορές των εταίρων σε είδος που θα εκτιμηθούν από την επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20.

Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να μειωθεί το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. κάτω των 180€ ούτε τα εταιρικά μερίδια κάτω των 30€ το καθένα.

Οι υφισταμένες τη 17/2/98 Ε.Π.Ε., που είχαν κεφάλαιο κατώτερο των 6000000 δρχ. υποχρεούνται εντός δύο ετών να αυξήσουν αυτό στο ποσό των 6000000 δρχ. Σε κάθε έντυπο ή διαφήμιση ή δημοσίευση της Ε.Π.Ε. πρέπει απαραίτητα να μνημονεύεται εκτός των άλλων υποχρεωτικών στοιχείων, και το εταιρικό κεφάλαιο. Η αρχή της σταθερότητας του κεφαλαίου ισχύει και στην Ε.Π.Ε. και φυσικά τονίζει τον κεφαλαιουχικό χαρακτήρα της. Ο νόμος απαιτεί κατώτερο όριο εταιρικού κεφαλαίου 1800€ που πρέπει να υπάρχει σε όλη τη διάρκεια της εταιρείας, δε θέτει όμως ανώτατο όριο. Το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. διαιρείται σε εταιρικά μερίδια. Το εταιρικό μερίδιο δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο των 30€ Μπορεί όμως να είναι μεγαλύτερο των 30€, όμως στην περίπτωση αυτή πρέπει να είναι ακέραιο πολλαπλάσιο του ποσού των 30€ δηλαδή 60, 90, 120 κ.ο.κ. Κάθε εταίρος μπορεί να συμμετέχει στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου με περισσότερα μερίδια τα οποία φυσικά αποτελούν τη μερίδα συμμετοχής του.

5.2.1 ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

Αντικείμενο εισφοράς εκ μέρους των εταίρων είναι δυνατόν να είναι εκτός από τα χρήματα και είδος, εφόσον αυτό αποτελεί περιουσιακό αγαθό δεκτικό να εμφανιστεί στον ισολογισμό. Η εισφορά του κάθε εταίρου μπορεί να περιλαμβάνει

χρήματα ή χρήματα και είδη. Δεν επιτρέπεται η εισφορά να είναι μόνο σε είδος γιατί όπως είναι ήδη γνωστό το μισό τουλάχιστον από το κατώτατο όριο του εταιρικού κεφαλαίου πρέπει να είναι καταβλημένο σε μετρητά.

Οι εισφορές σε είδος μπορεί να περιλαμβάνουν ακίνητα, πλοία, πρώτες ύλες, μηχανήματα, εμπορεύματα, εμπράγματα δικαιώματα (δικαίωμα χρήσεως ακινήτου) ή ενοχικά δικαιώματα (απαιτήσεις), μετοχές, ομόλογα, γραμμάτια εισπρακτέα και άλλα. Η προσωπική εργασία των μελών της Ε.Π.Ε. δεν αποτελεί αντικείμενο εισφοράς όπως γίνεται στις προσωπικές εταιρείες. Αυτό συμβαίνει εξαιτίας του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Η διαδικασία αποτιμήσεως των εισφορών σε είδος είναι όμοια με αυτήν στις ανώνυμες εταιρείες. Δηλαδή η εκτίμηση γίνεται όπως έχει ήδη αναφερθεί από την επιτροπή που προβλέπει το άρθρο 9 του Κ.Ν. 2190/20. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στην αρμόδια νομαρχία αίτηση με την οποία ζητούν τη σύσταση της εκτιμητικής επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20. Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του νομάρχη και περιλαμβάνει δύο δημόσιους υπαλλήλους και έναν του οικείου επιμελητηρίου. Στο νομάρχη υποβάλλεται έκθεση της επιτροπής και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο. Με τη φροντίδα του ενδιαφερόμενου δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως, η έκθεση της επιτροπής πριν από τη σύνταξη του συμβολαίου συστάσεως και επισυνάπτεται στο συμβόλαιο. Η διαδικασία αυτή είναι απαραίτητη διότι η έκθεση της επιτροπής θα περιλαμβάνεται στο συμβόλαιο συστάσεως της Ε.Π.Ε., αλλά στην εφημερίδα της κυβερνήσεως δημοσιεύεται μόνο περίληψη της ιδρυτικής πράξεως.

5.3 ΣΥΣΤΑΣΗ Ε.Π.Ε.

Η σύμβαση συστάσεως της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης καταρτίζεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Το ίδιο ισχύει και για τυχόν προσύμφωνο για σύσταση Ε.Π.Ε.

Η διαδικασία συστάσεως Ε.Π.Ε. είναι η ακόλουθη: Εντός δεκαπέντε ημερών από την υπογραφή του συστατικού εγγράφου υποβάλλεται αντίγραφο προς θεώρηση στην οικεία Δ.Ο.Υ. και πληρωμή του φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%. Το ίδιο αντίγραφο θεωρείται από το Ταμείο Νομικών και το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων όπου πληρώνονται οι εισφορές 0,50% και 1% αντίστοιχα επί το ύψος του κεφαλαίου. Μετά απαιτείται και θεώρηση από το οικείο επιμελητήριο για την επωνυμία. Το αντίγραφο με τις παραπάνω θεωρήσεις υποβάλλεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας και καταχωρείται στα βιβλία εταιρειών αυτού. Από το πρωτοδικείο λαμβάνονται όσα θεωρημένα αντίγραφα χρειάζεται η εταιρεία,

σίγουρα ένα για το αρχείο της και ένα για την οικεία Δ.Ο.Υ.

Τα μέλη της Ε.Π.Ε. μπορούν να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν την προς το δικαιοπρακτικόν ικανότητα. Ικανός να μετέχει κάποιος στη σύσταση Ε.Π.Ε. είναι αυτός που έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του ανεξαρτήτως φύλου. Η γυναίκα η οποία είναι παντρεμένη μπορεί να μετέχει στη σύσταση Ε.Π.Ε. χωρίς να απαιτείται η συναίνεση του συζύγου της. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπάγονται στον υπαλληλικό κώδικα δεν μπορούν να γίνουν διαχειριστές ή εταίροι της Ε.Π.Ε. Το ίδιο ισχύει για τους τακτικούς και έκτακτους καθηγητές ανωτάτων σχολών. Όσον αφορά τους δικηγόρους δεν μπορούν να διοριστούν διαχειριστές της Ε.Π.Ε., ούτε το όνομα τους να περιλαμβάνεται στην επωνυμία της εταιρείας. Όμως ο δικηγόρος μπορεί να μετέχει ως απλός εταίρος στην Ε.Π.Ε. αλλά δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση η δραστηριότητα του δικηγόρου στα της εταιρείας να καλύπτει τέλεση εμπορικών πράξεων.

5.3.1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του νόμου 3190/55, το συστατικό της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης έγγραφο δηλαδή το καταστατικό της το οποίο συντάσσεται ενώπιο συμβολαιογράφου πρέπει να περιέχει υποχρεωτικά τα παρακάτω στοιχεία:

Α) Το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα, την κατοικία και την ιθαγένεια των εταίρων-ιδρυτών της Ε.Π.Ε. Το γεγονός ότι ο νόμος απαιτεί την αναγραφή της ιθαγένειας των εταίρων, συνεπάγεται πως επιτρέπεται η συμμετοχή και αλλοδαπών ή μόνο αλλοδαπών στην ίδρυση της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Στην περίπτωση που κάποιος από τους ιδρυτές δεν έχει επάγγελμα, συχνό άλλωστε φαινόμενο με τις γυναίκες, αναγράφεται παραπλεύρως στο όνομα του η ένδειξη «άνευ επαγγέλματος» ή «οικοκυρά».

Β) Την εταιρική επωνυμία, η οποία έχει αναλυθεί παραπάνω.

Γ) Την έδρα της εταιρείας που κατά το νόμο πρέπει να ορίζεται ένας δήμος ή μία κοινότητα της ελληνικής επικράτειας. Είναι απαραίτητη η αναγραφή της διεύθυνσεως δηλαδή οδός, αριθμός, συνοικία, ταχυδρομικός κώδικας, στην οποία θα εγκατασταθούν τα γραφεία της έδρας. Αυτό είναι απαραίτητο για την προσδιορισμό της Δ.Ο.Υ., στην οποία θα υποβληθεί το καταστατικό της εταιρείας για θεώρηση.

Η μεταφορά της έδρας από ένα δήμο ή κοινότητα σε άλλο δήμο ή κοινότητα αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού επομένως απαιτείται απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων και σύνταξη τροποποιητικοί) του καταστατικού της

εταιρείας εγγράφου, ενώπιο συμβολαιογράφου.

Δ) Την ιδιότητα της εταιρείας ως περιορισμένη ευθύνη. Ο νόμος ορίζει ότι στην επωνυμία της εταιρείας πρέπει να περιέχονται ολογράφως οι λέξεις εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Στην περίπτωση που δεν περιέχονται οι λέξεις αυτές η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση.

Ε) Το κεφάλαιο της εταιρείας για το οποίο έχουν δοθεί λεπτομέρειες παραπάνω. Επίσης η μερίδα συμμετοχής και τα τυχόν περισσότερα εταιρικά μερίδια εκάστου εταίρου. Και επιπλέον βεβαίωση των ιδρυτών περί μεταβολής του κεφαλαίου.

ΣΤ) Το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, την αποτίμηση αυτών, το όνομα του εισφέροντος εταίρου και το σύνολο της αξίας των εισφορών σε είδος. Όλα αυτά τα στοιχεία περιλαμβάνονται στην έκθεση εκτιμήσεως της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20 που πρέπει να περιληφθεί ολόκληρη στο καταστατικό της εταιρείας και του φύλλου της εφημερίδας κυβερνήσεως.

Ζ) Η διάρκεια της εταιρείας. Καθώς ο νόμος απαιτεί ρητά την αναγραφή στο καταστατικό της διάρκειας της εταιρείας, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Ε.Π.Ε. δεν επιτρέπεται να είναι αόριστης διάρκειας. Πριν παύσει η αναγραφόμενη στο καταστατικό διάρκεια, μπορεί να παραταθεί αυτή κατόπιν αποφάσεως της συνελεύσεως των εταίρων και τροποποίησης του σχετικού άρθρου του καταστατικού.

5.3.2 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Η δημοσιότητα της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης περιλαμβάνει δύο ενέργειες .

Α) Στο πρωτοδικείο. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του νόμου 3190/55 το οποίο προβλέπει τη σύσταση μητρώου εταιρειών περιορισμένης ευθύνης στα πρωτοδικεία, όπου θα καταχωρούνται οι συσταίνόμενες Ε.Π.Ε.

Β) Στην εφημερίδα της κυβερνήσεως. Με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή και με δαπάνες της ενδιαφερόμενης εταιρείας δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως (τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) ανακοίνωση για την καταχώριση στο οικείο μητρώο εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, που περιλαμβάνει τα στοιχεία της εταιρικής συμβάσεως. Αυτό ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 8 του νόμου 3190/55.

5.3.3 ΕΞΟΔΑ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ Ε.Π.Ε.

Τα απαιτούμενα έξοδα για τη σύσταση μια εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με κεφάλαιο 180006 είναι περίπου τα εξής:

- Φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% 180€

-Ταμείο Νομικών 0,50% (για τη δημοσίευση) 90€

-Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων 1% (για τη δημοσίευση) 180€ -Δικαιώματα συμβολαιογράφου με τέσσερα αντίγραφα (περιλαμβάνεται και δικαίωμα υπέρ Ταμείου Νομικών

επί του κεφαλαίου 1,3%)περίπου 600€ -Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

(παράβολο + Γραμμάτιο ΤΑΠΕΤ) περίπου 300€

Σύνολο(περίπου) **1350€**

5.4 ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Τα όργανα της Ε.Π.Ε. είναι: η συνέλευση των εταίρων και οι διαχειριστές ή ο διαχειριστής.

Η συνέλευση των εταίρων της Ε.Π.Ε. (που αντιστοιχεί στη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Α.Ε.) αποτελεί το ανώτατο όργανο της Ε.Π.Ε. Συγκαλείται από τους διαχειριστές της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και η απόφαση αυτής υποχρεώνει και τους απόντες ή τους διαφωνούντες εταίρους (άρθρο 14 νόμος 3190/55). Η πρόσκληση πρέπει να είναι έγγραφη και να επιδοθεί αποδεδειγμένα στη διεύθυνση των εταίρων που σημειώνεται το προβλεπόμενο άρθρο 25 του νόμου 3190/55 βιβλίο εταίρων, οχτώ τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνέλευση. Ο νόμος δεν απαιτεί να δημοσιευτεί η πρόσκληση. Ούτε και ορίζει τον τρόπο επίδοσης της, αρκεί να αποδεικνύεται η επίδοση αυτή. Επομένως όταν ο εταίρος παραλαμβάνει την πρόσκληση ανεπιφύλακτα και υπογράφει για την παραλαβή δεν δημιουργείται κανένα θέμα. Σε περίπτωση αρνήσεως του, πρέπει η επίδοση να γίνει με δικαστικό επιμελητή. Κάθε εταίρος έχει τόσους ψήφους, όσα εταιρικά μερίδια διαθέτει στο κεφάλαιο της εταιρείας.

Το δικαίωμα ψήφου δε μπορεί να ασκηθεί από τον εταίρο, όταν πρόκειται να ληφθεί απόφαση αναφερόμενη στην απαλλαγή του από την ευθύνη ή την έγερση αγωγής κατ' αυτού για πράξεις ή παραλήψεις του (άρθρο 12 νόμος 3190/55). Η συνέλευση των εταίρων σύμφωνα με το νόμο έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει μόνο αυτή για ορισμένα θέματα. Τα θέματα αυτά είναι:

A) Τροποποίηση του καταστατικού.

- B) Διορισμός και ανάκληση διαχειριστών, ως και η απαλλαγή αυτών από την ευθύνη για τις πράξεις που έκαναν για λογαριασμό της εταιρείας κατά την περίοδο της ενάσκησης των καθηκόντων τους.
- Γ) Έγκριση ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.
- Δ) Παράταση της διάρκειας της εταιρείας, την διάλυση ή τη συγχώνευση της.
- Ε) Άσκηση αγωγής κατά των οργάνων της εταιρείας ή των κατά ιδίαν εταίρων για αξιώσεις αποζημιώσεις της εταιρείας, για ζημιές από πράξεις ή παραλήψεις κατά τη σύσταση ή λειτουργία της εταιρείας.
- ΣΤ) Για κάθε άλλο θέμα για το οποίο σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού και του νόμου, αποφασίζει η συνέλευση των εταίρων ή δεν μπορεί να αποφασίσει ο διαχειριστής.

Οι διαχειριστές της Ε.Π.Ε. που είναι και το δεύτερο όργανο της μπορούν να διοριστούν με τους εξής τρόπους: Με διάταξη του καταστατικού για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, με δικαστική απόφαση. Υπάρχει περίπτωση δικαστικού διορισμού προσωρινών διαχειριστών κατά το άρθρο 69 του Αστικού Κώδικα μόνο όταν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του νόμου 3190/55, αναφέρεται ότι οι διαχειριστές εκπροσωπούν την εταιρεία και ενεργούν στο όνομα αυτής κάθε πράξη που καλύπτεται από το σκοπό της εταιρείας. Από την πιο πάνω διάταξη συμπεραίνεται ότι οι διαχειριστές εκπροσωπούν την Ε.Π.Ε. και ενεργούν στο όνομα αυτής οποιαδήποτε πράξη διαχείρισης και διάθεσης, που καλύπτεται από το σκοπό της εταιρείας.

Οι διαχειριστές της Ε.Π.Ε. έχουν τρεις βασικές υποχρεώσεις: Να τηρούν τα βιβλία που ορίζει ο νόμος, να συντάσσουν απογραφή και να μην ανταγωνίζονται την εταιρεία. Πιο συγκεκριμένα οι διαχειριστές εκτός από τα εμπορικά βιβλία και τα βιβλία που ορίζει ο κώδικας βιβλίων και στοιχείων είναι υποχρεωμένοι να τηρούν και τα ακόλουθα βιβλία: **Το βιβλίο των εταίρων**, στο οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία των εταίρων, **το βιβλίο των πρακτικών συνελεύσεων**, στο οποίο καταχωρούνται οι συζητήσεις, προτάσεις και αποφάσεις των συνελεύσεων των εταίρων και **το βιβλίο πρακτικών διαχείρισης** στο οποίο καταχωρούνται οι αποφάσεις των διαχειριστών.

Οι διαχειριστές υποχρεούνται μία φορά το χρόνο, στο τέλος της εταιρικής χρήσης, να συντάσσουν απογραφή όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της εταιρείας με λεπτομερή περιγραφή του κάθε στοιχείου.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του νόμου 3190/55 ο διαχειριστής δε δικαιούται να

ενεργεί για τον ίδιο ή για λογαριασμό άλλου πράξεις αναγόμενες στο σκοπό της εταιρείας, ούτε να είναι εταίρος ομορρυθμού ή ετερορρυθμού εταιρείας ή εταίρος άλλης Ε.Π.Ε., χωρίς την απόφαση όλων των εταίρων λαμβανομένης στη συνέλευση.

Η παράβαση της πιο πάνω διάταξης συνεπάγεται αστικές και ποινικές κυρώσεις και ειδικότερα η εταιρεία έχει το δικαίωμα αποζημίωσης ή υποκατάστασης στη σύμβαση του διαχειριστή με τον τρίτο, σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 3. Όσον αφορά τις ποινικές κυρώσεις τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

Παύση της εξουσίας του διαχειριστή επέρχεται με το θάνατο, την παραίτηση, την ανάκληση του, τον αποκλεισμό και την πτώχευση. Ο νόμος δεν ρυθμίζει το θέμα της παραίτησης του διαχειριστή. Γίνεται δεκτό ότι εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος, επιτρέπεται σε κάθε περίπτωση παραίτηση. Η παραίτηση χωρίς σπουδαίο λόγο είναι έγκυρη όταν ο διορισμός είναι αόριστης διάρκειας.

Η ανάκληση του διαχειριστή ρυθμίζεται από το άρθρο 19 του νόμου 3190/55, σύμφωνα με το οποίο όταν πρόκειται για ανάκληση του διαχειριστή που έχει διοριστεί με το εταιρικό για ορισμένο χρόνο θα πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: Ύπαρξη σπουδαίου λόγου, δηλαδή βαριά παράβαση καθηκόντων ή ανικανότητα προς τακτική διαχείριση.

Διαχειριστές που έχουν οριστεί από το καταστατικό για ορισμένο χρόνο ανακαλούνται από το δικαστήριο μόνο για σπουδαίο λόγο και εφόσον έχει προηγηθεί η σχετική απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων. Μόλις ληφθεί η απόφαση της συνελεύσεως περί ανακλήσεως κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο με αίτηση του, την έκδοση δικαστικής αποφάσεως που να ανακαλεί την εξουσία του ή των κατά τα άνω διαχειριστών. Σε επείγουσες περιπτώσεις, το δικαστήριο αποφασίζει με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Στις περιπτώσεις που οι διαχειριστές είναι τρίτοι μη εταίροι ή εταίροι διορισμένοι με απόφαση της συνελεύσεως ή εταίροι διορισμένοι από το καταστατικό, αλλά για ορισμένο χρόνο, τότε η ανάκληση γίνεται πάντοτε με απόφαση της συνελεύσεως.

Για σπουδαίο λόγο είναι δυνατόν να αποκλειστεί από τη συλλογική διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων ένας εταίρος. Η διαδικασία που ακολουθείται για τον αποκλεισμό είναι η ίδια που εφαρμόζεται στην περίπτωση ανακλήσεως διαχειριστή διορισμένου από το καταστατικό, για ορισμένο χρόνο (δηλαδή με δικαστική απόφαση).

Για την ευθύνη των διαχειριστών αναφέρει το άρθρο 26 του νόμου 3190/55. Οι διαχειριστές ευθύνονται απέναντι στην εταιρεία, σε κάθε ένα εταίρο και σε κάθε τρίτο για παραβάσεις των διατάξεων του νόμου 3190/55 και του καταστατικού και για κάθε πταίσμα. Η ευθύνη αυτή δημιουργεί υποχρέωση αποζημίωσης από μέρους των διαχειριστών. Εάν οι διαχειριστές ενέργησαν από κοινού, ευθύνονται όλοι σε ολόκληρο.

Κυριότερες παραβάσεις είναι η διενέργεια ανταγωνιστικών πράξεων, οπότε και υποχρεούνται σε απόδοση του ωφελήματος ή αποζημίωση καταρχήν της εταιρείας, αλλά και πλήθος ακόμη πράξεων ή και παραλείψεων των διαχειριστών είναι δυνατόν να συστήσουν παράβαση που να υποχρεώνει αυτούς σε αποζημίωση.

Η παραπάνω αποζημίωση μπορεί να ασκηθεί εφόσον η συνέλευση των εταίρων απέρριψε πρόταση για έγερση αγωγής εκ μέρους της εταιρείας ή εφόσον δεν πάρθηκε τέτοια απόφαση της συνελεύσεως εντός ευλόγου χρόνου. Η παραγραφή της άνω αξιώσεως επέρχεται μετά από πενταετία.

Για να προσδιοριστούν οι αμοιβές των διαχειριστών Ε.Π.Ε. πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ διαχειριστών εταιρείας περιορισμένης ευθύνης που δεν είναι μέλη αυτής και διαχειριστών που είναι μέλη της εταιρείας.

Διαχειριστές Ε.Π.Ε. που δεν είναι μέλη της εταιρείας. Αν ο διαχειριστής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης δεν είναι ταυτοχρόνως και εταίρος αυτής, οι μισθοί που λαμβάνει αποτελούν εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και κατά συνέπεια γίνεται παρακράτηση φόρου. Οι μισθοί αυτοί εκπίπτονται από τα ακαθάριστα έσοδα ως δαπάνη μισθοδοσίας, με την προϋπόθεση βέβαια ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος. Αυτό ορίζεται στην παράγραφο 7 της υπ' αριθμό 1088411/10621/Πολ.1185/92 εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών. Στην περίπτωση αυτή οι αμοιβές του ή των διαχειριστών της Ε.Π.Ε. έχουν την ίδια λογιστική μεταχείριση που έχουν και οι μισθοί των άλλων υπαλλήλων της εταιρείας.

Διαχειριστές-Εταίροι Ε.Π.Ε. Αν κάποιος ή κάποιοι από τους εταίρους της Ε.Π.Ε. είναι συγχρόνως και διαχειριστές αυτής καταβάλλονται βάση του καταστατικού ή κατόπιν συμφωνίας μισθοί κατά τη διάρκεια της χρήσεως για τις υπηρεσίες που προσφέρουν ως διαχειριστές, και οι μισθοί αυτοί δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα. Οι μισθοί και οι λοιπές αμοιβές που καταβάλλει η Ε.Π.Ε. σε διαχειριστές εταίρους δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου.

Οι αποφάσεις της συνελεύσεως λαμβάνονται με πλειοψηφία μεγαλύτερη από

το μισό του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν περισσότερο από το μισό ολόκληρου του εταιρικού κεφαλαίου. Η πλειοψηφία αυτή είναι απλή πλειοψηφία, αλλά συγχρόνως είναι και διφυής. Απαιτεί συσσωρευτικά τόσο πλειοψηφία εταίρων όσο και πλειοψηφία εταιρικών μεριδίων. Η παραπάνω απλή πλειοψηφία αρκεί εφόσον από άλλες διατάξεις του νόμου 3190/55 δεν απαιτείται διαφορετική πλειοψηφία.

Απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, που αντιβαίνει στο νόμο ή το καταστατικό, είναι άκυρη. Προκειμένου να μειωθούν τα δικαιώματα των εταίρων, δηλαδή απαγόρευση εξόδου ή μεταβιβάσεως εταιρικών μεριδίων, μείωση ποσοστών συμμετοχής στα κέρδη και άλλα, απαιτείται ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων.

Αυξημένης πλειοψηφίας. Οι αποφάσεις που αφορούν τροποποιήσεις του καταστατικού λαμβάνονται με πλειοψηφία τουλάχιστον των % του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα % του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Απόφαση ομόφωνη όλων των εταίρων απαιτείται για τα ακόλουθα θέματα: Α) Μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας. Β) Επαύξηση των υποχρεώσεων των εταίρων ή της ευθύνης αυτών, καθώς μείωση των εκ του καταστατικού δικαιωμάτων αυτών, εκτός αν αλλιώς ορίζεται από το νόμο. Απόφαση της συνελεύσεως που επιφέρει επαύξηση των υποχρεώσεων των εταίρων, αν δεν ληφθεί ομόφωνα, είναι ακυρώσιμη στο δικαστήριο. Τέτοια απόφαση είναι εκείνη με την οποία παρέχεται στους διαχειριστές της εταιρείας έκτακτη αμοιβή, πέραν της συνήθους, γιατί έτσι επέρχεται μείωση των εκ του καταστατικού δικαιωμάτων των εταίρων και επαύξηση των υποχρεώσεων αυτών.

5.4 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 28 του νόμου 3190/55 το εταιρικό μερίδιο μεταβιβάζεται εν ζωή, ελεύθερα, σε οποιοδήποτε τρίτο εκτός αν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο καταστατικό.

Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου μπορεί να γίνει με ίσους όρους και προς τους λοιπούς εταίρους της εταιρείας, σε περίπτωση που αυτό έχει προβλεφτεί στο αρχικό καταστατικό σε μεταγενέστερη τροποποίηση αυτού.

Για τη μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου από εταίρο σε άλλο εταίρο ή τρίτο, πέραν της προηγούμενης προϋπόθεσης ότι δε θα απαγορεύεται και θα υπάρχει σχετική δυνατότητα, απαιτείται και η συμφωνία η οποία πρέπει να περιλάβει τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Η σύμβαση της μεταβίβασης εταιρικού μεριδίου μπορεί να έχει ως αντικείμενο την πώληση, την ανταλλαγή, τη δωρεά τη γονική παροχή, την εισφορά σε άλλη εταιρεία κ.λ.π. Πέρα των άλλων, η πώληση είναι η πιο συνηθισμένη αιτία μεταβίβασης εταιρικών μεριδίων.

Οι τυπικές προϋποθέσεις για τη μεταβίβαση είναι οι ακόλουθες:

1) Σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου.

2) Κατάθεση του συμβολαιογραφικού εγγράφου στη γραμματεία του πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας, αφού προηγουμένως ακολουθηθεί η γνωστή διαδικασία μέσω Δ.Ο.Υ., Ταμείου Νομικών, Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων και Επιμελητηρίου.

3) Δημοσίευση της περίληψης του ΦΕΚ.

4) Καταχώριση της σύμβασης μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου από τον διαχειριστή της εταιρείας στο βιβλίο εταίρων.

Η αξία του μεταβιβαζόμενου εταιρικού μεριδίου καθορίζεται από τα συμβαλλόμενα μέρη και μπορεί να είναι μεγαλύτερη, ίση ή μικρότερη από την ονομαστική αξία αυτού, ενώ δεν είναι απαραίτητο να συμπίπτει με την πραγματική αξία.

Συνήθως η συμφωνία για την πώληση του εταιρικού μεριδίου, που όπως έχει ήδη αναφερθεί αποτελεί την πιο συνηθισμένη περίπτωση μεταβίβασης, περιλαμβάνει τόσο την υποσχετική όσο και την εκποιητική σύμβαση. Η εκποιητική σύμβαση ρυθμίζεται από τις διατάξεις για την εκχώρηση (άρθρο 470 του Αστικού Κώδικα) καθώς και από τις γενικές διατάξεις για τις ενοχικές και εκποιητικές συμβάσεις.

Το εταιρικό μερίδιο μπορεί ακόμη να γίνει πέραν της πώλησης και αντικείμενο άλλων δικαιωμάτων εμπράγματων και ενοχικών, εφόσον βεβαίως δεν υπάρχει σχετική στο καταστατικό της εταιρείας απαγόρευση. Εμπράγματα δικαιώματα είναι η επικαρπία και το ενέχυρο, ενώ τα ενοχικά δικαιώματα είναι η πώληση, η ανταλλαγή, η γονική παροχή, η δωρεά, η εισφορά σε άλλη εταιρεία, η διανομή κ.τ.λ.

Κατά την κατάρτιση της σύμβασης μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου για οποιαδήποτε αιτία (π.χ. πώληση, δωρεά, γονική παροχή κ.τ.λ.), το τίμημα αυτού καθορίζεται στην ονομαστική αξία. Αυτό γίνεται για δύο λόγους. Αφενός μεν λόγω της διατήρησης της σταθερότητας του ύψους του εταιρικού κεφαλαίου και των ποσοστών συμμετοχής εκάστου εταίρου στο κεφάλαιο, αφετέρου δε λόγω της μεταβίβασης συγκεκριμένου αριθμού εταιρικών μεριδίων, διότι σε αντίθετη

περίπτωση μετά την πράξη μεταβίβασης, θα είχαμε διατάραξη της ισορροπίας των προ της μεταβίβασης ποσοστών συμμετοχής των εταίρων.

Η διαδικασία μεταβίβασης ενός ή περισσοτέρων εταιρικών μεριδίων (εν ζωή) αρχίζει με τη σύγκλιση έκτακτης συνελεύσεως των εταίρων στην οποία θα ληφθεί απόφαση για τη μεταβίβαση.

Η απόφαση των εταίρων που θα αναφέρει και το συγκεκριμένο πρόσωπο προς το οποίο θα γίνει η μεταβίβαση, πρέπει να ληφθεί με πλειοψηφία τουλάχιστον των % του όλου αριθμού των εταίρων, που να εκπροσωπούν τα % του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Περιεχόμενο της αποφάσεως αυτής των εταίρων είναι η παροχή άδειας για τη μεταβίβαση των συγκεκριμένων εταιρικών μεριδίων.

Εάν στο καταστατικό περιλαμβάνεται διάταξη που να απαγορεύει τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων, απαιτείται προηγουμένως τροποποίηση της απαγορευτικής διατάξεως του καταστατικού. Όμως γι' αυτήν την τροποποίηση του καταστατικού απαιτείται ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων.

5.5 ΚΕΡΔΗ. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η διάθεση των κερδών της χρήσεως γίνεται κατά την κρίση της συνελεύσεως και φυσικά σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Η συνέλευση των εταίρων μπορεί να αποφασίσει τη διάθεση στους εταίρους του συνόλου των κερδών, αφού προηγουμένως αφαιρεθεί το νόμιμο ποσοστό για το σχηματισμό αποθεματικού. Μπορεί όμως να αποφασίσει αλλιώς, δηλαδή ένα μέρος από αυτά να μείνει στη διάθεση της εταιρείας (αδιάθετα κέρδη) ή να αχθεί σε αφορολόγητα αποθεματικά (αναπτυξιακών νόμων).

Αποθεματικό. Το ένα εικοστό τουλάχιστον των ετήσιων καθαρών κερδών αφαιρείται για να σχηματιστεί αποθεματικό. Το αποθεματικό αυτό είναι γενικό και από τη φύση του έχει μοναδικό σκοπό την κάλυψη ζημιών. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική, όταν το αποθεματικό φτάσει το ένα τρίτο του κεφαλαίου (άρθρο 24 του νόμου 3190/55). Το αποθεματικό αυτό είναι αντίστοιχο του τακτικού αποθεματικού του άρθρου 44 του Κ.Ν. 2190/20 περί ανωνύμων εταιρειών. Είναι υποχρεωτικό με την έννοια ότι το εκάστοτε ποσοστό που αφαιρείται από τα καθαρά κέρδη για το σχηματισμό του, δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερο του 1/20 αυτών, αλλά μπορεί να είναι ανώτερο του ποσοστού αυτού.

Το αποθεματικό του άρθρου 24 του νόμου 3190/55 φορολογείται κανονικά όπως ορίζουν οι εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις.

Καθαρά κέρδη. Η διανομή των καθαρών κερδών της χρήσεως, εκτός αν το

καταστατικό προβλέπει διαφορετική ρύθμιση, γίνεται στους εταίρους ανάλογα με τα ποσοστά των εισφορών τους. Εάν έγινε διανομή κερδών (νωρίτερα) μη πραγματικών (δηλαδή μεγαλύτερα από εκείνα που τελικά προέκυψαν), οι εταίροι που τα έλαβαν υποχρεούνται να τα επιστρέψουν. Η αγωγή (που έχει το δικαίωμα να κάνει η εταιρεία) για την αναζήτηση τέτοιων κερδών παραγράφεται μετά από πενταετία από την καταβολή (άρθρο 35 νόμος 3190/55).

5.6 ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.

Με το Π.Δ. 279/93 προστέθηκε το άρθρο 43 α στο νόμο 3190/55, που ορίζει ότι μπορεί να συσταθεί από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή να καταστεί μια Ε.Π.Ε. μονοπρόσωπη. Το τελευταίο θα συμβεί εάν με πράξεις εν ζωή ή αιτία θανάτου περιέλθουν όλα τα εταιρικά μερίδια σε ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Η παράγραφος 1 του άρθρου 43 α δέχεται ότι και ένα μόνο φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί να συστήσει Ε.Π.Ε. Η διάταξη αυτή έρχεται αντίθετη με τη θεωρία ότι η εταιρεία αποτελεί σύμβαση, αφού για την κατάρτιση της σύμβασης απαιτείται η σύμπτωση της βούλησης δύο τουλάχιστον προσώπων. Επίσης δέχεται ότι μπορεί να γίνει η μετατροπή της πολυπρόσωπης Ε.Π.Ε. σε μονοπρόσωπη με πράξεις εν ζωή ή αιτία θανάτου, σε όλες τις περιπτώσεις βέβαια απαιτείται τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού και μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και το άρθρο περί επωνυμίας στην οποία περιλαμβάνονται οι λέξεις «μονοπρόσωπη εταιρεία περιορισμένης ευθύνης».

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν μπορεί να είναι ένας μοναδικός εταίρος παρά μόνο σε μία Ε.Π.Ε. Επιπλέον η Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να έχει ως μοναδικό εταίρο μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. Οι απαγορεύσεις αυτές σκοπεύουν να αποκλείσουν τη σύσταση πολλών επιχειρήσεων από ένα φορέα που θα έχει περιορισμένη ευθύνη σε όλες. Η διάταξη της παραγράφου 2 ορίζει τις παραπάνω απαγορεύσεις με ποινή ακυρότητας. Προφανώς εννοεί ότι είναι άκυρη η συγκέντρωση στα χέρια ενός προσώπου όλων των εταιρικών μεριδίων σε περισσότερες από μια Ε.Π.Ε. Μετά την προσθήκη στο νόμο 3190/55 του άρθρου 43 α περί μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. δεν υπάρχει δυνατότητα λύσης με δικαστική απόφαση της Ε.Π.Ε. σε περίπτωση που συγκεντρώθηκαν όλα τα εταιρικά μερίδια σε ένα πρόσωπο (φυσικό ή νομικό). Ούτε υφίσταται θέμα απεριόριστης ευθύνης του μοναδικού εταίρου της μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε.

Όλες τις εξουσίες της συνέλευσης των εταίρων της Ε.Π.Ε. ασκεί ο μοναδικός μέτοχος αυτής, αλλά οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά αυτό τον τρόπο

καταγράφονται στο σχετικό βιβλίο πρακτικών που υπογράφεται από τον εταίρο και από παριστάμενο στη συνέλευση συμβολαιογράφο της έδρας της εταιρείας.

Η παράγραφος 4 του άρθρου 43 α αναφέρεται στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του μοναδικού εταίρου της μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. και της εταιρείας, την οποία εκπροσωπεί και ορίζει ότι οι συμβάσεις αυτές πρέπει να καταρτίζονται εγγράφως ή να καταχωρούνται στο βιβλίο πρακτικών διαχειρίσεως.

5.8 ΘΕΩΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Μετά τη θεώρηση του καταστατικού της Ε.Π.Ε. από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., το Ταμείο Νομικών και το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων, γίνεται η καταχώριση της στο πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας. Το πρωτοδικείο χορηγεί στην εταιρεία ένα ή περισσότερα θεωρημένα αντίγραφα του καταστατικού, τα οποία η εταιρεία τα χρησιμοποιεί όπου της ζητηθούν.

Ένα από αυτά τα θεωρημένα αντίγραφα του καταστατικού προσκομίζεται στη Δ.Ο.Υ. για να γίνει η εγγραφή της εταιρείας στο φορολογικό μητρώο αυτής. Ταυτόχρονα η εταιρεία υποβάλλει και δήλωση ενάρξεως επιτηδεύματος, συμπληρώνοντας το κατάλληλο έντυπο. Η Δ.Ο.Υ. χορηγεί στη εταιρεία αριθμό φορολογικού μητρώου και προχωράει στη θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων αυτής.

Για τη λήψη του Α.Φ.Μ. και τη θεώρηση των βιβλίων της εταιρείας χρειάζεται να κατατεθούν στη Δ.Ο.Υ. :

Α) Αντίγραφο του καταστατικού θεωρημένο από το πρωτοδικείο.

Β) Το τριπλότυπο του Τ.Α.Π.Ε.Τ. που αποδεικνύει ότι κατατέθηκε στο εθνικό τυπογραφείο για δημοσίευση στην εφημερίδα της κυβερνήσεως η ανακοίνωση περί συστάσεως της εταιρείας.

Γ) Μισθωτήριο συμβόλαιο του οικήματος που μισθώνει η εταιρεία για γραφεία της έδρας αυτής. Εάν το οίκημα είναι ιδιοκτησία της εταιρείας, γίνεται σχετική υπεύθυνη δήλωση

Δ) Υπεύθυνη δήλωση του νόμου 1599/86 ότι θα προσκομίσει, μόλις κυκλοφορήσει το ΦΕΚ με την ανακοίνωση συστάσεως της εταιρείας.

Ε) Δήλωση ενάρξεως σε έντυπο της Δ.Ο.Υ., που προβλέπει το άρθρο 29 παράγραφος 1 του νόμου 1642/86.

ΣΤ) Πιστοποιητικό εγγραφής στο οικείο επιμελητήριο (άρθρο 7 νόμος 2081/92).

Ζ) Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας των μελών της Ε.Π.Ε.

Η) Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας των διαχειριστών.

5.8.1 ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης έχει υποχρέωση να τηρεί βιβλία της τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. Τα βιβλία αυτά είναι τα εξής:

1) Βιβλίο απογραφών και ισολογισμών. Καταρχήν στο βιβλίο αυτό καταχωρείται η απογραφή ενάρξεως και κατόπιν, στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσεως, καταχωρείται η απογραφή και ο ισολογισμός τέλους χρήσεως. Ο ισολογισμός συνοδεύεται από ανάλυση των αποτελεσμάτων χρήσεως και πίνακα διανομής κερδών. Τα πρόσωπα που έχουν οριστεί για να υπογράψουν τον ισολογισμό (ένας ή περισσότεροι διαχειριστές και ο διευθυντής λογιστηρίου) υπογράφουν και στο βιβλίο απογραφών-ισολογισμών.

2) Συγκεντρωτικό ημερολόγιο, στο οποίο καταχωρούνται στο τέλος κάθε μήνα, συγκεντρωτικά, όλες οι λογιστικές εγγραφές, όπως προέρχονται από τα αναλυτικά ημερολόγια (ταμείου, αγορών, πωλήσεων, διαφόρων πράξεων κ.τ.λ.)

3) **Γενικό καθολικό**, στους λογαριασμούς του οποίου μεταφέρονται όλες οι εγγραφές από το συγκεντρωτικό ημερολόγιο.

4) **Αναλυτικά καθολικά**, που τηρούνται σε βιβλία ή καρτέλες. Κάθε πρωτοβάθμιος λογαριασμός αναλύεται σε δευτεροβάθμιους λογαριασμούς.

5) **Βιβλίο γραμματίων εισπρακτέων και γραμματίων πληρωτέων**, στα οποία καταχωρούνται ένα προς ένα τα γραμμάτια εισπρακτέα (αυτά που παίρνει από πελάτες αντί για μετρητά) και τα γραμμάτια πληρωτέα (αυτά που δίνει στους προμηθευτές συναλλασσόμενους αντί για μετρητά) αντίστοιχα. Τα βιβλία αυτά έχουν ειδική γραμμογράφηση και αντικαθιστούν τα αντίστοιχα αναλυτικά καθολικά των πρωτοβαθμίων λογαριασμών γραμμάτια εισπρακτέα και γραμμάτια πληρωτέα.

6) **Αναλυτικά ημερολόγια**. Όταν οι λογιστικές εγγραφές μιας επιχειρήσεως είναι λίγες, αυτή μπορεί να αρκестεί σε ένα ημερολόγιο. Όταν όμως το πλήθος αυτό είναι μεγάλο αναγκάζεται εκ των πραγμάτων να χρησιμοποιήσει αναλυτικά ημερολόγια, σε καθένα από τα οποία καταχωρεί μία κατηγορία ομοειδών πράξεων. Έτσι στο αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου καταχωρεί τις πράξεις που γίνονται μετρητοίς και στο αναλυτικό ημερολόγιο διαφόρων πράξεων όλες τις άλλες πράξεις που γίνονται συμψηφιστικώς. Ιδιαίτερα αναλυτικά ημερολόγια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις αγορές, για τις πωλήσεις και διάφορες άλλες κατηγορίες οικονομικών πράξεων της επιχειρήσεως παρουσιάζουν μεγάλη συχνότητα. Τέλος ιδιαίτερο αναλυτικό

ημερολόγιο χρησιμοποιείται για τις πράξεις του ισολογισμού στο οποίο

γίνονται οι εγγραφές κλεισίματος κάθε χρήσεως στο τέλος αυτής.

7) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων των συνελεύσεων.

8) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων διαχειριστών.

9) Βιβλίο εταίρων, στο οποίο καταχωρούνται τα ονόματα των εταίρων, η ιθαγένεια, η διεύθυνση κατοικίας αυτών, οι εισφορές του, καθώς και οι επερχόμενες μεταβολές στα πρόσωπα των εταίρων.

Τα λογιστικά βιβλία που σημειώνονται παραπάνω, είναι τα γνωστά κατάστιχα των κλασικών συστημάτων. Τα σύγχρονα λογιστικά συστήματα σε κινητά φύλλα και τα μηχανογραφικά χρησιμοποιούν διαφοροποιημένα βιβλία και στοιχεία. Επίσης η συνεχώς εξαπλούμενη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών έχει επιφέρει πραγματική επανάσταση στον τρόπο τηρήσεως της λογιστικής. Οποιοδήποτε όμως λογιστικό σύστημα και αν εφαρμόζεται, τα βασικά στοιχεία των παραπάνω αναφερόμενων βιβλίων πρέπει να προκύπτουν όπως αναφέρει η σχετική εγκύκλιος του υπουργείου οικονομικών (εγκ.40/77).

Θεώρηση βιβλίων. Όλα τα παραπάνω βιβλία, εκτός των αναλυτικών καθολικών πρέπει να είναι θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Ειδικά, τη θεώρηση των βιβλίων πρακτικών διαχειρίσεως, συνελεύσεων και εταίρων προβλέπει και το άρθρο 25 του νόμου 3190/55.

Μετά το Νοέμβριο του 2002 δεν απαιτείται θεώρηση των παραπάνω βιβλίων που ίσχυαν μέχρι τότε. Σήμερα απαιτείται θεώρηση μόνο του ισοζυγίου και βέβαια του βιβλίου απογραφών και ισολογισμού

5.9 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ Ε.Π.Ε.

Τροποποίηση της εταιρικής συμβάσεως μπορεί να γίνει μόνο με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων. Η απόφαση της συνελεύσεως λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των % του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα % του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Τροποποίηση της εταιρικής συμβάσεως είναι και η προσθήκη ή αφαίρεση οποιασδήποτε διατάξεως στο καταστατικό.

Η τροποποίηση του καταστατικού πρέπει να περιβληθεί τον τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου, αλλιώς είναι άκυρη. Κάθε τροποποίηση της εταιρικής συμβάσεως υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που ορίζει το άρθρο 8 του νόμου 3190/55.

5.9.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ Ε.Π.Ε.

Το πρακτικό της συνελεύσεως των εταίρων, κατά την οποία λήφθηκε

απόφαση για την τροποποίηση του καταστατικού της Ε.Π.Ε., θα καταχωρηθεί στο βιβλίο πρακτικών συνελεύσεων, προβλεπόμενο από το άρθρο 25 του νόμου 3190/55. Κυρωμένο από το διαχειριστή αντίγραφο του πρακτικού προσκομίζεται στο συμβολαιογράφο, παρουσία όλων των εταίρων όπου συντάσσεται και υπογράφεται η σχετική συμβολαιογραφική πράξη. Αντίγραφο της συμβολαιογραφικής πράξεως, με την οποία ενδύθηκε νομικά η τροποποίηση του καταστατικού, προσκομίζεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., όπου αυτό σφραγίζεται. Στη συνέχεια το ίδιο αντίγραφο θα

προσκομιστεί στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών και στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων, καθώς και στο οικείο επιμελητήριο προς θεώρηση. Στη Δ.Ο.Υ. θα καταβληθεί ο φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% και στα παραπάνω ταμεία θα καταβληθούν τα αναλογούντα τέλη (0,5% και 1% αντίστοιχα). Το συγκεκριμένο αντίγραφο της συμβολαιογραφικής πράξεως με όλες τις παραπάνω θεωρήσεις, τελικά υποβάλλεται στο πρωτοδικείο για να καταχωρηθεί στα βιβλία εταιρειών αυτού. Το Πρωτοδικείο χορηγεί θεωρημένο αντίγραφο ή αντίγραφα του συμβολαίου τροποποίησησεως του καταστατικού για κάθε νόμιμη χρήση.

Τελευταία διαδικασία είναι η δημοσίευση στην εφημερίδα Κυβερνήσεως (τεύχος ανωνύμων εταιρειών και Ε.Π.Ε.) περιλήψεως της τροποποίησησεως του καταστατικού της ΕΠΕ με τα στοιχεία της σχετικής συμβολαιογραφικής πράξεως. Τα έξοδα δημοσίευσσεως καταβάλλονται με παράβολο, που εκδίδεται από τη Δ.Ο.Υ. και στο οποίο περιλαμβάνονται και τα δικαιώματα του Τ.Α.Π.Ε.Τ.

5.10 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Οι λόγοι που επιφέρουν τη λύση της Ε.Π.Ε. ρυθμίζονται από το άρθρο 44 του νόμου 3190/55. Ο νόμος προβλέπει τους εξής λόγους λύσεως:

1) Κάθε περίπτωση που αναφέρει ο νόμος ή το καταστατικό π.χ. αδυναμία επίτευξης του σκοπού της εταιρείας, καταγγελία της εταιρείας, απαγόρευση, πτώχευση και ο θάνατος εταίρου.

2) Με απόφαση της συνέλευσης, η οποία λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία εκτός αν το καταστατικό ορίζει κάτι άλλο. Μια τέτοια απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, για πρόωρη λύση, αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού. Επομένως με ποινή ακυρότητας πρέπει να περιβληθεί το συμβολαιογραφικό τύπο και να υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Η λύση της εταιρείας επέρχεται έναντι των εταίρων από τη λήψη της απόφασης, έναντι των τρίτων από την ολοκλήρωση των παραπάνω δημοσιεύσεων.

3) Με δικαστική απόφαση όπου απαιτούνται οι εξής προϋποθέσεις: Α)

Σπουδαίος λόγος. Υπάρχει όταν γεγονότα που μπορούν να θεωρηθούν ως σπουδαίος λόγος λύσης της εταιρείας είναι μόνο εκείνα που αναφέρονται στις σχέσεις της εταιρείας και όχι στα πρόσωπα των εταίρων. Μπορεί όμως το καταστατικό να αναφέρει ότι γεγονότα που αφορούν τον εταίρο αποτελούν σπουδαίο λόγο λύσης της Ε.Π.Ε. ή ακόμη και άλλα γεγονότα που καθαυτά δεν αποτελούν σπουδαίο λόγο. Β) Αγωγή. Η αγωγή ασκείται από έναν ή περισσότερους εταίρους που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα δέκατο του εταιρικού κεφαλαίου. Στρέφεται κατά της εταιρείας και όχι κατά των εταίρων. Γ) Περιπτώσιολογία. Επιστήμη και νομολογία δέχονται ότι υπάρχει σπουδαίος λόγος λύση της Ε.Π.Ε. στις εξής περιπτώσεις: ανέφικτο

πραγματοποίησης του σκοπού της εταιρείας από υπαιτιότητα του διαχειριστή, η κατ'επανάληψη αδυναμία λειτουργίας της συνέλευσης, η παράλυση λειτουργίας της εταιρείας και η διαταραχή των σχέσεων των εταίρων, η παύση των εργασιών της εταιρείας, η μη πραγματοποίηση κερδών, η επιδίωξη του σκοπού για τον οποίο συστήθηκε είναι ασύμφορη. Δ) Φύση της δικαστικής απόφασης. Η δικαστική απόφαση με την οποία λύεται η εταιρεία είναι διαπλαστική, αφού δημιουργεί μία νέα κατάσταση και παράγει δεδικασμένο και για τους εταίρους που δεν έλαβαν μέρος στη δίκη.

4) Κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση. Η πτώχευση του νομικού προσώπου της εταιρείας αποτελεί λόγο λύσης της, όμως δεν συμπτωχεύουν και οι εταίροι. Διατηρεί δε την νομική της προσωπικότητα μετά την κήρυξη της σε πτώχευση.

Η λύση της Ε.Π.Ε. υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 του νόμου 3190/55. Μόνο από τη συνέλευση των διατυπώσεων αυτών η λύση επάγεται αποτέλεσμα έναντι των τρίτων. Ο νόμος δε ρυθμίζει ρητά τη δυνατότητα αναδραστηριοποίησης της Ε.Π.Ε. που λύθηκε, εφαρμόζεται όμως ανάλογα με το άρθρο 47 α του νόμου 2190/20. Έτσι είναι νόμιμη η απόφαση για αναβίωση της Ε.Π.Ε. Δεν μπορεί όμως να θεμελιωθεί στο άρθρο 281 του Αστικού Κώδικα υποχρέωση του εταίρου να συναινέσει στην αναβίωση της Ε.Π.Ε., έστω και αν το συμφέρον της εταιρείας το επιβάλλει.

Η εκκαθάριση της Ε.Π.Ε. ρυθμίζεται από τα άρθρα 46-50 του νόμου 3190/55. Όταν λυθεί η εταιρεία για οποιοδήποτε λόγο εκτός από την κήρυξη της σε πτώχευση, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Μέχρι να περατωθεί η εκκαθάριση, η Ε.Π.Ε. διατηρεί τη νομική της προσωπικότητα. Διατηρεί την επωνυμία της στην οποία πρέπει να προστεθεί η φράση «υπό εκκαθάριση».

Η εκκαθάριση μπορεί να γίνει από τους διαχειριστές εκτός αν κάτι άλλο

προβλέπει το καταστατικό ή αν αποφάσισε διαφορετικά η συνέλευση. Έτσι νόμιμα ζητείται η απομάκρυνση του διαχειριστή που αρνείται να παραδώσει τη διαχείριση παρόλο που λύθηκε η Ε.Π.Ε. Οι εκκαθαριστές μπορεί: Α) Να ορίζονται στο καταστατικό. Σε ένα άρθρο του καταστατικού ορίζονται τα ονόματα των εκκαθαριστών που είναι συνήθως οι οριζόμενοι διαχειριστές. Β) Να διορίζονται με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων. Αυτό φυσικά γίνεται πριν τεθεί η εταιρεία σε εκκαθάριση, με την απόφαση των εταίρων που αποφασίζει τη λύση της εταιρείας. Η συνέλευση των εταίρων, ως κυρίαρχο όργανο της Ε.Π.Ε. έχει δικαίωμα ανακλήσεως των εκκαθαριστών. Γ) Να είναι οι ίδιοι οι διαχειριστές της Ε.Π.Ε. Αυτό κατά τη διατύπωση της διατάξεως της παραγράφου 1 του άρθρου 47, θα συμβεί αν ούτε από το καταστατικό έχουν οριστεί εκκαθαριστές ούτε από τη συνέλευση των εταίρων. Η διάταξη αυτή δηλαδή, προνοεί να μην υπάρξει κενό στη διοίκηση της εταιρείας κατά το στάδιο της εκκαθάρισεως.

Οι διατάξεις του νόμου 3190/55 για την διαχείριση εφαρμόζονται ανάλογα και στην εκκαθάριση, έτσι οι εκκαθαριστές ανακαλούνται κατά παρεμφερή τρόπο που ανακαλούνται οι διαχειριστές (άρθρο 47 παράγραφος 2). Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο μπορεί με αίτηση των εταίρων που εκπροσωπούν το ένα δέκατο τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου να ανακαλέσει τους διαχειριστές που όρισε η συνέλευση. Σπουδαίο λόγο για ανάκληση συνιστά η βαριά παράβαση καθηκόντων, η ανικανότητα, η εχθρότητα μεταξύ των εκκαθαριστών, η τέλεση πράξεων που είναι αντίθετες προς το σκοπό της εκκαθάρισης. Αν είναι επείγον αποφασίζει το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Το δικαστήριο μπορεί να προβεί και σε αντικατάσταση κάποιου εκκαθαριστή.

Οι εκκαθαριστές εκπροσωπούν την εταιρεία και υπογράφουν για αυτήν θέτοντας την υπογραφή τους κάτω από την εταιρική επωνυμία. Αν το καταστατικό δεν ορίζει κάτι άλλο, τότε η εκκαθάριση ενεργείται από όλους μαζί τους εκκαθαριστές.

Κατά την έναρξη της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να ενεργήσουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να καταρτίσουν ισολογισμό ο οποίος δημοσιεύεται στο ΤΑΕ και ΕΙ ΙΕ. Αν εξακολουθεί να υπάρχει εκκαθάριση ο ισολογισμός πρέπει να καταρτίζεται κάθε χρόνο. Επίσης οι εκκαθαριστές πρέπει να περατώσουν τις εκκρεμείς υποθέσεις, να εξοφλήσουν τα χρέη, να εισπράξουν τις απαιτήσεις και να ρευστοποιήσουν την εταιρική περιουσία. Μπορούν να

επιχειρήσουν νέες πράξεις μόνο προς το σκοπό περάτωσης των εκκρεμών υποθέσεων.

Οι εκκαθαριστές ευθύνονται απέναντι στη εταιρεία, τους εταίρους και τους τρίτους για παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού ή για πταίσματα κατά την εκκαθάριση. Τέλος ο εκκαθαριστής ευθύνεται να αποζημιώσει τους δανειστές της εταιρείας για κάθε υπαίτια παράβαση των υποχρεώσεων του.

Μετά την περάτωση της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές συντάσσουν τον τελικό ισολογισμό. Υποβάλλεται προς έγκριση στην συνέλευση και στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 και δημοσιεύεται στο ΤΑΕ και ΕΠΕ. Στη συνέχεια διανέμουν το προϊόν της εκκαθάρισης στους εταίρους σύμφωνα με το λόγο της μερίδας συμμετοχής τους στην εταιρεία.

5.11 ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Όπως έχει ήδη ειπωθεί η ανώνυμη εταιρεία είναι η εταιρεία της οποίας τα μέλη δεν ευθύνονται προσωπικά για τις εταιρικές υποχρεώσεις και στην οποία η εταιρική ιδιότητα μπορεί να ενσωματώνεται σε μετοχές (εύκολα μεταβιβάστες), που αντιστοιχούν σε ίσα τμήματα του εταιρικού κεφαλαίου. Άλλα χαρακτηριστικά της εταιρείας αυτής, είναι το ότι έχει νομική προσωπικότητα και ότι είναι εκ του νόμου εμπορική, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση.

Σύμφωνα με το νόμο το καταστατικό της Α.Ε. πρέπει να περιέχει διατάξεις:

Α) Για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας. Β) Για την έδρα της. Γ) Για τη διάρκεια της. Δ) Για το ποσό και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου. Ε) Για το είδος των μετοχών, καθώς και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοση τους. ΣΤ) Για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών. Ζ) Για τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες και το αντίθετο. Η) Για τη σύγκλιση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου. Θ) Για τη σύγκλιση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων. Ι) Για τους ελεγκτές. ΙΑ) Για τα δικαιώματα των μετόχων. ΙΒ) Για τον ισολογισμό και τη διάθεση

-Η συγχώνευση, παράταση ή διάλυση της εταιρείας.

-Ο διορισμός εκκαθαριστών.

Η Γενική συνέλευση συγκαλείται από το Δ.Σ. τακτικά μία φορά το χρόνο και υποχρεωτικά μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσεως με αντικείμενο κυρίως την έγκριση του ισολογισμού, τη διάθεση των ετήσιων κερδών και το διορισμό των ελεγκτών της επόμενης χρήσεως και έκτακτα όποτε κριθεί αναγκαίο.

Το Δ.Σ. είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση:

-Αν το ζητήσουν οι ελεγκτές με αίτηση τους προς τον πρόεδρο του Δ.Σ.

-Αν η καθαρή περιουσία της εταιρείας γίνει μικρότερη από το ένα δεύτερο του μετοχικού κεφαλαίου.

-Αν το ζητήσουν οι μέτοχοι εκπροσωπώντας το 5% του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

Για να συνεδριάσει και να αποφασίσει νόμιμα η Γενική Συνέλευση πρέπει να υπάρχει ορισμένη απαρτία και πλειοψηφία που ποικίλουν ανάλογα με τη σοβαρότητα των θεμάτων. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία αν παρίσταται ή εκπροσωπείται το 20% τουλάχιστον του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Με τον όρο πλειοψηφία, εννοούμε στην ανώνυμη εταιρεία το ελάχιστο ποσοστό κεφαλαίου που απαιτείται για να ληφθεί έγκυρα απόφαση από τη Γενική Συνέλευση. Ο κανόνας είναι ότι για τη λήψη αποφάσεως απαιτείται από όλη την πλειοψηφία άνω του 50% του παριστάμενου ή εκπροσωπούμενου κεφαλαίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο. Έργο του Δ.Σ. της Α.Ε. είναι η διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρείας, που θα ήταν δύσκολο και αδύνατο να γίνει από το σύνολο των μετόχων. Από το νόμο συνάγεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέρη, που όμως επιτρέπεται και να μην είναι μέτοχοι. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι έτη, αλλά οι σύμβουλοι είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι.

Το Δ.Σ. ενεργεί κατά κανόνα συλλογικά, για να γνωρίζουν δε οι τρίτοι τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την εταιρεία, ο νόμος υποχρεώνει κάθε ελληνική ανώνυμη εταιρεία να καταχωρεί στο δελτίο Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της εφημερίδας της κυβερνήσεως ανακοίνωση που να περιέχει το ονοματεπώνυμο των μελών Δ.Σ. κ.τ.λ. Το Δ.Σ. οφείλει κατά το νόμο να συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά κατά τον ημερολογιακό μήνα στην έδρα της εταιρείας. Ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό «το ήμισυ πλέον ενός των συμβούλων», ποτέ όμως ο αριθμός των παρόντων συμβούλων δεν μπορεί να είναι κατώτερος των τριών. Εφόσον δε ο νόμος ή το καταστατικό δεν περιέχει άλλη διάταξη, οι αποφάσεις του λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσώπευα μελών μελών.

Οι ελεγκτές. Σε αντίθεση με το ότι συμβαίνει σε άλλες εταιρείες στην Α.Ε. δεν είναι δυνατός ο έλεγχος της διοικήσεως από μέρος των ιδίων μετόχων, αφενός λόγω του μεγάλου συνήθως αριθμού τους, αφετέρου δε διότι ένα τέτοιο στέλεχος θα

δημιουργούσε σοβαρούς κινδύνους διαρροής απόρρητων της εταιρείας. Γι' αυτό ο έλεγχος αυτός διενεργείται από άλλα πρόσωπα. Τα πρόσωπα αυτά είναι οι ελεγκτές και ασκούν το λεγόμενο τακτικό έλεγχο.

Οι τακτικοί λοιπόν ελεγκτές εκλέγονται από την τακτική Γενική Συνέλευση για την επόμενη εταιρική χρήση, ανέρχονται σε δύο με ισάριθμους αναπληρωματικούς και η θητεία τους είναι ετήσια, με δυνατότητα να ανανεώνονται απεριόριστα. Είναι υποχρεωτική η χρησιμοποίηση ελεγκτών από το σώμα ορκωτών λογιστών, που κατά το κλείσιμο του ισολογισμού της υπερβαίνει αριθμητικά όρια του συνόλου ισολογισμού, του καθαρού κύκλου εργασιών και του μέσου όρου προσωπικού. Ως προς τα καθήκοντα των ελεγκτών:

Κατά τη διάρκεια της χρήσεως οφείλουν να παρακολουθούν τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρείας, να προβαίνουν στις αναγκαίες υποδείξεις προς το διοικητικό συμβούλιο, σε περίπτωση δε παραβάσεως των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού, να αναφέρονται στον ασκούντα την εποπτεία υπουργό. Επίσης να αναφέρονται στη Γενική Συνέλευση όταν αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον της εταιρείας. Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι το έργο των ελεγκτών δεν έχει μόνο λογιστικό χαρακτήρα, αλλά και ουσιαστικό και αφορά την όλη εταιρική διαχείριση και τη νομιμότητα των ενεργειών του Δ.Σ. και των εγγραφών.

Μετά τη λήξη της χρήσεως οφείλουν να ελέγξουν τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως και να υποβάλλουν προς την τακτική Γενική Συνέλευση έκθεση σχετικά με το πόρισμα του ελέγχου τους. Οφείλουν να παρίστανται κατά τη Γενική Συνέλευση και να παρέχουν κάθε πληροφορία με τον έλεγχο που έκαναν.

Τέλος ανώνυμες εταιρείες που για τον τακτικό τους έλεγχο εκλέγουν τους ελεγκτές από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών, έχουν τη δυνατότητα αντί δύο ελεγκτών να εκλέγουν ένα μόνο ορκωτό ελεγκτή. Το κατώτερο όριο του κεφαλαίου που ορίζει ο νόμος για τη σύσταση Α.Ε. είναι 6000€ και πρέπει να καταβληθεί μέσα σε δύο μήνες από τη σύσταση της. Η κάλυψη μπορεί να γίνει ενιαία ή διαδοχική, με άλλα λόγια έχουμε ολική ή μερική καταβολή του κεφαλαίου. Ο νόμος επιτρέπει να ορίζεται στο καταστατικό τμηματική καταβολή του κεφαλαίου, δηλαδή ότι μόνο τμήμα του συνολικού κεφαλαίου θα καταβάλλεται κατά τη σύσταση και ότι το υπόλοιπο θα καταβάλλεται σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο ή σημεία. Πρέπει όμως να τονιστεί, ότι ως μερική καταβολή κατά το νόμο, νοείται η καταβολή τμήματος αξίας κάθε μετοχής και όχι πλήρης εξόφληση ορισμένων μετοχών κατά τη σύσταση και η

παροχή προθεσμίας πληρωμής και για τις υπόλοιπες.

Λόγω της σημασίας που έχει το κεφάλαιο στην Α.Ε. και των κινδύνων που μπορεί να δημιουργήσει η τμηματική καταβολή, ο νόμος έθεσε περιορισμούς από τους οποίους οι κυριότεροι είναι οι εξής: Α) Το καταβεβλημένο τμήμα της αξίας κάθε μετοχής δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ένα τέταρτου της ονομαστικής αξίας. Β) Ο χρόνος που θα οριστεί για την εξόφληση των δόσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τη δεκαετία. Γ) Οι μετοχές μέχρι πλήρους αποπληρωμής τους πρέπει να είναι ονομαστικές και αυτό για να γνωρίζει η εταιρεία τους οφειλέτες μετόχους. Δ) Σε περίπτωση μη πληρωμής μιας δόσεως οι μετοχές καθίστανται άκυρες και η εταιρεία υποχρεούται, αφού τηρήσει τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος, να πουλήσει στο χρηματιστήριο αξιών νέες ισάριθμες μετοχές. Ε) Δεν μπορεί να αποφασιστεί αύξηση του κεφαλαίου, πριν να δημοσιευτεί η πρόσκληση για πληρωμή της τελευταίας οφειλόμενης δόσης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι μεταγενέστερες δόσεις θα αποτελούνται αποκλειστικά από μετρητά και όχι από εισφορές σε είδος.

Στην Α.Ε. δεν είναι δεκτό οτιδήποτε ως εισφορά, π.χ. εισφορά υπηρεσίας ενός προσώπου, αυτό όμως δε σημαίνει ότι δεν έχουν αξία για την Α.Ε. Αντίθετα είναι δυνατόν να συσταθεί η εταιρεία που θα έχει αντικείμενο την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή άλλα αντικείμενα ή δικαιώματα που αν εισέρθουν στην Α.Ε. δεν κάνουν τον εισφέροντα μέτοχο ούτε αποτελούν κεφάλαιο της Α.Ε., συνεπώς ο εισφέρων δεν λαμβάνει σε αντάλλαγμα μετοχές αλλά άλλους τίτλους.

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι σύμφωνα με το νόμο είναι δυνατό να δοθούν μόνο κατά την ίδρυση της εταιρείας, σε όλους ή μερικούς από τους ιδρυτές σε ανταμοιβή ενεργειών τους για τη σύσταση της εταιρείας. Δεν έχουν ονομαστική αξία ούτε μετέχουν στο προϊόν εκκαθάρισεως της εταιρικής περιουσίας. Δεν δίνουν στον κάτοχο τους δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρείας. Το μόνο δικαίωμα που παρέχουν είναι το δικαίωμα απολήψεως το πολύ του ένα τέταρτο του τμήματος των καθαρών κερδών που μένει μετά την κράτηση για τακτικό αποθεματικό και μετά την αφαίρεση του πρώτου μερίσματος των μετόχων. Η εταιρεία δικαιούται δέκα έτη μετά την έκδοση των κοινών ιδρυτικών τίτλων να τους εξαγοράσει και να τους ακυρώσει, καταβάλλοντας στους κάτοχους του το ποσό που ορίζει το καταστατικό.

Υπάρχουν και οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι. Είναι δυνατό να δοθούν τόσο κατά τη σύσταση της εταιρείας όσο και κατά τη διάρκεια λειτουργία της, αλλά και

στις δύο περιπτώσεις σε αντάλλαγμα εισφορών σε είδος. Η εταιρεία είναι ελεύθερη να καθορίσει οποιουδήποτε όρους συμμετοχής στα κέρδη και εξαγοράς, χωρίς να ισχύουν οι περιορισμοί που ειπώθηκαν στους κοινούς. Η διάρκεια των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων δεν μπορεί να οριστεί ανώτερη από την προβλεπόμενη διάρκεια χρησιμοποίησεως του εισφερομένου αντικειμένου. Κατά τα άλλα ισχύει ότι επί των κοινών ιδρυτικών τίτλων, δηλαδή δεν έχουν ονομαστική αξία, δεν δίνουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας, δε μετέχουν στο προϊόν της εκκαθάρισεως.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των Α.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 42 α παράγραφος 1 νόμος 2190/20 περιλαμβάνουν:

- 1) Τον ισολογισμό.
- 2) Το λογαριασμό αποτελέσματα χρήσεως.
- 3) Τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων.
- 4) Το προσάρτημα.

Ο νόμος για τις Α.Ε. περιέχει ετήσιες διατάξεις, που καθορίζουν ορισμένη σειρά στη διάθεση των κερδών της Α.Ε. Έτσι σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές:

Α) Αφαιρείται το 5% τουλάχιστον των καθαρών κερδών για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού). Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φτάσει το ένα τρίτο τουλάχιστον του μετοχικού κεφαλαίου.

Β) Οι ανώνυμες εταιρείες είναι υποχρεωμένες να διανέμουν κάθε έτος στους μετόχους τους τμήμα των καθαρών κερδών, όχι κατώτερο από το 35% αυτών, μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού.

Γ) Το υπόλοιπο που μένει μετά τις κρατήσεις για τακτικό αποθεματικό και το πρώτο μέρισμα διατίθεται σύμφωνα με τους ορισμούς του καταστατικού.

Τα αποθεματικά δημιουργούνται κατά κανόνα από την αποταμίευση κερδών οποιασδήποτε μορφής και από οποιαδήποτε αιτία. Έτσι συνήθως τα τακτικά προέρχονται από παρακράτηση από τα ετήσια κέρδη, είναι όμως δυνατόν να προέρχονται και από άλλα έκτακτα γεγονότα, όπως την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, από την υποχρεωτική ελάττωση του μετοχικού κεφαλαίου και άλλα.

Με τη δημιουργία των αποθεματικών επιτυγχάνονται η αύξηση της καθαρής περιουσίας, η διαφύλαξη της σταθερότητας και ακεραιότητας του κεφαλαίου και η άσκηση κατάλληλης πολιτικής μερίσματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

6.1 ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ

• ΓΙΑ ΤΗΝ Ο.Ε.

Οι Α και Β συστήνουν ομόρρυθμη εταιρεία εισφέροντας ο καθένας τους τα ακόλουθα.

Εισφορές εταίρου Α _____ Εισφορές εταίρου Β

Μετρητά 100€ Μηχανήματα 500€

Εμπορεύματα 2006 Γραμμάτια 2006

33 Χρεώστες Διάφοροι

33.03 Εταίροι λογ/μος καλύψεως κεφαλαίου 1000

33.03.00 Λογ/μος εταίρου Α 500

33.03.01 Λογ/μος εταίρου Β 500 40 Κεφάλαιο

40.06 Εταιρικό κεφάλαιο 1000

Κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου από τους εταίρους

38 Χρηματικά Διαθέσιμα

38.00 Ταμείο 100

31 Γραμμάτια Εισπρακτέα

31.00 Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο 200

20 Εμπορεύματα 200

12 Μηχανήματα 500

33 Χρεώστες Διάφοροι

33.03 Εταίροι λογ/μος καλ. κεφαλαίου 1000

33.03.00 Λογ/μος εταίρου Α 500

33.03.01 Λογ/μος εταίρου Β 500 Καταβολή εισφορών των εταίρων

• Για την Ε.Ε

Ιδρύεται ετερόρρυθμη εταιρεία μεταξύ των Α και Β. Ο Α ομόρρυθμος εταίρος καταβάλλει 450€ και ο Β ετερόρρυθμος εταίρος καταβάλλει 500€.

33 Χρεώστες Διάφοροι

33.03 Εταίροι λογ/μος κάλ. Κεφαλαίου 900

33.03.00 Εταίρος Α, ομόρρ. 400

33.03.01 Εταίρος Β, ετερόρρ. 500 40 Κεφάλαιο

40.06 Εταιρικό Κεφάλαιο 900

40.06.00 Κεφαλ. μερίδα Α, ομόρρ. 400

40.06.01 Κεφαλ. μερίδα Β, ετερόρρ. 500 Κάλυψη εταιρικού κεφαλαίου

38 Χρηματικά Διαθέσιμα

38.00 Ταμείο 900

33 Χρεώστες Διάφοροι

33.03 Εταιρικός λογ/μος καλ. κεφαλαίου 900

33.03.00 Εταίρος Α, ομόρρ. 400

33.03.01 Εταίρος Β, ετερόρρ. 500 Καταβολή εισφορών των εταίρων

• **Για την Ε.Π.Ε.**

Ιδρύεται Ε.Π.Ε. με κεφάλαιο 180006 μεταξύ των Α και Β εταίρων. Οι οποίοι μετέχουν στην εταιρεία με ποσοστό 50% ο καθένας.

33 Χρεώστες Διάφοροι

33.03 Εταίρος λογ/μος καλ. κεφαλαίου 18000

33.03.00 Εταίρος Α 9000

33.03.01 Εταίρος Β 9000 40 Κεφάλαιο

40.06 Εταιρικό κεφάλαιο 18000

Εγγραφή καλύψεως εταιρικού κεφαλαίου

38 Χρηματικά Διαθέσιμα

38.00 Ταμείο 18000

33 Χρεώστες Διάφοροι

33.03 Εταίροι λογ/μος καλ. κεφαλαίου 18000

33.03.00 Εταίρος Α 9000

33.03.01 Εταίρος Β 9000

Καταβολή των εισφορών των εταίρων σε μετρητά για σχηματισμό εταιρικού κεφαλαίου

• Για την Α.Ε.

Ιδρύεται Α.Ε. με μετοχικό κεφάλαιο 60006 (10000 μετοχές τω ν 6€). Ο Α καλύπτει 6000 μετοχές σε μετρητά και ο Β 4000 μετοχές σε μετρητά επίσης.

33 Χρεώστες Διάφοροι

33.03 Μέτοχοι λογ/μος 60000

33.03.00 Μέτοχος Α (6000*6) 36000

33.03.01 Μέτοχος Β (4000*6) 24000 40 Κεφάλαιο

40.02 Οφειλόμενο μετοχ. κεφάλαιο 60000 Κάλυψη του Μετοχικού Κεφάλαιο

38 Χρηματικά Διαθέσιμα

38.00 Ταμείο 60000

33 Χρεώστες Διάφοροι

33.03 Μέτοχοι λογ/μος καλ. κεφαλαίου 60000
33.03.00 Μέτοχος Α (6000*6) 36000
33.03.01 Μέτοχος Β (4000*6) 24000 Καταβολή εισφορών των μετόχων
40 Κεφάλαιο
40.02 Οφειλόμενο μετοχ. κεφάλαιο 60000
40 Κεφάλαιο
40.00 Καταβλ. Μετοχ. κεφάλαιο 60000
Μεταφορά του πρώτου στον δεύτερο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΑΘΜΟ

7.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Οι ομόρρυθμες και οι ετερόρρυθμες εταιρείες υποχρεούνται να υποβάλλουν κάθε έτος στη Δ.Ο.Υ. της έδρας τους δήλωση για τα αποτελέσματα τους, τα οποία προέκυψαν κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου που έληξε και για την κατανομή των αποτελεσμάτων μεταξύ των εταίρων.

Η προαναφερθείσα δήλωση της εταιρείας υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Α) Μέχρι πρώτη Απριλίου του οικείου οικονομικού έτους, εάν η εταιρεία τηρεί βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή δεν τηρεί βιβλία. Β) Μέχρι δεκαπέντε Απριλίου εάν η εταιρεία έχει ως αντικείμενο εργασιών την αντιπροσώπευση ή πρακτόρευση ασφαλιστικών εταιρειών ή την μεσιτεία ασφαλειών, καθώς και την πρακτόρευση ή αντιπροσώπευση τραπεζών ή αν αυτή συμμετέχει σε εταιρεία ή κοινοπραξία που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και εφόσον η διαχειριστική περίοδος τους λήγει μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο του προηγούμενου ημερολογιακού ή διαχειριστικού έτους. Γ) Μέσα σε 3¹/₄ μήνες από την ημερομηνία λήξεως της διαχειριστικής περιόδου αν η εταιρεία τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. Δηλαδή εάν η διαχειριστική περίοδος έληξε την 31 Δεκεμβρίου, η δήλωση θα υποβληθεί μέχρι δεκαπέντε Απριλίου του επόμενου έτους. Εάν η διαχειριστική περίοδος λήγει την τριακοστή Ιουνίου η δήλωση υποβάλλεται μέχρι δεκαπέντε Οκτωβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους.

Τα εισοδήματα και τα κέρδη των επιχειρήσεων που λειτουργούν με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας, θεωρούνται ότι εκτίθησαν από κάθε εταίρο για το αναλογούν σε αυτόν ποσοστό κερδών, σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής του στην εταιρεία. Και για τις εταιρείες που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας Κ.Β.Σ. η ημέρα κατά την οποία εκλεισθεί η διαχειριστική περίοδος και ειδικά για Ε.Π.Ε. η

ημερομηνία που εγκρίθηκε ο ισολογισμός της.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 10 του νόμου 2238/94 όπως αντικαταστήθηκε με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του νόμου 2753/99, τα καθαρά κέρδη των ομορρύθμων και ετερορρύθμων εταιρειών, από τη χρήση 2000 και εφεξής φορολογούνται με συντελεστή 25% . Από τα καθαρά κέρδη των Ο.Ε. και Ε.Ε. προκειμένου να υπολογιστεί ο φόρος αφαιρούνται τα κέρδη που απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς, καθώς και τα κέρδη που προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών Α.Ε. ή συνεταιρισμών ή από αμοιβαία κεφάλαια ή από μερίδια Ε.Π.Ε.

Με την υποβολή της δηλώσεως εκ μέρους του νομικού προσώπου της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας και εφόσον βέβαια υπάρχουν κέρδη καταβάλλεται στο δημόσιο ταμείο, χαρτόσημο 1,20% επί του ύψους των κερδών της χρήσεως.

Κατά το άρθρο 20 παράγραφος 1 περίπτωση β' Ν. 2523/97, στις ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες θεωρούνται ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής οι ομόρρυθμοι εταίροι ή οι διαχειριστές αυτών και όταν ελλείπουν ή απουσιάζουν αυτοί, ο κάθε εταίρος.

Κατά δε την παράγραφο 2 του ίδιου αριθμού, στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι εκπρόσωποι τους και αν ελλείπουν αυτοί τα μέλη τους.

7.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Στο συνολικό καθαρό εισόδημα από κάθε πηγή που αποκτάται από τις Ε.Π.Ε. καταβάλλεται φόρος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 98-113 του νόμου 2238/94.

Αλλοδαπές εταιρείες οποιουδήποτε τύπου, που λειτουργούν στην Ελλάδα ή έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, υπάγονται, επίσης, για τη φορολογία των καθαρών εισοδημάτων στις διατάξεις των σημειωμένων εδώ νόμων.

Τα εισοδήματα και κέρδη της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης θεωρείται ότι εκτήθησαν κατά την ημέρα που εγκρίθηκε ο ισολογισμός αυτής. Συνεπώς τα κέρδη που παρουσιάζει ο ισολογισμός της 31 Δεκεμβρίου 1996 μιας ΕΠΕ, που εγκρίθηκε από τη συνέλευση των εταίρων την 31 Μαρτίου 1997, θεωρείται ότι εκτήθησαν από τους εταίρους αυτής κατά το έτος αυτό (1997) και θα περιληφθούν στις ατομικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος των εταίρων του οικονομικού έτους 1998.

Για τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού εισοδήματος των νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα συνεπώς και της Ε.Π.Ε., λαμβάνονται τα ακαθάριστα έσοδα και από αυτά αφαιρούνται όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την απόκτηση αυτών των εσόδων. Ακαθάριστα έσοδα της Ε.Π.Ε. είναι:

A) Το τίμημα από τις πραγματοποιηθείσες πωλήσεις και οι αμοιβές από παροχή υπηρεσιών. B) Τα έσοδα από ακίνητα, κινητές αξίες, γεωργικές επιχειρήσεις, συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις, όπως και από οποιαδήποτε άλλη πηγή, όπως αυτά περιγράφονται στα άρθρα 13, 20-22, 24, 25, 28, 30, 37, 40-41 του νόμου 2238/94. Από τα ακαθάριστα έσοδα, εκπίπτονται όλες οι δαπάνες που αναφέρονται λεπτομερώς στο άρθρο 30 του ίδιου νόμου, δηλαδή, τα γενικά έξοδα, η μισθοδοσία του προσωπικού, οι αποσβέσεις των παγίων κ.τ.λ.

Για την εξεύρεση του φορολογητέου εισοδήματος της Ε.Π.Ε. αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό εισόδημα αυτής τα μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες, που έχουν φορολογηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2238/94 ή του άρθρου 10 του ίδιου νόμου. Αυτό ορίζει η παράγραφος 1 του άρθρου 106 του νόμου 2238/94 με σκοπό την αποφυγή διπλής φορολογίας των αυτών εισοδημάτων. Το ίδιο άρθρο προβλέπει και τον τρόπο προσδιορισμού των διανεμόμενων κερδών που αναλογούν στα φορολογηθέντα ή στα αφορολόγητα έσοδα της Ε.Π.Ε.

Άρθρο 106

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

1. Όταν μεταξύ των εισοδημάτων των νομικών προσώπων της παραγράφου 1 το άρθρο 101 του παρόντος, συμπεριλαμβάνονται και μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες, των οποίων τα κέρδη έχουν φορολογηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος ή του άρθρου 10, τα εισοδήματα αυτά αφαιρούνται από τα συνολικά καθαρά κέρδη προκειμένου υπολογισμού των φορολογητέων κερδών του νομικού προσώπου.

Σε περίπτωση όμως, που στα καθαρά κέρδη ημεδαπής ανώνυμης εταιρείας, εταιρείας περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμού, συμπεριλαμβάνονται, εκτός από τα μερίσματα και τα κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες, που αναφέρονται πιο πάνω, και εισοδήματα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή αφορολόγητα έσοδα και περαιτέρω λαμβάνει χώρα διανομή κερδών, για τον προσδιορισμό των διανεμόμενων κερδών, που αναλογούν στα εισοδήματα, που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος

άρθρου, λαμβάνονται τα συνολικά καθαρά κέρδη, που προκύπτουν από τους ισολογισμούς των νομικών αυτών προσώπων.

2. Αν στα καθαρά κέρδη, που προκύπτουν από ισολογισμούς συνεταιρισμών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών, πλην τραπεζικών και ασφαλιστικών, συμπεριλαμβάνονται και έσοδα αφορολόγητα, για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών του νομικού προσώπου προστίθεται σε αυτά το μέρος των αφορολόγητων εσόδων, που αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη με οποιαδήποτε μορφή, μετά την αναγωγή του εξευρισκομένου αυτού ποσού σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτό φόρου.

Αν όμως τα αφορολόγητα έσοδα του νομικού προσώπου είναι μεγαλύτερα από τα προκύψαντα, βάσει ισολογισμού, καθαρά κέρδη και περαιτέρω λαμβάνει χώρα διανομή κερδών με οποιαδήποτε μορφή. Το μέρος των κερδών που διανέμεται φορολογείται στο όνομα του νομικού προσώπου κατά την αναγωγή αυτού σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτό φόρου. Στην περίπτωση αυτή, επί της ζημίας που προκύπτει μετά τη λογιστική αναμόρφωση των προκυψάντων αποτελεσμάτων, η οποία λαμβάνει χώρα με την υποβολή της δήλωσης του άρθρου 107, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και επί διανομής κερδών από εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, πλην τραπεζικών και ασφαλιστικών, και από συνεταιρισμούς, στα κέρδη των οποίων περιλαμβάνονται και κέρδη προσδιορισθέντα ή φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο επ' ονόματι τους.

Ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου νομικού προσώπου (της Ε.Π.Ε.) με συντελεστή 35%. Υπενθυμίζεται ότι, για να εξευρεθεί το φορολογητέο εισόδημα της Ε.Π.Ε., εκπίπτονται από το συνολικό καθαρό εισόδημα αυτής τα μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες, τα οποία έχουν φορολογηθεί στην πηγή τους και μάλιστα με τον ίδιο συντελεστή.

Συμπληρωματικός φόρος 3%. Επιπλέον του ανωτέρου φόρου εισοδήματος με συντελεστή 35%, επιβάλλεται και συμπληρωματικός φόρος στο εισόδημα από ακίνητα, που αποκτούν οι Ε.Π.Ε. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται με συντελεστή 3%.

Οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης υποχρεούνται να υποβάλλουν, κάθε έτος, στη Δ.Ο.Υ. της έδρας τους, δήλωση για τα αποτελέσματα τους, τα οποία προέκυψαν κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου που έληξε, μέχρι τη δέκατη μέρα του πέμπτου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Μαζί με την παραπάνω δήλωση υποβάλλεται και έντυπο με συμπληρωματικά στοιχεία που αφορούν το νομικό πρόσωπο της ΕΠΕ και την κλεισθείσα χρήση.

Ο ισολογισμός της ΕΠΕ εγκρίνεται από τη συνέλευση των εταίρων αυτής, που συνέρχεται υποχρεωτικώς μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσεως (άρθρο 10 παράγραφος 2 νόμος 3190/55). Με βάση τις παραπάνω συνδυασμένες διατάξεις, η ΕΠΕ, για τη χρήση του ημερολογιακού έτους 1999 θα κάνει τις εξής ενέργειες : α) θα φροντίσει να εγκριθεί ο ισολογισμός της 31 Δεκεμβρίου 1999 από τη συνέλευση των εταίρων μέχρι την 31 Μαρτίου 2000 β) θα υποβάλει την παραπάνω δήλωση στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της μέχρι 10 Μαΐου του έτους 2000.

Με τη δήλωση φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου της Ε.Π.Ε., αποδίδεται στο Δημόσιο και ο παρακρατηθείς φόρος, καθώς και το αναλογούν χαρτόσημο. Στα εισοδήματα και κέρδη από συμμετοχή σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης παρακρατείται φόρος με συντελεστή 35%. Ο φόρος παρακρατείται από την Ε.Π.Ε. κατά την έγκριση του ισολογισμού. Σε περίπτωση που δεν εγκριθεί ο ισολογισμός της εταιρείας μέσα σε χρονικό διάστημα τριών μηνών από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου αυτής, η παρακράτηση ενεργείται την τελευταία μέρα αυτού του τριμήνου. Ο υπολογισμός των φορολογητέων κερδών της Ε.Π.Ε. γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1-3 του άρθρου 106 του νόμου 223 8/99.

Τα καθαρά κέρδη της Ε.Π.Ε. χαρτοσημαίνονται με συντελεστή 1,20%. Το χαρτόσημο αποδίδεται στο δημόσιο ταμείο μαζί με τη δήλωση αποτελεσμάτων.

Νομολογία επί φορολογικών θεμάτων Ε.Π.Ε.

Α) Η επιβολή προστίμου στο όνομα λυθείσας Ε.Π.Ε. είναι νόμιμη, εφόσον ανάγεται σε χρόνο που υφίστατο το νομικό πρόσωπο της εταιρείας. Η πράξη επιβολής του προστίμου κοινοποιείται σε όλους τους, κατά τη λύση, διατελούντες εταίρους, οι οποίοι μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου.

Β) Ποινική ευθύνη διαχειριστών Ε.Π.Ε. Οι διαχειριστές της Ε.Π.Ε. ευθύνονται ποινικά για τα χρέη της εταιρείας που ήταν βεβαιωμένα στις Δ.Ο.Υ. και στα τελωνεία για όσα χρέη βεβαιώθηκαν κατά το διάστημα της θητείας τους και για όσα βεβαιώθηκαν μετά τη λύση της εταιρείας, αλλά γεννήθηκαν ή ανάγονται στο χρόνο που είχαν την ιδιότητα του διαχειριστή.

Γ) Υπερδωδεκάμηνη χρήση Ε.Π.Ε. Με την υπ' αριθμό 1050552/Π.Ο.Λ. 1132/93 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών διευκρινίζονται τα ακόλουθα, αναφορικά με την περίπτωση που μια Ε.Π.Ε. έχει υπερδωδεκάμηνη διαχειριστική χρήση:

-Η Ε.Π.Ε. υποχρεούται να υποβάλλει μια δήλωση φορολογίας για το συνολικό εισόδημα, που προέκυψε κατά την υπερδωδεκάμηνη χρήση.

-Με την αριθμό 1112918/10736/ΠΟΛ.1248/12.11.1992 διαταγή μας, έγινε δεκτό ότι σε περίπτωση που η διαχειριστική χρήση της Ε.Π.Ε. είναι υπερδωδεκάμηνη, ως προκαταβολή φόρου εισοδήματος βεβαιώνεται το μέρος αυτής που αναλογεί σε δωδεκάμηνο χρονικό διάστημα.

Δ) Δεν υπόκειται σε Φ.Μ.Α. η εισφορά ακινήτων Ο.Ε. ή Ε.Ε. που μετατρέπεται σε Ε.Π.Ε. Επειδή σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του νόμου 1521/1950, που κυρώθηκε, τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον νόμο 1587/1950, ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων επιβάλλεται σε κάθε, από επαχθή αιτία, μεταβίβαση ακινήτου ή εμπράγματος επί ακινήτου δικαιώματος, καθώς και σε μεταβίβαση πλοίου υπό ελληνική σημαία. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, για την επιβολή του ανωτέρω φόρου απαιτείται η καταρτιζόμενη σύμβαση να αφορά σε «μετάθεση» εμπράγματος δικαιώματος εκ μέρους του ενεργούντος τη μεταβίβαση αυτή προς έτερο πρόσωπο (φυσικό ή νομικό).

7.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Α.Ε.

Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου ήταν το τμήμα των καθαρών κερδών που δεν διανεμόταν είτε στους μετόχους, είτε στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων, είτε στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου υπό μορφή ποσοστών και αμοιβών κ.ο.κ. Τα ποσά που διανεμόταν στα παραπάνω πρόσωπα φορολογούταν στο όνομα τους. Επομένως γινόταν διάκριση μεταξύ διανεμόμενων και μη διανεμόμενων κερδών και μόνο τα μη διανεμόμενα κέρδη φορολογούταν ως εισοδήματα της ανώνυμης εταιρείας, ενώ τα ποσά που καταβαλλόταν ως μερίσματα στους μετόχους και στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων ή ως ποσοστά στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, φορολογούταν ως εισοδήματα των προσώπων αυτών. Οι ανώνυμες εταιρείες ήταν υποχρεωμένες να υποβάλλουν δήλωση φορολογίας στον αρμόδιο οικονομικό έφορο μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσεως, για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέσα στη χρήση.

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος που φορολογείται στο όνομα του νομικού προσώπου της εταιρείας ήταν σταθερός και ανεξάρτητος από το ύψος του φορολογητέου εισοδήματος. Στο σημείο συνεπώς αυτό διαφέρει το σύστημα φορολογίας της ανώνυμης εταιρείας από το σύστημα φορολογίας των φυσικών

προσώπων, δεδομένου ότι αυτό φορολογείται με προοδευτικό συντελεστή.

Ο συντελεστής φορολογίας των ανώνυμων εταιρειών διαφοροποιείται μεταξύ διαφόρων κατηγοριών εταιρειών της μορφής αυτής. Για εταιρείες της ίδιας κατηγορίας εξακολουθεί να ισχύει ότι ο συντελεστής είναι σταθερός και ανεξάρτητος από το ύψος του φορολογητέου εισοδήματος. Σήμερα ο συντελεστής φορολογίας των ανωνύμων εταιρειών είναι 35%.

Τα κυριότερα προβλήματα στη φορολογία των ανώνυμων εταιρειών είναι τα εξής: Α) Η ανώνυμη εταιρεία πρέπει να φορολογείται για το σύνολο των κερδών της ανεξάρτητα αν διανέμεται ή όχι, και κατόπιν να φορολογείται στο όνομα κάθε μετόχου ή άλλου δικαιούχου το τμήμα εκείνο των κερδών που διανέμεται υπό μορφή μερισμάτων κ.τ.λ. Β) Η εταιρεία δεν πρέπει να φορολογείται, αλλά μόνο οι μέτοχοι για τα μερίσματα που τους καταβάλλονται. Γ) Η μεν ανώνυμη εταιρεία πρέπει να φορολογείται, αλλά μόνο για το τμήμα των κερδών δεν διανέμει, οι δε μέτοχοι για τα μερίσματα που τους καταβάλλει η εταιρεία.

**ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ "ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΡΙΣΤΟΣ
ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.800,000 ΕΥΡΩ

Στη Θεσσαλονίκη σήμερα στις 26/02/06 μεταξύ των πιο κάτω συμβαλλομένων:

1) Γεώργιος Χαριστός του Ιωάννη, Α.Τ Ν. 437559

2) Βασίλειος Φούμης του Γεωργίου Α.Τ. Μ 357993

όλοι κάτοικοι της Θεσσαλονίκης, συμφωνήθηκαν και έγιναν αποδεκτά τα ακόλουθα:

Οι πιο πάνω συμβαλλόμενοι συνιστούν με το παρόν μεταξύ τους ομόρρυθμη εμπορική εταιρεία με την επωνυμία "**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.**" με τους πιο κάτω όρους και συμφωνίες:

1) ΕΔΡΑ της εταιρείας ορίζεται η πόλη της Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα το επί της οδού Πόντου 23 Καλαμαριά, μισθωμένο κατάστημα.

2) ΣΚΟΠΟΣ της εταιρείας θα είναι η εμπορία ετοιμών ενδυμάτων χονδρικής και λιανικής.

3) ΔΙΑΡΚΕΙΑ της εταιρείας ορίζεται ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.

4) ΚΕΦΑΛΑΙΟ της εταιρείας ορίζεται το ποσό του ενός εκατομμυρίου οχτακόσιες χιλιάδες ευρώ(1800,000), το οποίο καταβλήθηκε απο τους εξής:

α) Γεώργιος Χαριστός εννιακόσιες χιλιάδες ευρώ(900,000)

β) Βασίλειος Φούμης εννιακόσιες χιλιάδες ευρώ(900,000)

5) ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ του κάθε ένα από τους συμβαλλόμενους στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρείας θα είναι:

α) Γεώργιος Χαριστός 50%

β) Βασίλειος Φούμης 50%

6) Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ της εταιρείας ανατίθεται στον Γεώργιο Χαριστό, ο οποίος έχει σύμφωνα με το παρόν συμφωνητικό το δικαίωμα να εκπροσωπεί την εταιρεία ενώπιον των Αρχών γενικά, Διοικητικών και Δικαστικών, ενώπιον των Τραπεζών και Οργανισμών (Ιδιωτικού και Δημοσίου Δικαίου), όπως και κατά τις συναλλαγές της εταιρείας με κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο.

Επίσης, ο πιο πάνω Γεώργιος Χαριστός δεσμεύει την εταιρεία με την υπογραφή του, πού θα τίθεται κάτω από την εταιρική επωνυμία. Ειδικά για την αποδοχή συναλλαγματικών, την έκδοση επιταγών και την σύναψη δανείων με οποιαδήποτε Τράπεζα και ιδιώτη η εταιρεία δεσμεύεται με τις υπογραφές του Γεωργίου Χαριστού, οι οποίες θα τίθενται μαζί κάτω από την εταιρική επωνυμία.

7) Η ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ μέρους ή όλου του εταιρικού μεριδίου προς τρίτους επιτρέπεται μόνον μετά από κοινή απόφαση και συναίνεση των εταίρων.

8) ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ θανάτου κάποιου των εταίρων, η εταιρεία θα συνεχίζεται μεταξύ των επιζώντων και των κληρονόμων του αποβιώσαντος.

9) Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ θα τηρεί τα από του Κ.Β. Σ προβλεπόμενα βιβλία και στοιχεία. Στο τέλος κάθε διαχειριστικής περιόδου θα συντάσσεται ο ισολογισμός της χρήσης και θα διανέμεται ή θα κεφαλαιοποιείται το σύνολο ή μέρος των πραγματοποιηθέντων κερδών.

10)ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ λύσεως της εταιρείας αυτή θα τίθεται υπό εκκαθάριση, όπως ορίζει ο νόμος και ορίζονται από τώρα εκκαθαριστές ο Γεώργιος Χαριστός και ο Βασίλειος Φούμης.

Αυτά συμφώνησαν και συναποδέχτηκαν οι συμβαλλόμενοι, για πιστοποίηση των οποίων συντάχθηκε το παρόν, το οποίο αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε με τις υπογραφές τους ως ακολούθως.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΡΙΣΤΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΟΥΜΗΣ

Η εταιρεία προχώρησε στην υπογραφή του ενοικιαστηρίου συμβολαίου το κείμενο του οποίου παρατίθεται παρακάτω και στη συνέχεια προχώρησε στην θεώρηση βιβλίων και στοιχείων που απαιτούνται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων στην αρμόδια Δ.Ο.Υ Καλαμαριάς.

ΜΙΣΘΩΤΗΡΙΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Σήμερα την 26 του μηνός Φεβρουαρίου του έτους 2006 στην πόλη της Θεσσαλονίκης οι υπογράφωντες το συμφωνητικό αυτό αφενός Παπαδόπουλος Περικλής αποκαλούμενος στο εξής εκμισθωτής κάτοικος Θεσσαλονίκης οδός Τραπεζούντος αριθμός 10 με Α.Φ.Μ. 094847464 Καλαμαριάς και αφετέρου Γεώργιος Χαριστός, Βασίλειος Φούμης με Α.Φ.Μ. 095857565 Δ.Ο.Υ Καλαμαριάς.

ΜΙΣΘΙΟ

Ο πρώτος συμβαλλόμενος εκμισθώνει με το συμφωνητικό αυτό στον δεύτερο συμβαλλόμενο ένα διαμέρισμα που βρίσκεται στην πόλη Θεσσαλονίκη στην οδό Πόντου και αριθμός 23 και ειδικότερα στο ισόγειο της εκεί πολυόροφης οικοδομής με 120 τετραγωνικά μέτρα.

ΜΙΣΘΩΜΑ

Το μηνιαίο μίσθωμα ορίζεται σε 1500 ευρώ. Το μίσθωμα συμφωνείται να καταβάλλεται μέσα στο πρώτο τρίμηρο κάθε μήνα. Η καταβολή του μισθώματος αποδεικνύεται μόνο με έγγραφη απόδειξη του εκμισθωτή ή εξουσιοδοτημένου από αυτόν προσώπου. ΟΙ συμβαλλόμενοι θεωρούν το μίσθωμα δίκαιο και ανάλογο με την μισθωτική αξία του ακινήτου.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της παρούσης μίσθωσης ορίζεται για δέκα χρόνια. Αρχίζει την 1/3/2006 και λήγει την 28/2/2006 αναπροσαρμοζόμενο κατά έτος νομίμως.

ΕΓΓΥΗΣΗ

Για την ακριβή εκπλήρωση των όρων της μίσθωσης ο μισθωτής κατέβαλε σήμερα ατόκως στον εκμισθωτή το ποσό των 3000 ευρώ. Το ποσό αυτό που θα αναπροσαρμόζεται σε κάθε αύξηση του μισθώματος, θα του επιστραφεί μετά την εμπρόθεσμη κατά την λήξη της μίσθωσης αποχώρησή του από το μίσθιο, την παράδοση του μισθίου και των κλειδιών του, καθώς και την εκκαθάριση όλων των τυχόν εκκρεμών λογαριασμών. Συμφωνείται ρητά ότι η εγγύηση αυτή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να συμψηφιστεί με τα μισθώματα ή άλλες οφειλές του μισθωτή προς τον εκμισθωτή.

ΧΡΗΣΗ

Το μίσθιο θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες λειτουργίας της επιχείρησης η οποία ασχολείται με την εμπορία ετοιμών ενδυμάτων. Απαγορεύεται ρητώς οποιαδήποτε μετατροπή της χρήσης του μισθίου καθώς και η ολική ή μερική υπομίσθωση του ή με οποιονδήποτε τρόπο με ή χωρίς αντάλλαγμα παραχώρηση της χρήσης του μισθίου σε τρίτους ή συγκατοίκηση οποιονδήποτε τρίτων, χωρίς την έγγραφη συναίνεση του εκμισθωτή.

ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ-ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Απαγορεύεται στον μισθωτή να επιφέρει οποιαδήποτε προσθήκη, τροποποίηση ή μεταρρύθμιση του μισθίου χωρίς την έγγραφη συναίνεση του εκμισθωτή. Οποιαδήποτε προσθήκη, τροποποίηση ή μεταρρύθμιση γίνει κατά παράβαση αυτού του όρου, ανεξάρτητα από τις συνέπειες που θα συνεπάγεται, παραμένει προς όφελος του μισθίου χωρίς να γεννά κανένα απολύτως δικαίωμα αφαίρεσης ή αποζημίωσης του μισθωτή. Πάντως, ο εκμισθωτής δικαιούται να αξιώσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, με δαπάνες του μισθωτή.

ΚΑΛΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΙΟΥ

Ο μισθωτής υποχρεούται να κάνει καλή χρήση του μισθίου, διατηρώντας το καθαρό και ευπρεπές. Ευθύνεται για τις φθορές και τις βλάβες που προξενήθηκαν στο μίσθιο από αυτόν ή το προσωπικό του ή οποιονδήποτε τρίτον που ενήργησε ή μπόρεσε στο μίσθιο με συγκατάθεση του μισθωτή και οφείλει την αποζημίωση αυτών. Οφείλει επίσης να ενημερώνει τον εκμισθωτή για τυχόν κινδύνους ή ζημιές του μισθίου. Ο μισθωτής έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί το μίσθιο κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μη θίγει την ησυχία, την υγεία, την ασφάλεια και τα χρηστά ήθη του εκμισθωτή και των λοιπών ενοίκων της πολυκατοικίας. Απαγορεύεται στον μισθωτή η κατάληψη κοινόχρηστων χώρων του κτιρίου στο οποίο βρίσκεται το μίσθιο καθώς και η τοποθέτηση μηχανημάτων, εύφλεκτων ή εκρηκτικών υλών ή αντικειμένων που μπορούν να βλάψουν ή να ρυπάνουν αυτό σοβαρά.

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΙΟΥ

Κατά τη λήξη της μίσθωσης, ο μισθωτής υποχρεούται, χωρίς όχληση, να παραδώσει το μίσθιο στον εκμισθωτή στην ίδια κατάσταση στην οποία το παρέλαβε. Διαφορετικά υποχρεούται σε καταβολή ποσού ίσου προς το 1/15 του μηνιαίου μισθώματος για κάθε μέρα καθυστέρησης σαν ποινική ρήτρα καθώς και σε αποζημίωση του εκμισθωτή για κάθε ζημιά που έπαθε εξαιτίας της μη έγκαιρης παράδοσης του μισθίου.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Ο μισθωτής υποχρεούται να συμμορφώνεται απολύτως προς όλους τους όρους και τις διατάξεις του κανονισμού της πολυόροφης οικοδομής, στην οποία βρίσκεται το μίσθιο, είτε αυτός έχει συνταχθεί με συμβολαιογραφική πράξη είτε εφαρμόζεται άτυπα, του οποίου έλαβε γνώση και ο οποίος θεωρείται αναπόσπαστο μέρος αυτού του συμφωνητικού. Συμφωνείται ρητά ότι κάθε υποχρέωση ή απαγόρευση του κανονισμού που αφορά τους ιδιοκτήτες, αφορά και τους μισθωτές.

Το παρόν μισθωτήριο διαβάστηκε και έγινε αποδεκτό από τους συμβαλλομένους, υπογράφηκε από αυτούς και ο καθένας έλαβε από ένα όμοιο αντίτυπο, ένα άλλο δε αντίτυπο θα κατατεθεί από τον εκμισθωτή στην Οικονομική Εφορία του.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

Ο ΕΚΜΙΣΘΩΤΗΣ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΜΙΣΘΩΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΡΙΣΤΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΟΥΜΗΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ Γ.ΧΑΡΙΣΤΟΥ

ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

ΕΠΙΠΛΑ ΣΚΕΥΗ	
34.000	4.000
	30.000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
764.000	700.000
	64.000

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	
620.000	20.000
	600.000

ΓΡΑΜ. ΠΛΗΡΩΤΕΑ	
230.000	230.000

ΧΡΕΩΣΤΕΣ	
50.000	50.000

ΠΡΟΒΛ.ΕΠΙΣΦ.ΧΡΕΩΣΤΕΣ.	
10.000	10.000

ΓΡΑΜ. ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	
140.000	140.000

ΦΗΜΗ & ΠΕΛΑΤΕΙΑ	
100.000	100.000

ΤΟΚΟΙ ΜΗ ΔΕΔΟΥΛ. Γ.ΕΙΣΠΡ.	
2.000	2.000

ΤΑΜΕΙΟ	
86.000	86.000

ΑΠΟΤΕΛ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ.	
4.000	100.000
20.000	
10.000	
2.000	
64.000	

Γ.Χαριστός και Β.Φούμης υπό σύσταση	
34.000	4.000
	30.000

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Αποτελέσματα εκτίμησης έπιπλα και σκεύη	4.000	4.000
Αποτελέσματα εκτίμησης Εμπορεύματα	20.000	20.000
Αποτελέσματα εκτίμησης προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες	10.000	10.000
Αποτελέσματα εκτίμησης τόκοι μη δεδουλευμένοι γραμματίων εισπρακτέων	2.000	2.000
Φήμη και πελατεία Αποτελέσματα εκτίμησης	100.000	100.000
Αποτελέσματα εκτίμησης Κεφάλαιο	64.000	64.000
Γ. Χαριστός Β Φούμης Υπό σύσταση Έπιπλα και σκεύη	1.006.000	30.000
Εμπορεύματα		600.000
Χρεώστες		50.000
Γραμμάτια Εισπρακτέα		140.000
Ταμείο		86.000
Φήμη και Πελατεία		100.000
Τόκοι μη δεδουλευμένοι	2.000	
Προβλέψεις επισφαλών πελατών	10.000	
Γραμμάτια πληρωτέα	230.000	
Γ. Χαριστός Β Φούμης Υπό σύσταση		242.000
Κεφάλαιο	764.000	
Γ. Χαριστός Β Φούμης Ο.Ε.		764.000
Υπό σύσταση Μεταβίβαση κεφαλαίου στην Ο.Ε.		

Ο ισολογισμός έναρξης της εταιρείας, μετά το κλείσιμο βιβλίων της Ατομικής επιχείρησης Γ.Χαριστού και αφού προηγήθηκε η σχετική απογραφή έχει ως εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
<u>ΠΑΓΙΑ</u>		<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>	
<u>Ασώματες ακινητοποιήσεις</u>			
Φήμη και πελατεία	100.000	Κεφάλαιο	1800.000
<u>Ενσώματες ακινητοποιήσεις</u>			
Έπιπλα και σκεύη	30.000		
<u>ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ</u>		<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>	
<u>Αποθέματα</u>		Γραμμάτια πληρωτέα	230.000
Εμπορεύματα	600.000		
<u>ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ</u>			
Γραμμάτια εισπρακτέα	140.000		
Μείον τόκοι			
Μη δεδουλευμένοι	- 2000		
	138.000		
Χρεώστες	50.000		
Μείον προβλέψεις	-10.000		
Για επισφαλείς χρεώστες			
	40.000		
<u>ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ</u>			
Ταμείο	1.122.000		
ΣΥΝΟΛΟ	2.030.000	ΣΥΝΟΛΟ	2.030.000

Γίνονται οι εγγραφές σύστασης της εταιρείας και ακολουθούν οι παρακάτω συναλλαγές που αφορούν την πρώτη χρήση.

	Β. ΣΤΗΛΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
33.ΧΡΕΩΣΤΕΣ 33.03 Εταίροι λογαριασμός κάλυψης εταιρικού κεφαλαίου 33.03.00 Εταίρος Γ.Χαριστός 33.03.01 Εταίρος Β.Φούμης 40.κεφάλαιο 40.06 Εταιρικό κεφάλαιο 40.06.02 μερίδα Γ.Χαριστού 40.06.01 μερίδα Β.Φούμη	 900.000 900.000 900.000 900.000	1800.000	 1800.000
33.ΧΡΕΩΣΤΕΣ 33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο 33.04.00 Γ.Χαριστός 33.04.01 Β.Φούμης 33.Χρεώστες 33.03 Εταίροι λογαριασμός κάλυψης εταιρικού κεφαλαίου 33.03.00 Εταίρος Γ.Χαριστός 33.03.01 Εταίρος Β.Φούμης	 900.000 900.000 900.000 900.000	1800.000	 1800.000
Ταμείο Έπιπλα & Σκεύη Εμπορεύματα Χρεώστες Γραμμάτια εισπρακτέα Φήμη & πελατεία Τόκοι μη δεδουλευμένοι Προβλέψεις επισφαλών πελατών Γραμμάτια πληρωτέα 33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο Γ.Χαριστός Β.Φούμης	 900.000 900.000	1122.000 30.000 600.000 50.000 140.000 100.000	 2000 10.000 230.000 1800.000
40.Κεφάλαιο 40.06 40.06.02 οφειλόμενο εταιρικό κεφάλαιο 40.06.02.00 μερίδα Γ.Χαριστού 40.06.02.01 μερίδα Β.Φούμη 40.06.00 καταβλημένο εταιρικό κεφάλαιο 40.06.00.00 μερίδα Γ.Χαριστού 40.06.00.01 μερίδα Β.Φούμη	 900.000 900.000 900.000 900.000	1800.000	 1800.000

1. Καταβάλλεται σύμφωνα με το καταστατικό το ποσό της εγγύησης 3.000€ καθώς και το ενοίκιο του πρώτου μηνός 1.500€
2. Γίνεται η πρόσληψη δυο υπαλλήλων του Παυλίδη και της Αναγνώστου και καθορίζεται ο μισθός τους σε 1.000€το μήνα. Ο Παυλίδης λογιστής και η Αναγνώστου Πωλήτρια.
3. Πωλούνται εμπορεύματα στην επιχείρηση "Ζ" αξίας 60.000€με ΦΠΑ 19% ως εξής:
 - a. Μετρητά 20.000 €
 - b. Ο "Ζ" μεταβιβάζει συναλλαγματική αποδοχής του πελάτη του "Ε" ονομαστικής αξίας 22.000 €
 - c. Ένα με πίστωση 30.000 €
4. Αγοράζει γραφική υλη αξίας 150 €μετρητά με ΦΠΑ 19%
5. Εισπράττει τα γραμμάτια εισπρακτέα των 140.000 €κατά τη λήξη τους
6. Κατά τη διάρκεια της χρήσης οι αγορές εμπορευμάτων ανήλθαν σε 10,000€με ΦΠΑ 19% ως εξής:
 - α. Καταβλήθηκε το μισό της αξίας των εμπορευμάτων και το σύνολο του ΦΠΑ που αναλογεί.
 - β. Για αξία 30.000 υπογράφηκε γραμμάτιο 32.000€
 - γ. Το υπόλοιπο μέρος της αξίας οφείλεται
7. Εισπράχθηκαν από τους χρεώστες όλες οι απαιτήσεις (50.000)€
8. Η αξία του ρεύματος που καταναλώθηκε ανήλθε σε 10.000, τα δημοτικά τέλη 500€ και ο ΦΠΑ 9%.
9. Τα παραπάνω ποσά καταβλήθηκαν
10. Στον ΟΤΕ καταβλήθηκαν συνολικά 30.000 € με ΦΠΑ 19%
11. Εισπράχθηκε συναλλαγματική των 20.000 € που μας είχε μεταβιβάσει ο πελάτης "Ζ"
12. Στην διάρκεια της χρήσης επίσης πουλήθηκαν εμπορεύματα αξίας 200.000€ τοις μετρητοίς με ΦΠΑ 19%
13. Για ενοίκια καταβλήθηκαν 16.500 ευρώ ακόμη
14. Συνολικά οι μισθοί ανήλθαν σε 28.000€ με κρατήσεις
 - α. Υπέρ του ΙΚΑ 4.500€
 - β. Για φόρο μισθωτών υπηρεσιών 1500€
 - γ. Οι επιβαρύνσεις της επιχείρησης για το ΙΚΑ ανέρχονται σε 9000€
15. Καταβλήθηκε στη ΔΥΟ ο οφειλόμενος ΦΠΑ.
Στο τέλος της χρήσης έγινε απογραφή και διαπιστώθηκαν τα εξής:
 - 1) Ότι υπάρχει στο ταμείο έλλειμμα 1000 €για το μισό του οποίου θεωρείται υπεύθυνος ο Ταμίας
 - 2) Πρέπει να υπολογιστούν αποσβέσεις 15% στα έπιπλα
 - 3) Τα αποθέματα εμπορευμάτων στο τέλος της χρήσης αποτιμώνται σε 500.000€

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΛΕΟΝΤΑΡΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ «Προσωπικές εταιρείες, ΕΠΕ, Κοινοπραξίες» Αθήνα 2002
2. ΙΓΝΑΤΙΑΔΗΣ ΑΡΙΣΤΟΚΑΗΣ «Θεωρητική και εφαρμοσμένη λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων» Θεσσαλονίκη 1995
3. ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ «Πρακτικός οδηγός Ανωνύμων Εταιρειών» Αθήνα 1992
4. ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ «Πρακτικός οδηγός Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης» Αθήνα 2002
5. Μπαραλέξης Σπύρος «Γενική Λογιστική» Θεσσαλονίκη 1999
6. Πομόνης Νικόλαος «Γενικές Αρχές Λογιστικής» Αθήνα 1998
7. Σακκέλλης Εμμανουήλ «Φορολογία και Διάθεση Κερδών των Εταιρειών Γ' και Β' κατηγορίας βιβλίων Κ.Β.Σ.» 1999
8. Σαρσέντης - Παπαναστασίου «Λογιστική Εταιρειών» Αθήνα 2000
9. Σκαλίδης Λευτέρης «Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών» Θεσσαλονίκη 1995
10. Τέλλης Νικόλαος «Υπογραφή και ευθύνη των Διαχειριστών της ΕΠΕ» 1994
11. Τότσης Χρήστος «Κώδικας Α.Ε. και Ε.Π.Ε.» Αθήνα 1996